

A TELJESSÉG SZIKRÁI

*Bhagaván Sri Ramana Maharsi tanításai**

»A Hold a Tejóceánból született; Te a védánta óceánjából»
(Rádzsagópála Srama)

Valójában milyen az, amikor az ember a szahadzsa számádhi állapotában van?

[A Jóga Vászisthában] Vászistha pontosan az ilyen kérdések miatt meséli el Rámának a bölcs és a vadász történetét – illusztrálendő a *turíja* állapotát. Egyszer egy nagy *muni* [aszkéta] egy erdő közepén *padmászanában* [lótuszülésben] ülve mély transzba merült. Egy arra járó vadász a nyilával eltalált egy szarvast, de a szarvas elmenekült, és éppen a *muni* előtt futott be egy közeli bokorba, hogy elrejtőzzön üldözője elől. A vadász ugyan nyomában volt, de a *muni* elé érve szem elől tévesztette, így hát megkérdezte az aszkétát, hogy merre menekült a szarvas. »Nem tudom, barátom« – mondta a *muni*. A vadász erre így szólt: »Uram, hiszen éppen itt futott el előttem, a szemed pedig nyitva volt. Hogyan mondhatod, hogy nem láttad?!« Mivel a *muni* látta, hogy a vadász csak akkor fogja békén hagyni, ha kielégítő választ ad neki, azt mondta: »Kedves barátom, mi, *munik* belemerültünk Önmagunkba – vagyis mi mindig a negyedik állapotban (*turíja*) vagyunk. Nem ismerjük az ébrenlét, az álom és az alvás állapotát. Számmunkra minden ugyanolyan. Ez a három állapot az egó jele, nekünk azonban nincs egónk. Az ›én‹-tudat [ang. *egoism*] maga az elme, és az elme a felelős mindazokért a tettekért, amelyeket e világban véghezvisznek. Ezt az *ahamkárát* [›én vagyok a cselekvő‹-eszmét] mi már régóta magunk mögött hagytuk. Úgyhogy az, hogy éppen nyitva van-e a szemünk, vagy le van hunyva, mit sem számít; nem vagyunk tudatában annak, ami körülöttünk történik. S ha egyszer nem vagyunk tudatában a körülöttünk zajló dolgoknak, mit mondhatnék neked arról a szarvasról?« A vadásznak ugyan ez sehogy sem fért a fejébe, de [nem tehetett mást,] tovább folytatta útját.

* Publikálatlan. Válogatta és fordította Buji Ferenc.

Ezzel kapcsolatban a következő kérdést lehet felvetni: Ha egyszer nincsen »én« (*aham*), akkor egyáltalán hogyan beszélhetett a *muni*? Valójában arról van itt szó, hogy ami korábban az »én« szerepét játszotta, az ezt követően saját természetünké (*szvarúpa*) válik. Ezt hívják az elme elpusztításának (*manó nása*).

Az ember csak akkor képes elérni a gondolatoktól mentes tudatosság állapotát, ha egója maradéktalanul megsemmisült. Azok, akiknek egója kihunytt, annyira eltávolodtak [mindentől], hogy még ha úgy is tűnik, mintha látnának, valójában akkor sem látnak; habár úgy tűnik, mintha ennének, valójában mégsem esznek; habár úgy tűnik, mintha hallanának, valójában mégsem hallanak, s habár úgy tűnik, mintha aludnának, valójában mégsem alszanak. Bármit is tesznek, az valójában nem »tevés«. ¹

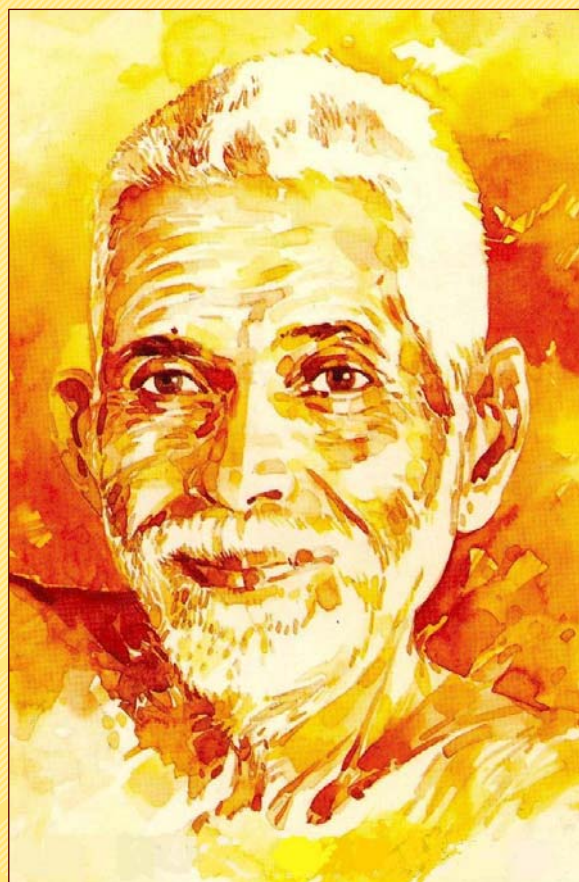
◆

Szvámí, azt mondják, hogy a légzésszabályozás [pránájáma] és más gyakorlatok révén meghosszabbítható az élet, és hogy azok, akik ilyen gyakorlatokat folytatnak, eléri a megvalósítást, és dzsnyánivá válnak. Igaz ez? Érdemes foglalkozni az ilyen gyakorlatokkal?

Kétségtelen, hogy az emberek e gyakorlatok segítségével meghosszabbíthatják az életüket – de vajon *dzsnyáni* lesz-e abból, aki hosszú ideig él? Talán attól függ a megvalósítás, hogy az ember milyen hosszú ideig él? Sankara harminckét évig élt. Mánikkavászagar úgyszintén harminckét évig. Szundarar csak tizennyolc évig, Szambandar pedig tizenhat éves korában hagyta el a testét. És vajon ők nem voltak *dzsnyánik*? A *dzsnyánik* nem ragaszkodnak testükhöz. Az, aki az üdvösségnek a megtestesülése, magát a testet betegségnek tekinti. Ő azt a pillanatot fogja várni, amikor végre megszabadulhat testétől. Amikor még teste van, fogat kell mosnia, sétáltatnia, füröszténie, táplálnia kell testét; s ezen túl még rengeteg [testi] dologgal kell foglalkoznia. Ha testén kelés támad, a sebet tisztán kell tartania és be kell kötöznie, máskülönben elfertőződik és bűzőssé válik. Hasonlóképpen, ha a testet nem tartják tisztán, megbetegszik. A *dzsnyáni* ugyanúgy tekint testére, mint ahogy a teherhordó terhére, aki alig várja, hogy terhét rendeltetési helyén letehesse. S ha egyszer így áll hozzá testéhez, vajon ragaszkodni fog-e hozzá, s vajon fog-e azzal próbálkozni, hogy a légzésszabályozás és a

¹ NAGAMMA 1992, pp. 17–20.

megfiatalító eljárások (*kájakalpa*) révén meghosszabbítsa életét? Ezeket azok alkalmazzák, akik természetfölötti képességekre akarnak szert tenni – vagyis a *sziddhák*. Amikor még a hegyen éltem,² láttam efféle *sziddhák*kat. Ha valaki felkereste őket, leültették látogatójukat, és falujuk, meg apáik, nagyapáik, dédapáik neve felől kérdezősködtek, és azt mondták nekik, hogy egyszer, réges-régen, még dédapáik idejében ők is jártak abban a faluban. Ezen aztán a falusiak ugyancsak meglepődtek, és elcsodálkozva azon, hogy egyesek nemcsak egyszerűen hosszú ideig képesek élni, de fiatalos megjelenésüket sem veszítik el, mindenféle ajándékokkal halmozták el őket, majd továbbálltak. A *sziddhák* mindezt persze azért csinálták, hogy nagyságukkal elkápráztassák közönségüket. De vajon ilyen módszerek révén *dzsnyánikká* fognak-e válni az emberek?³

[Mosolyogva.] A *sásztrák*ban az áll, hogy egy *mahápurusa* [nagy szent] egyszer még egy csipkebokornak is *móksát* adományozott!⁴

² Maharsi 1922-ig Arunácsala hegyének különböző pontjain élt. A Ramanásramam azonban, ahol életének hátralevő éveit töltötte, a hegy lábánál épült ki.

³ NAGAMMA 1992, pp. 23–24.

⁴ NAGAMMA 1992, p. 47.

Vannak emberek, akik mindenféle megtévesztő külsőt öltenek magukra, hogy rászedjék a világot.

Igen, méghozzá nem is kevesen! Hagy csinálják! Ha az emberek megjelenésüket elváltoztatva be akarnak csapni másokat, akkor ezzel végső soron saját elméjüket keverik bajba. [Ugyanis] félni kezdenek attól, amit mások gondolnak róluk, s így saját elméjük válik ellenségükké. Az ilyen emberek azt hiszik, hogy külső megjelenésük átalakításával másokat szednek rá, végeredményben azonban mindig magukat csalják meg. Azt gondolják magukban: »Milyen okosak vagyunk, hogy képesek voltunk másokat megtéveszteni és becsapni.« Elbizakodottságukban aztán újra és újra azon igyekeznek, hogy másokat rászedjenek. Tetteik következményét csak akkor fogják felismerni, ha átmításukat leleplezik. Eljön majd az idő, amikor saját csalásaik következtében össze fognak omlani.

Szvámí, eszembe jut erről egy történet. Emlékszem, valahol azt olvastam, hogy Bhagaván egyszer panganámamot [vaisnava megkülönböztető jelet] tett magára. Igaz ez?

Igen. Nem sokkal azután volt ez, hogy ide jöttem a hegyre. Akkoriban gyakrabban megfordultak nálam *vaisnavák*, és az ő nyomatékos kérésükre többször is magamra tettem a *námamot*, minthogy abból semmi hátrányom nem származott. Sőt! Azokban a napokban az Arunácsalésvara-templomban egy *kaljána mandapamot* [oszlopcsarnokot] állítottak. Éppen a *dasara*-ünnep időszakában jártunk. A templomban egy *bhadzsana*-színtársulat készült bábelőadásra. Mivel a *vaisnavák* nem hagytak békén, kénytelen voltam elmenni velük az előadásra. Minthogy azonban attól tartottam, hogy valaki felismer, és a templomi tiszteladás különféle megnyilvánulásaiban akar majd részesíteni, magamra vettem Pálaniszvámí⁵ *dhótíját*, testemet egy másik ruhával borítottam be, magamra tettem *vaisnava* módra egy *namamot*, és elindultam velük. Mivel a templom gondnokai jól ismertek, igyekeztem elkerülni őket. Ők azonban már a kapunál felismertek, és utánam jöttek: »*Szvámí! Szvámí!* Te is eljöttél, hogy lássad a *szvámít*? De hát nem *szvámí* vagy te magad is?»⁶ Mit tehettem volna? Éreztem, hogy becsaptam magamat. Valahogyan sikerült megszabadulnom tőlük és bel-

⁵ Maharsi egyik első követője, aki már őt megelőzően is remeteként élt Arunácsala hegyén.

⁶ A szövegből nem derül ki, hogy ki volt ez a »*szvámí*«. Valószínű azonban, hogy a templomcsarnok felavatása alkalmából meghívott, vagy egyenesen az épület felavatást végző magasrangú vendégről lehetett szó.

jebb kerülnöm, de úgy éreztem, hogy mindenki csak engem néz. Nem láttam a *mandapam* felavatását, de nem láttam semmi mást sem. Elhatároztam, hogy megpróbálok észrevétlenül visszamenni, de az *arcsakák* vezetője ismét megállított a kapunál: »Szvámí! Svzámí! Ilyen ruhában jöttél?! Ó, milyen nagyszerűen áll rajtad! Várj meg, kérlek!« E szavakkal megállított, majd alárendeltjei felé fordulva így szólt: »Pajtás! Hozz egy virágfüzért! Hozz szantálkrémet! Hozz *praszádamot*! A mi Bráhmana Svzámínk⁷ eljött hozzánk Srí Krisna ruhájában. Micsoda megtiszteltetés!« S ahogy ezt befejezte, a templomi tiszteletadás különféle megnyilvánulásaival vett körül. Valahogyan sikerült elterelnem a figyelmét és elmennem. Később többször is megpróbáltam kijátszani őket, és valamilyen módon lemenni a templomba, de minden esetben felismertek, és a templomi tiszteletadás különféle megnyilvánulásaival vettek körül. Ezek után már feladtam minden további kísérletet, és többé soha nem mentem a templomba.

Ugyanígy van ez mindennel kapcsolatban. Ha az ember megőrzi eredeti megjelenését, félelem nélkül tartózkodhat akárhol. Ha különféle öltözékeket vesz magára, hogy másokat megtévesszen, minden pillanatban attól kell félnie, hogy valaki leleplezi, s így saját elméje válik ellenségévé, és az fogja nyugtalanítani.⁸

Mi az értelme a böjtnek?

Ha az ember felszámolja az összes *indrija* [érezkelő- és cselekvőképesség] működését, az elme egyhegyüvé válik. Amikor az ilyen elmét Istenre összpontosítják, az az igazi *upavaszam* [böjt]. Az *upa* azt jelenti: »közel lenni«; a *vaszam* azt jelenti: »élő«. Hol él az ilyen ember? Önmagában. A vágyak tartják életben az elmét. Számolja fel vágyait az *upavaszam* révén. Ha nincs vágy, nincs elme. Ami ekkor marad, az az Önvaló. Annak, aki képes elméjét böjtre fogni, nincsen szüksége arra, hogy testével böjtöljön.⁹

⁷ Maharsit mindaddig »Bráhmana Svzámí«-nak nevezték, amíg egyik kiemelkedő tanítványa, Kávjakantha Ganapati Muni a »Bhagaván Srí Ramana Maharsi« nevet nem adta neki (1907).

⁸ NAGAMMA 1992, pp. 88–90.

⁹ NAGAMMA 1992, p. 134.

Bhagaván, miért van az, hogy némelyek viselkedése még itt az ásrumban sem éppen kifogástalan?

Hogy is viselkedhetnének másként? Annak, ami belül van, ki kell jönnie. Ön is tudja, hogy ami nincs meg belül, az nem is jöhet ki. Ha valami jó van belül, akkor az jön elő; és az, ami rossz, hasonlóképpen napvilágra kívánczik. Semmi sem maradhat belül elfojtva hosszú időn keresztül. Ahol emberek vannak együtt, ilyen dolgoknak elkerülhetetlenül megtörténnek. Ezen nem lehet változtatni. |¹⁰

Maga a test a legsúlyosabb betegség |¹¹

[Szexualitás.] Jobb csinálni, mint [nem csinálni, de] mindig rágondolni. |¹²

Az emberek nem szeretik az egyszerűséget.

Pontosan. Ők a bonyolult és titokzatos dolgokat szeretik. Ezért keletkezett olyan sok vallás. Például a keresztény embert csak az elégíti ki, ha azt mondják neki, hogy Isten valahol messze, a mennyekben rejtőzik, és az egyház segítségével nélkül nem érhető el; igazából egyedül csak Krisztus ismerte őt, és egyedül csak ő az, aki elvezethet bennünket hozzá. De ha azzal az egyszerű igazsággal szembeesülnek, hogy »Isten országa bennetek van«, akkor ők ezzel nem elégednek meg, hanem valami [fölöslegesen] bonyolult és erőltetett értelmet próbálnak kiolvasni belőle. Csak az érett lelkek képesek megérteni a lényegét a maga meztelen egyszerűségében. |¹³

¹⁰ NAGAMMA 1992, p. 141.

¹¹ ARUNACHALA, p. 36.

¹² ARUNACHALA, p. 68.

¹³ ARUNACHALA, p. 70.

Az emberek azt mondják, hogy ön Szubrahmanjam [Isten] avatárja. Ön mit mond ezzel kapcsolatban?

[Csendben marad.]

Ha ez igaz, akkor miért marad csendben? Miért nem mondja meg nekünk az igazságot? Miért nem meri kimondani?

[Csendben marad.]

Mondja meg végre, tudni akarjuk az igazságot!

[Csendesen.] *Az avatára csupán részleges megnyilvánulása Istennek. A dzsnyáni maga az Isten.*¹⁴

Miért gondolja, hogy ön az, aki cselekszik? Ebből fakad minden problémája. Pedig mennyire képtelen ez a gondolat: hiszen mindenki számára nyilvánvaló, hogy az Én nem csinál semmit! Csupán a test az, ami cselekszik; az Én mindvégig puszta szemtanú marad. Azonosítjuk magunkat gondolatainkkal és tetteinkkel, s minduntalan azt mondjuk: »ezt csináltam«, »azt csináltam« – holott egyáltalán semmit sem tettünk. Összpontosítsa figyelmét a szemtanúra, és hagyja, hogy a dolgok a maguk útját járják. Azt, hogy valamilyen módon folytatódjanak, úgysem tudja megakadályozni.¹⁵

A világban az ember mindenfelé a túlnépesedés problémájával találkozik. Itt Indiában különösen égető ez a kérdés. Gon-

¹⁴ ARUNACHALA, p. 72.

¹⁵ ARUNACHALA, p. 74. A. W. Chadwick (Sadhu Arunachala) magyarázatképpen hozzáteszi: »Az, hogy megálljt parancsoljunk a dolgok folyásának, nem áll hatalmunkban; viszont az hatalmunkban áll, hogy ne cselekvőként, hanem az elkülönült megfigyelő szemszögéből figyeljük őket.«

*dolom, ön is egyetért a születésszabályozással.*¹⁶

[Mosolyogva.] Hogyan bízhat abban, hogy szabályozni tudja az életet, ha nem tudja szabályozni a halált?! Inkább azt derítse ki, hogy ki az, aki születik.¹⁷

Ki vagy Te, Arunácsala Ramana? Talán valamiféle Isten, vagy egy Sziddha?

Arunácsala Ramana az Istenek és teremtmények szívében játszadozó Magasztos Önvaló, az Üdvösséggel teljes Tiszta Tudat.¹⁸

A gondolatok jönnek és mennek. Az Önvaló gondolatoktól mentes és örökkévaló.¹⁹

Azt írja a *Ribhu Gítá*, hogy »három isten áll majd összetett kezekkel a *dzsnyáni* elé«, ugyanis még magukat az isteneket is nyugtalanítja a világ sorsának alakulása; de a *dzsnyánit* ez nem aggasztja.²⁰ A *dzsnyáni* akkor veti le a testét, amikor akarja. Ha kiszabott élettartama véget ér, Jama [a halál istene] felkeresi, alázatosan megáll előtte, és azt kérdi: »Elkészültél-e már?« Ha a *dzsnyáni* erre azt válaszolja: »Még nem, kérlek menj vissza« – akkor Jama vissza is fog térni.²¹

Miért nem juttat el engem Bhagaván a nirvikalpa számádhi állapotába?

¹⁶ Maharsi kérdezője ezúttal egy amerikai nő, aki születésszabályozással kapcsolatos ügyekben járt Indiában.

¹⁷ ARUNACHALA, p. 89.

¹⁸ VISWANATHAN – OSBORNE – KRISHNASWAMY, p. 11.

¹⁹ NATARAJAN 1995, p. 19.

²⁰ Az istenek – ideértve magát Brahmát és Ísvarát is – a világgal együtt jönnek létre és a világgal együtt pusztulnak el, s ezért nyugtalanítja őket a vég közeledése. Brahmá élettartama 100 Brahmá-év, ami 311 000 milliárd emberi évnél felel meg.

²¹ NATARAJAN 1995, p. 49.

Mi haszna lenne abból?! Amire önnek szüksége van, az a *szahadzsa nirvikalpa számádhí*: a világban lenni, de nem a világból valónak lenni, tudatában lenni mindennek, de semmitől sem befolyásoltatni.²²

A dzsnyáni felismeri a másik dzsnyánit?

Hogyan lehetnének »mások« a *dzsnyáni* számára?!²³

Úgy tűnik, mintha azok egója, akik ide [a Ramanásramamba] jöttek, ahelyett, hogy lecsendesedett volna, még megerősödött.

Ahhoz, hogy az egó elpusztulhasson, mindannak, amit magában rejt, elő kell jönnie belőle. Ha a vizet tűzre teszi, hogy felmelegítse, akkor az vajon nem forr-e fel és nem fut-e ki?²⁴

A javaktól való megválás a legmagasabb rendű boldogság.²⁵

Valójában a *guru* korántsem annyira fontos, mint maga a tanítvány. Ha az ember teljes odaadással fordul imádata tárgyához, akkor még egy kődarab is a Legfelső Úrrá változhat.²⁶

Valójában annak, aki ráhagykozott az Úrra, többé még arra sincs szüksége, hogy imádkozzék. Az Úr, védelme alá vonva őt, mindig közel van hozzá. Hiába

²² NATARAJAN 1995, p. 50.

²³ NATARAJAN 1995, p. 50.

²⁴ NATARAJAN 1995, p. 50.

²⁵ NATARAJAN 1995, p. 51.

²⁶ NATARAJAN 1995, p. 63.

tanyázik a béka a lótosz közelében, a mézet a távolról érkező méhek fogják összegyűjteni. |²⁷

Hogyan meditálhatnék, ha egyszer nap-hosszat a konyhában teszek-veszek?

Kezei és lábai hagy dolgozzanak. Ön nem azonos a kezével és a lábával. Ön maga a Mozdulatlan. Ha az ember megfélelkezik erről, akkor problémái egymást fogják érni. Ha testével azonosítja magát, hozzákötődik a kettősségekhez. Akkor aztán a munkát [is] nehéznek fogja találni. Ha egyszerűen felmentjük magunkat minden munka alól, akkor ezáltal vajon megszűnik-e elménk csapongása? [Nem,] még azt sem fogja hagyni, hogy nyugodtan aludjunk. Továbbra is erre-arra fog vándorolni, mint az álmokban. |²⁸

Szvámí, én semmit nem akarok, csak azt, hogy adományozzon nekem megszabadulást.

[Nevetve.] Talán valami eladó árucikk a megszabadulás? Talán elrejtettem valahová? Megszabadulni annyi, mint mindent megtagadni. Van valami tőlem különálló, amit önnek adhatnék? |²⁹

Ki őrzi meg ebéd után a levelet, amiről evett?³⁰ |³¹

Képtelen vagyok elérni elmém békéjét. Azt tervezem, hogy a Himálajába megyek. Ott talán megtalálom a békét.

²⁷ NATARAJAN 1995, p. 72.

²⁸ NATARAJAN 1995, p. 87.

²⁹ NATARAJAN 1995, p. 89.

³⁰ »Eldobható« tányékként használt falevélről van szó.

³¹ NATARAJAN 1995, p. 115.

Ön Maduraiból, kétszázötven mérföldről jött ide. Ez az utazás milyen mértékben csendesítette le elméjét? Ha megszorozza ezt a távolságot a Himálajáig tartó út hosszával, megkapja annak a boldogságnak a mértékét, amit ott nyerne el.³²

◆
Minden erőfeszítésem, hogy elmémet visszavezzem forrásába, hiábavalónak bizonyult. Mit tegyek? Bhagaván áldását kérem erőfeszitésemre!

Mi akadályozza abban, hogy elméjét visszavezze forrásába?

Mélyen gyökerező mentális tendenciáim. Bhagaván kegyelmére van szükségem.

Hagyja, hogy Isten végezze a maga dolgát. Ön pedig tegye meg mindazt, ami saját hatáskörébe tartozik. Ha elérkezik az idő, Isten kegyelmét, mely szüntelenül munkálkodik, ön is meg fogja tapasztalni. A kegyelem magától munkálkodik.

Folytassa a gyakorlást. Semmi értelme annak, hogy Istent az ő saját dolgára emlékeztesse: egyik szemét ő mindig az ön küzdelmén tartja. Az ember, arra gondolva, hogy híjával van Isten kegyelmének, mindig hajlamos elkövetni azt a hibát, hogy felhagyjon az erőfeszítéssel. De az embernek nem szabad lazítania, mert ha elérkezik az ideje, Isten kegyelme szükségképpen megnyilvánul.³³

◆
A dzsivan mukta mindenkire és mindenre egyenlő szemmel tekint. Egyik vallást sem részesíti előnyben a másikkal szemben. A neki feltett kérdésekre adott válaszait a kérdező szellemi érettségéhez igazítja.³⁴

◆
A tanokról dogmatikai vitákat folytatni pusztán időpazarlás. Helyettük az embernek a tanok lényegét kell kutatnia.³⁵

³² NATARAJAN 1995, p. 121.

³³ NATARAJAN 1995, p. 122.

³⁴ NATARAJAN 1995, p. 142.

³⁵ NATARAJAN 1995, p. 142.

Az elme csupán visszatükröződése az Önvalónak. Ha keresni kezdik, kereket old. Alvás közben nem léteznek. Se nem látható, se nem megfogható. Miért dédelgeti hát?

[De hát] képtelenek vagyunk eljutni az Önvaló üdvösségének megtapasztalásához!

Az ember az Ön-tudatosság állapotát csak akkor érheti el, ha egóját visszavezeti forrásába. Azt a gondolatot, hogy az ember azonos testével, gyökerestől ki kell tépni. A virágnak előbb ki kell nyílnia ahhoz, hogy a méhek beleszállhassanak. Ha a szirmok zárva vannak, hogyan tudnának beleszállni? Ha egyszer azonban a virág kinyílt, a méheket nem kell külön hívni – maguktól is jönnek ők. Hasonlóképpen, ha az egó elfátyolozza az Önvalót, hogyan juthatnánk az Ön-ismeret birtokába?

A komoly keresők a gyakorlás során egyszerre fogják föl az igazságot. A többiek számára az igazságot fokozatosan, lépésről lépésre kell kifejteni, s mindig ellenőrizni kell, hogy megértették-e azt, amit korábban mondtak nekik.³⁶

Mindent Ísvara, a Legfelső Lény törvénye határoz meg. A *dzsnyánin* azonban még ő is kénytelen engedelmessé válni.³⁷

A spirituális praxis érdekében csak egy bizonyos pontig van szükség a könyvekre.³⁸

Valójában nincsen halál. A halál és a születés kérdése akkor jelenik meg, amikor – semmibe véve a halhatatlan Önvalót – a testtel azonosítjuk magunkat. Tulajdonképpen a halál csak az »én vagyok a test« gondolatának végét jelentheti.³⁹

³⁶ NATARAJAN 1995, p. 147.

³⁷ NATARAJAN 1995, p. 150.

³⁸ NATARAJAN 1995, p. 160.

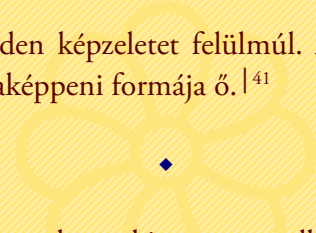
³⁹ NATARAJAN 1995, p. 164.

Hogyan képes az ember tartós boldogságra szert tenni?

A boldogság az ember elidegeníthetetlen természete. A szenvedés és a nyomorúság pusztán a *testhez* tartozik. Ha nem azonosítja magát testével, akkor a boldogtalanság problémája fel sem merülhet. Ne feledkezzen meg arról, hogy talán már a következő lélegzet lesz az utolsó, és összpontosítsa minden energiáját az Ön-kutatásra. Ha spirituális gyakorlatait kitartóan és szüntelenül végzi, a tettek-
re és tétlenségre irányuló tendenciáknak nem lesz módjuk felülkerekedni. Önnek ezeket a tendenciákat saját erőfeszítése révén kell elhárítania, és meg kell próbálnia az egyensúly állapotában maradni. Ez az állapot csak a békét és a tökéletes megelégedettséget ismeri. Amint a kivívott egyensúly időszakai az állandó meditáció révén egyre hosszabbak és hosszabbak lesznek, a boldogságot is egyre inkább meg fogja tapasztalni.⁴⁰

A *dzsnyáni* dicsősége minden képzeletet felülmúl. A *dzsnyáni* [csak magához] Sivához fogható: Siva voltaképpeni formája ő.⁴¹

Annak az Isteni Lénynek a tudata, aki szent csendben figyel és veszi magához önt, nem más, mint az ön saját tudatának fénye. Mondjon hát le ennek javára cselekedetei gyümölcséről.⁴²

Arunácsala Ramana a Magasztos Önvaló, aki Haritól [Visnu] kezdve az összes lélek Szív-lótuszának mélyén üdvösséggel teljes tudatként ragyog.⁴³

⁴⁰ NATARAJAN 1995, p. 164.

⁴¹ NATARAJAN 1996, p. IV.

⁴² NATARAJAN 1996, p. 91 (Muruganár, *Ramananubhúti*, v. 98).

⁴³ OM 1997, p. 2.

Bhagavan, én képtelen vagyok az Ön-kutatásra! Ez nekem túl nehéz. Hagy foglalkozzak inkább dhjánával!

Rendben van.

[Miután kérdezője megnyugodva távozott, Maharsi a körülötte ülőkhöz így szólt:] Azt mondja, hogy az Ön-kutatást nagyon nehéznek találja, és hogy képtelen gyakorolni, s így arra kér engem, engedélyezzem neki a *dhjánát*. Hogyan kényszeríthetném az Ön-kutatásra, amikor saját maga mondja, hogy nem képes rá?! Amikor tehát a *dhjánát* akarja végezni, én nem mondhatok mást, csak azt: »Rendben.« Lehet, hogy holnap visszajön, és azt mondja: »Bhagavan, az elmém egyszerűen nem marad meg a *dhjánában*; nem foglalkozhatnék inkább *dzsapával*?« Erre én ismét csak azt fogom mondani: »Rendben van.« S ugyanígy egy napon majd ilyenformán panaszkodik: »Az elmém nem marad meg nyugodtan a *dzsapában*. Csak az ajkam ismétli a *mantrát*, közben pedig elmém erre-arra csapong. Nem inkább az imádás (*púdzsá*), a himnuszok (*szotra*) recitálása és a többi hasonló [vallásos cselekedet] való nekem?« Mi mást mondhatnék minden alkalommal, amikor idejön panaszkodni, mint azt: »Rendben van. Rendben van?« Ha az ember képes arra, hogy *bármit is* komoly erőfeszítéssel gyakoroljon – legyen az himnuszok ismételtetése, *dzsapa*, *dhjána* vagy bármilyen más *száddhana* –, ugyanezzel az erőfeszítéssel az Ön-kutatást is gyakorolhatja! Ilyen kifogásokkal csak azok élnek, akik egyáltalán semmilyen *száddhanát* nem szeretnének komolyan csinálni. Ez minden. Ami az összes *száddhanában* lényeges, az a csapongó elme visszafogása és egyetlen pontra rögzítése. Miért ne lehetne akkor az elmét [mindjárt] forrása irányába fordítani és az Ön-figyelemre rögzíteni?! Egyedül ez nevezhető Ön-kutatásnak (*átma-vicsára*). Ez minden, amit tenni kell! ⁴⁴

Ahhoz, hogy az ember megszabaduljon a *karma* bilincseitől, s hogy véget vessen a születések sorozatának, az összes ösvény közül ez a legkönnyebb. Az elme, a nyelv és a test legkisebb aktusa nélkül csendben maradni [vagyis csupán »lenni«] – ó mennyire csodálatos ez! A szívben ragyogó Önvaló örökjelen tapasztalatának hatására az ember minden félelme eloszlik, ő maga pedig belemerül az üdvösség óceánjába. ⁴⁵

⁴⁴ OM 1997, p. 77.

⁴⁵ OM 1997, p. 79. Maharsi *Átma-vidjá* című versének negyedik versszaka.

◆

Az ébrenlét és az álomállapot során ön mindvégig csak a második és harmadik személyre figyel, s ennek következtében egyre csak nyomorúságot tapasztal. De alvás közben, amikor figyelme nem irányul semmiféle második vagy harmadik személyű tárgyra, semmiféle nyomorúsággal nem kénytelen szembesülni. Miközben tudomást sem vesz arról a békés boldogságról, amit alvás közben él át, a boldogságot az ébrenléti állapot megszámlálhatatlan külső objektumára figyelve keresi. De hát az a tény, hogy alvás közben ezeknek az objektumoknak a hiányában ön boldogságot tapasztal, vajon nem azt mutatja-e, hogy a boldogság nem az objektumokban rejlik, hanem önben, az első személyben, vagyis a szubjektumban? Miért nem próbálja meg hát figyelmét már most, ébrenléti állapotában a második és harmadik személytől elfordulva az első személyű »én« felé fordítani? |⁴⁶

◆

Az igazi és szakadatlan boldogságot csak az Önvaló megismerése révén érhetjük el. Mindaddig, amíg nem ismerjük meg Önmagunkat, szüntelenül szenvedést idézünk magunkra. Így hát életünk során mindenekelőtt az a kötelességünk, hogy megismerjük Önmagunkat; [a boldogság megszerzésére irányuló] összes többi erőfeszítésünk szükségképpen hiábavalónak fog bizonyulni. |⁴⁷

◆

Hiába vagyok gazdag, hiába van nagy hatalom a kezemben, és hiába élek anyagi jólétben, mégsem tudtam még megtalálni a békét.

Miért van szüksége békére? Miért nem képes az lenni, ami?

Mert másképpen nem lehetek boldog.

Igen, olyan ez, mint amikor az embernek fáj a feje, s nem nyugszik addig, amíg valamilyen orvosság révén meg nem szabadul fejfájásától. [Eredeti] természetünk ugyanis nem a betegség, hanem az egészség. S ugyanez vonatkozik a békére is: [voltaképpen] természetünk a béke. Valójában mi magunk vagyunk a bé-

⁴⁶ OM 1997, p. 165.

⁴⁷ OM 1997, p. 169.

ke. Csakhogy megfelelkezünk erről, és a békét külső tényezőkben keressük. Képtelen vállalkozás ez, s minden gondunkat pusztán ennek köszönhetjük. Abban a pillanatban, amikor majd visszavonja elméjét a külső objektumoktól, és befelé fordítja, megtalálja a valódi békét, és megízleli a boldogságot.⁴⁸

◆
Az írás [= másolás] tízszerre figyelmesebb olvasás. A fordítás százszor figyelmesebb írás.⁴⁹

◆
Bhagavan, az emberek gúnyolódnak rajtam, és «babonás bálványimádónak» neveznek, mert én saját istenségeim szobrai előtt végzem szertartásos imáimat.

Miért nem vág vissza nekik azzal, hogy ők még rosszabb bálványimádók?! Ők talán nem mossák, öltöztetik, díszítik, táplálják – vagyis »imádják«! – testüket naponta többször is?! Hiszen az összes bálvány közül éppen a test a legnagyobb bálvány! Ki nem vádolható hát bálványimádással?!⁵⁰

◆
Még a *pranava (óm)* is bizonyos magyarázatot igényel, hiszen három betű kombinációja [A - U - M] – míg az »én«-érzés magától értetődő és akaratunktól független.⁵¹

◆
»Ahol a pszichológia végződik, ott kezdődik a filozófia.«⁵² És ahol a filozófia végződik, ott kezdődik a spiritualitás.⁵³

◆

⁴⁸ SUBBARAMAYYA, pp. 16–17.

⁴⁹ SUBBARAMAYYA, p. 26.

⁵⁰ SUBBARAMAYYA, p. 26.

⁵¹ SUBBARAMAYYA, pp. 26–27.

⁵² Sri Bhagaván ezt a mondatot egy folyóiratból idézte, majd a folyóirat megállapítását a rákövetkező mondattal egészítette ki.

⁵³ SUBBARAMAYYA, pp. 30–31.

Hogyan viszonyulnak egymáshoz az érzéki, az intellektuális és a spirituális örömeik?

Brahmánanda [az Abszolútum örömeinek] óceánjához képest az összes többi öröm olyan, mintha annak csupán habja és buboréka lenne. A boldogság teljességét csak az éri el, aki felhagy a vágyakkal.⁵⁴

◆
Miért tekintik egyes szövegek Brahmát és Visnut Siva fiainak?

Siva a végső feloldódás állapotát reprezentálja. [Márpedig] ahol a dolgok feloldódnak, ott kell lennie eredetüknek is. Ennélfogva Siva a forrása a teremtés egészének – ideértve Brahmát és Visnut is. Ebben az értelemben tekinthető Brahmá és Visnu Siva fiának.⁵⁵

Változott-e valamiben Bhagaván, mióta ide jött Arunácsolára?

Én örökké ugyanaz vagyok. Bennem sem *szankalpa* [szándék], sem változás nincs. Amíg a Mangó-ligetbe⁵⁶ nem jöttem, szememet csukva tartva [mindennel szemben] közömbös maradtam. Attól fogva kinyitottam a szememet, és tevékeny életet élek. Ettől eltekintve semmiféle változás nincs bennem.

De mi olyan sok változást látunk Bhagavánban!

Igen, mert önök ezzel a testtel azonosítanak engem. [Ugyanis] mindaddig, amíg azonosítják magukat saját testükkel, bennem is szükségképpen egy megtestesült lényt fognak látni. A kétség csak a kételkedő pusztulása után tűnik el véglegesen.⁵⁷

⁵⁴ SUBBARAMAYYA, p. 31.

⁵⁵ SUBBARAMAYYA, p. 31.

⁵⁶ Maharsi 1897-ben, egy évvel Tiruvannámalaiba érkezése után tette át a székhelyét a Mangó-ligetbe.

⁵⁷ SUBBARAMAYYA, p. 31.

♦

Azt már kezdetben is felismertem, hogy én nem vagyok azonos a testtel. Miután Arunácsolára érkeztem, mindenféle kérdések merültek fel bennem: Vajon egy vagyok a mindent átható valósággal, vagy különbözöm tőle? Vajon ez a valóság a nem-kettősség (*advaita*), kettősség (*dvaita*) vagy minősített nemkettősség (*visistádvaita*) [alapján értelmezendő-e]? [De rá kellett jönnöm arra, hogy] még az »én vagyok Brahman« eszméje is csupán egy gondolat, nem pedig *átmanisthá* [Önmagában tartózkodás]! Az embernek minden gondolatról le kell mondania, és meg kell maradnia Önmagában: ez az összes vallás lényege. Még a *nirvikalpa samádhi* is csupán a *szádhana* [gyakorlás] egyik fokozata – ugyanis éppúgy magában foglalja a *szamádhi*-ba merülést, mint az abból való kilépést. Nekem semmiféle *szádhana*-ra nem volt szükségem.⁵⁸

♦

Nem lehet-e valamilyen pozitív hatásuk a kábítószernek az Ön-ismerethez vezető úton?

Elismerem, hogy bizonyos szereknek lehet [e tekintetben] valamiféle jótékony hatása. Van olyan kábítószer, amitől az ember úgy érzi, teste megolvad és olyan lágyá válik, mint a Tejóceán. Nemrégén az egyik zarándok azt mondta nekem, hogy amikor egyszer operáció előtt kloroformmal elaltatták, megízlelte az üdvösség mézét, magához térése után pedig egyre csak arra vágyakozott, hogy még egyszer megtapasztalhassa ezt az érzést. A kínaiak rendszerint annyira soványak, mintha csak csontvázak lennének, de ha ópiumot szívnak, óriásoknak érzik magukat, és úgy gondolják, bármilyen nehéz munkát képesek elvégezni. Ezekkel a szerekkel azonban csínján kell bánni, és csak titokban szabad élni velük, más különben mindenki meg fogja kívánni őket. Sőt egy bizonyos idő múltán a kábítószer bilincssé válik, és megakadályozza a *dzsnyána* elérését. Sőt, aki rabjává válik a kábítószernek, az attól sem fog visszarettenni, hogy kábítószeréhsége kielégítésére bűncselekményekre vetemedjen. A legjobb mindvégig megmaradni a vágytalanság állapotában. E szerek hatását látva úgy döntöttem, hogy a legjobb annak lenni, amik vagyunk. Lehet, hogy egy kicsit nehéz az Ön-kutatás révén

⁵⁸ SUBBARAMAYYA, p. 34.

megismernie az embernek saját *szvarúpáját* [valóságos természetét], mindazonáltal ez az egyetlen biztos ösvény. |⁵⁹

*Mi ez az »én«? Honnan származik? Hogyan lehetséges az, hogy mindenben benne van?*⁶⁰

Azt, hogy mi az »én«, és hogy honnan származik, kérdezze magától az »én«-től! Az az állítás, hogy én mindenben benne vagyok, hasonló ahhoz a kijelentéshez, hogy a tükör van a tükörképen belül. Az igazság ennek épp az ellenkezője. Ahogy a tükörkép van a tükrön belül, éppúgy a dolgok azok, amelyek a valódi Énben vannak. |⁶¹

Amikor azzal a kéréssel fordulunk Bhagavánhoz, hogy valakit – például egy beteg gyermeket – mentsen meg, akkor megjelenik Bhagavánban az a gondolat, hogy tennem kellene valamit azért a gyermekért?

Még egy gyermek megmentésére irányuló gondolat is *szankalpa* [szándék], s az, akinek *szankalpái* vannak, nem *dzsnyáni*. Erre gondolni valójában szükségtelen. Abban a pillanatban, hogy a *dzsnyáni* tekintete ráesik valamire, elindul egy isteni, akaratlan akció, amely magától a [lehető] legjobb eredményre vezet. |⁶²

Néhány évvel ezelőtt egy magatehetetlen férfit hoztak ide egy kis kocsival, ölben behozták a csarnokba, majd letették előttem. Én a megszokott módon néztem rá. Körülbelül egy fél óra múlva a férfi némi erőlködés után felállt, leborult előt-

⁵⁹ SUBBARAMAYYA, pp. 36–37.

⁶⁰ Maharsi kérdezője láthatólag összekeverte az egót (»én«-t) az Énnel (Önvaló), ugyanis míg a »Honnan származik?«-kérdéssel az egóra kérdezett rá, a »Hogyan lehetséges az, hogy mindenben benne van?«-kérdéssel az Énre.

⁶¹ SUBBARAMAYYA, p. 37.

⁶² SUBBARAMAYYA, p. 21.

tem, majd felemelkedve odajött hozzám és átadott egy jegyzetfüzetet. Miután megnéztem, láttam, hogy a füzet az ő horoszkópját tartalmazza, amelyben az állt, hogy meg fog bénulni, és csak egy *mahátma* kegyelme fogja csodásan meggyógyítani egy *darsan* [egy szent ember meglátogatása] során. Miután a férfi kifejezte szívből jövő háláját, magától kiment kint hagyott tolokocsijához. Azok, akik az esetről jelen voltak, nem tudtak hova lenni a csodálkozástól.⁶³

Az agynak mint idegközpontnak csak az ébrenléti tudat szempontjából van jelentősége. De a valóságos Én, vagyis az Önvaló számára is kell lennie egy központnak. És ez a Szív.⁶⁴

A megvalósult lélek úgy él, mint az egyeduralkodó, vagy mint a minden gondtól és aggodalomtól mentes gyermek. Amikor azt látja, hogy az emberek a valóságról beszélgetnek, csak mosolyog rajtuk, mert olyan ez, mintha a szúnyog a végtelen teret előbb el akarná nyelni, majd ki akarná bocsátani magából.⁶⁵

Bárki is ítéljen el bennünket, az a barátunk. Ő ugyanis csupán a testünket ítéli el, ami viszont ellenségünk.⁶⁶ És hát az ellenségem ellensége a legjobb barátom, nem? Valójában óvakodnunk kellene azoktól, akik elismerőleg szólnak rólunk.⁶⁷

Mennyi alvásra van szüksége a dzsnyáninak?

⁶³ SUBBARAMAYYA, p. 40.

⁶⁴ SUBBARAMAYYA, pp. 42–43.

⁶⁵ SUBBARAMAYYA, p. 46.

⁶⁶ Természetesen Maharsi a »test« alatt nem pusztán a külső fizikai testet érti, hanem az *átmant* körülvevő összes burkot (*kósa*).

⁶⁷ SUBBARAMAYYA, p. 50.

Alvásra csak annak van szüksége, aki azt gondolja, hogy alvását követően felébred. Annak számára viszont, aki örökké a változatlan [éber]alvás állapotában van, mi szüksége lenne még valami másféle alvásra?! Ha szemhéja elnehezedik, egy kis időre lezárja a szemét. Az ébrenlét, álom és mélyalvás állapotai az elme, s nem a test miatt vannak.⁶⁸

A *dzsnyánít*, aki Önmagán kívül semmi egyebet nem lát, semmiféle tekintély – még a szentírások tekintélye – sem köti. A szentírások csupán rámutatnak Brahmanra, míg a *dzsnyáni maga* Brahman.⁶⁹

Arunácsala hegyének egyik barlangjában lakik Bhagaván Sri Ramana Maharsi, a Kegyelem Tárháza. Ki Ő? Hari [Visnu]? Sivaguru [Szubrahmanjam]? Jativara [Siva], vagy valamilyen Vararucsihoz hasonló hatalmas risi [ösbölcs]? Szívemet emésztí a vágy, hogy megismerjem gurum dicsőségét.⁷⁰

Arunácsala Ramanája a Magasztos Önvaló (*paramátman*), aki Harival kezdve az összes lélek lótusz-Szívének barlangjában üdvösséggel teljes tudatként játszadzik. Annak számára, aki odaadó szeretettel belép abba a Szívbe, amelyben a Magasztos Lét ragyog, és a Megismerés Szemét felnyitva végső elszántsággal kutat, ennek igazsága napnál világosabbá fog válni.⁷¹

⁶⁸ SUBBARAMAYYA, p. 53.

⁶⁹ SUBBARAMAYYA, p. 80.

⁷⁰ Ezt a kérdést Amrithánanda Jatindra, Maharsi egyik közeli tanítványa tette fel egy papírra írt malajálam nyelvű versben. Válaszát Maharsi ugyanannak a papírnak a hátoldalára, ugyanabban a malajálam versmértékben fogalmazta meg.

⁷¹ SUBBARAMAYYA, p. 88. *Collected Works*, p. 150.

A látó nélkül a látottak – legyenek azok világok vagy istenek – nem létezhetnek. A látás mindezen tárgyai a látótól függenek. Az összes látott objektum a látóra akar rámutatni. Az egész teremtés a teremtőhöz kívánczik.⁷²

*Melyik könyv a legalkalmasabb arra,
hogy az embert elvezesse az igazsághoz?*

Az összes szentírás azt mondja, hogy az igazság önben van, s hogy valójában *ön* az igazság. Hogyan találhatná meg hát az igazságot a könyvekben, amelyek önön kívül vannak?! Ha a könyvekben keresi az igazságot, az olyan, mintha a fény az árnyékban keresné önmagát.⁷³

Ne aggódjon. El fog múlni. Ahogy megjelent, úgy fog eltűnni. Maga a test az igazi betegség, s ezt a betegséget *szthúljamnak* (»durvaságnak«) lehet nevezni. A szubtilis szellemet ez a »testnek« nevezett hústömeg csak akadályozza. A test már akkor is halott, amikor az ember még él, mert nem egyéb érzéketlen [és tehetetlen] anyagnál. Csupán a szellem kölcsönzi neki az élet és a tevékenység lát-szatát.⁷⁴

Hogyan kell az átma-vicsárát végezni?

Az embernek soha és semmilyen körülmények között nem szabad megfedkeznie önnön valóságos természetéről – közben pedig teljesítenie kell világi kötelességeit, de a tettekhez vagy a tettek eredményeihez való ragaszkodás leghalványabb nyoma nélkül. Ha e beállítottsága megerősödik, a törekvő biztos lehet abban, hogy a lehető legjobb úton van.⁷⁵

[Jóga Vászistha] Málava országában Sikhidhvadzsza király és Csúdála királyné uralkodott. Csúdála csendes óráiban rendszeresen gyakorolta a meditációt. Mi-

⁷² SUBBARAMAYYA, p. 101.

⁷³ SUBBARAMAYYA, p. 168.

⁷⁴ SUBBARAMAYYA, p. 201.

⁷⁵ GANESAN, p. 5.

kor aztán törekvése meghozta gyümölcsét, és felismerte az abszolút igazságot, arca ragyogóvá vált, és sokkal szebb lett, mint azelőtt volt. Természetesen a király is észrevette, hogy hitvese mennyire megváltozott, és szeretne volna tudni ennek okát. A királyné közölte vele, hogy ez az átalakulás az igazság megvalósításának köszönhető. A király azonban kinevette, mert úgy vélte, hogy a megvalósítást csak szigorú aszkézis révén lehet elérni, és a palota erre egyáltalán nem alkalmas hely. Elhatározta hát, hogy hátat fordít országának, és elvonul az erdőbe, hogy szigorú aszkézist gyakorolva elérhesse a megvalósítást. A királyné megpróbálta lebeszélni férjét erről a tervről, és azt tanácsolta neki, hogy a palotában végezzen aszkézist, s ugyanakkor maradjon továbbra országa uralkodója; a király azonban nem fogadta meg tanácsát, hanem elvonult az erdőbe, és kemény vezeklésbe fogott. Király híján így a királyné vette át az ország irányítását.

A királyné azonban megszánta férjét, mert tudta, hogy így csak még jobban belegabalyodik a káprázat hálójába. Úgy döntött hát, hogy igénybe veszi különleges képességeit (*sziddhi*). Kumbha *muni* alakját magára öltve férje elé állt, de nem közvetlenül a földre, hanem néhány hüvelyknyire a föld fölé. A király azt hitte, hogy valamilyen égi lény áll előtte, aki egyenesen azért szállt alá a mennyből, hogy megáldja őt. Így hát a lába elé borult, elmondta neki a bánatát, és vezetését kérte. A »*muni*« a következőképpen tanította a királyt: »A tettek az Úr rendelése szerint gyümölcsöt hoznak – önmagukban azonban nem képesek arra, hogy az embert elvezessék az üdvösségre. Ellenben az elme az érdek nélküli tettek révén tisztává válik. Tiszta elmével az ember belemerülhet az Önvaló kontemplációjába. Ennek révén pusztulnak el a *vászanák*. Akkor az embernek fel kell keresnie egy mestert, és az ő kegyelme révén meg kell tanulnia, hogyan kuttassa fel Önmaga voltaképpeni természetét. A megszabadulás csak kutatás (*vicsára*) révén érhető el, s nem tettek véghezvitelével. Az embernek mindenről lemondva kell felismernie az igazságot.«

A király erre azt mondta, hogy ő már lemondott mindenről, még királyságáról és családjáról is. »Kumbha *muni*« erre közölte vele, hogy ez csupán külsőleges lemondás volt, és a ragaszkodás magvai még mindig benne vannak. A király akkor elővette vándorbotját, *kamandaluját* [vízhordó kannáját], *rudráksáját* [olvasóját] és ruháit, tűzbe vetette őket, s így megszabadult minden tulajdonától. Miután azonban a »*muni*« közölte vele, hogy még mindig nem mondott le mindenről, a király kész volt lemondani utolsó tulajdonáról, testéről is, levette magát egy hegycsúcsról. Erre a »*muni*« azt kérdezte tőle: »Mit követett el ez a test, hogy ilyen büntetést érdemel?« E szavakat hallva a király rájött arra, hogy a test elpusztítása révén nem valósíthatja meg az igazságot, csupán az elme elpusztítása révén – hiszen ez összes ragaszkodásának gyökér-oka. A rabság ugyanis

nem más, mint az, hogy az elme »én«-nek tekinti magát. Akinek sikerül felszámolnia ezt az azonosítást, az lemondott mindenről. Ezt követően a »muni« részletesen leírta a megkülönböztetés *száddhanáját*.

A király kétségei eloszlottak, elméje tisztává vált. Miután felkutatta az Önvaló forrását, nemsokára eggyé vált vele, és belemerült az üdvösséggel teljes *szamá-dhi* óceánjába. Csúdála magára hagyta férjét, majd egy idő múlva visszatért, de a király még mindig *szamádhí*ban volt. »Kumbha *muni*« ekkor az oroszlán ordítását utánozva megpróbálta felébreszteni a királyt, de nem járt sikerrel. Így hát szubtilis formát öltve magára belépett a király Szívébe, s mivel azt tisztának és minden lappangó tendenciától (*szamszkára*) mentesnek találta, elbűvölő hangon énekelni kezdte a Száma-véda himnuszait. Ennek hatására a király, mint ahogy a lótusz kinyílik, úgy ébredt fokozatosan tudatára a világnak. Boldogsággal eltelve csendben maradt, mert nem talált szavakat, hogy kifejezze háláját. Akkor hitvese javaslatát követve visszatért vele a palotába. Ettől fogva az igazságban megállapodva uralkodott országa felett, s még hosszú ideig boldogan élt hitvesével.⁷⁶

[Maharsi egy alkalommal három napon keresztül le sem feküdt, hanem minden éjszakáját giripradaksinával – a hegy körüli zárandoklattal – töltötte. Amikor arról kérdezték, hogy bírja ennyi ideig alvás nélkül, a következőképpen válaszolt:]

Mi az alvás? Egyszerűen az elme nyugalma. Éppen ezért csak azoknak van szükségük az elme pihentetésére, akiknek van elméje. Ha azonban az ember egész éjszaka nem alszik, akkor természetesen a szemhéja elnehezedik, szeme pedig elfárad. De ha ilyenkor bezárja a szemét és egy ideig csendben marad, szemének fáradtsága elmúlik. Ez minden.⁷⁷

Az *átma-vicsára* bármelyik nap, bármely pillanatban gyakorolható, és semmiféle külső feltételhez nem kötődik. Bármikor és bárhol végezhető – mégpedig anélkül, hogy mások észrevennék, hogy az ember mit csinál. Az összes *száddhana*

⁷⁶ GANESAN, pp. 23–24.

⁷⁷ GANESAN, p. 62

külső objektumokat és megfelelő környezetet kíván, de az *átma-vicsára* gyakorlása semmi olyant nem követel, ami az emberhez képest külsőleges lenne; mindössze az elme befelé fordítására van szükség. Miközben az ember az *átma-vicsarát* gyakorolja, nyugodtan foglalkozhat más dolgokkal is. S minthogy az *átma-vicsára* kizárólagosan benső irányulás, az ember nem zavarja azokat, akik körülötte vannak – míg az olyan *szádhanák*, mint amilyen a *púdzsá*, az ember külső magatartásának szemmel látható megváltozását vonják maguk után. Az Ön-kutatásban egyedül az összpontosított kitartás a lényeges, s ezt mindvégig pusztán bensőleg kell végezni. Egyedül az Önvalóra irányuló figyelem a lényeges. |⁷⁸

A világra úgy kell rátekintenie, mintha csupán egy álom volna. |⁷⁹

Ne hagyja, hogy elméjét megzavarják a külső körülmények és a gondolatok. Hivatásbeli kötelességének teljesítésén túl töltse minden idejét *átmanisthában* [Önmagában való megállapodottságban]; egyetlen másodpercet se pazaroljon figyelmetlenség vagy nemtörődömség miatt. |⁸⁰

A rokonszenvektől éppúgy szabaduljon meg, mint az ellenszenvektől. |⁸¹

A kiemelkedően tehetséges művészek a *brahmaidját* [Brahman megismerését] nagyon könnyen elérhetik. Csakhogy ők nem törekednek a szellemi tökéletességre. Az ő elméjüket ugyanis a hírnév tartja fogságban. |⁸²

⁷⁸ GANESAN, p. 77.

⁷⁹ GANESAN, p. 78.

⁸⁰ GANESAN, p. 78.

⁸¹ GANESAN, p. 78.

⁸² GANESAN, p. 82.

Nem az a legmagasabb állapot, a végső cél, amikor az ember mindenben csak Vászudévát [Krisnát] látja?

Igen, ez egy magasrendű tudatállapot. Ez az alapja a *vaisnava* kultusznak. De a kérdés ekkor is felmerül: »Ki az, aki mindenben Vászudévát érzékeli?« Vajon nem éppen *ön* az? Van-e az érzékelt világnak akár csak egyetlen olyan eleme is, amely azt mondja magáról, hogy ő Vászudéva? Miközben a földben, a fáknban és a növényekben Vászudévát látja, önmagában nem hajlandó meglátni? Ha ön, aki mindenben Vászudévát látja, megtanulja magát is Vászudévaként látni, magává Vászudévává fog válni. Ezt követően már semmi szüksége nem lesz arra, hogy mindent és minden egyes dolgot az ő formájaként érzékeljen. Ha az, aki lát, átalakul Vászudévává, akkor a látott objektumok automatikusan Vászudévává válnak.⁸³

Van Istennek valamilyen formája?

Ki mondta azt, hogy Istennek van formája?!

Ha Istennek nincs formája, akkor nem követ el hibát az, aki valamilyen bálvány képében imádja őt?

Hagyjuk most Istent; inkább azt mondja meg nekem: önnek van-e formája?

Természetesen van formám, mint ahogy azt Maharsi is láthatja.

Micsoda?! Ez a három és fél könyök magas, sötét színű, bajszos és szakállas test – ez *ön* lenne?

Igen.

És az álomtalan alvás állapotában is ez ön?

Természetesen, hiszen felébredve ugyanilyennek találom magamat.

És teste halála után?

[Bizonytalanul.] Igen, akkor is.

⁸³ GANESAN, p. 108.

Ha így állunk, akkor a hamvasztásra előkészített test miért nem mondja azt:
»Ne vigyetek el engem; ez az én házam, és én itt akarok maradni«?

[Kis idő múlva.] Belátom, tévedtem, én nem ez a test vagyok. Én a testben lakó élet vagyok.

Nézze, ön mostanáig komolyan azt hitte, hogy ez a test azonos önnel; most azonban ráébredt arra, hogy ez nem így van. Értse meg, hogy ez az az elsődleges tudatlanság (gör. *proton pseudosz*), amelyből a tudatlanság összes többi, az embert szolgáskorba taszító változata szükségképpen kisarjad. Ameddig ez az elsődleges tudatlanság megmarad, teljesen mindegy, hogy Istent formával bírónak vagy formátlannak tekinti-e. Ha azonban ez az elsődleges tudatlanság megszűnik, akkor vele együtt a tudatlanság összes többi változata is megszűnik.⁸⁴

A történelem azt mutatja, hogy korunk az ész kora, s így a bölcs tanításának is összhangban kell lennie az észszel.

Kié az értelem? Erre a kérdésre önnek azt kell válaszolnia: »Az enyém.« Vagyis az értelem önnek [pusztán] *eszköze*. Az értelem arra való, hogy mérlegelje a különféle dolgokat. Nem azonos önnel, mint ahogy nem is független öntől. Ön a mindig megmaradó valóság, míg az értelem csupán egy jelenség. Önnek *önmagát* kell megtalálnia és megragadnia. Az álomtalan alvásból hiányzik az értelem. A csecsemő is híjával van az értelemnek, ugyanis az értelem a korrallal együtt fejlődik ki. De hogyan fejlődhetne ki vagy nyilvánulhatna meg az értelem akkor, ha nem lenne ott a magja már a csecsemőkorban és alvás közben is?

Mit érdeklí önt a történelem akkor, amikor egy fundamentális ténynek akar a végére járni?! Az igazság foka a történelemben mindig éppen akkora, mint az igazság foka a történelemben.⁸⁵

A megismerő mindig nagyobb, mint a megismert; a látó mindig nagyobb, mint a látott.⁸⁶

⁸⁴ »WHO« 1996, pp. 23–24.

⁸⁵ »WHO« 1996, pp. 33–34.

⁸⁶ »WHO« 1996, p. 57.

◆

Ha az ember a test szemével néz, akkor a durva formák válnak láthatókká; ha egy lencsét teszünk elé, akkor még a [szabad szemmel] nem látható formákat is jól látjuk; ha pedig az ember az elme szemével néz, akkor még a szubtilis formák is láthatókká válnak. Vagyis ha maga a szem formával bír, szükségképpen nem láthat mást, mint formákat. De sem a fizikai szem, sem az elme nem képes arra, hogy önmagát szemlélje. A valódi Szem az Önvaló. Az Önvaló, minthogy szintiszta és végtelen tudat, s minthogy [maga a] valóság, formátlan, s mert formátlan, nem lát formákat.⁸⁷

◆

Az a lélek, amelynek továbbélése önt foglalkoztatja, már most sem létezik: [ugyanis] nem valóságos«⁸⁸

◆

*Ha egyszer örökkévaló és tökéletes vagyok,
akkor miért vagyok tudatlan?*

Ki a tudatlan? A valódi Én nem panaszkodik arra, hogy tudatlan. Az egó az, ami ilyen módon önben panaszkodik. S ugyancsak az egó az, amely kérdéseket tesz fel. Az Önvaló nem tesz fel semmiféle kérdést. Az egó se nem a test, se nem az Önvaló, hanem valami, ami e kettő között jön létre. Alvás közben nincs egó, s ekkor a tökéletlenség és a tudatlanság gondolata sem nyugtalanítja önt. Vagyis *maga az egó* a tökéletlenség és a tudatlanság. Ha az egó igazságát keresve rátalál a valódi Önvalóra, rá fog jönni arra, hogy nincs tudatlanság.⁸⁹

◆

Hiszek.

⁸⁷ »WHO« 1996, p. 58.

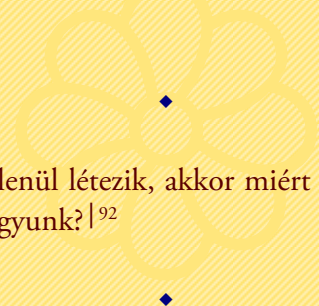
⁸⁸ »WHO« 1996, p. 66.

⁸⁹ »WHO« 1996, p. 69.

Találja meg ennek az ének, a »hívőnek« az igazságát – s akkor majd rátalál arra az igazságra is, ami transzcendálja az elmét, s amit ezért egyetlen *credo* sem foglalhat magában.⁹⁰

Annak, amit »ráhagyatkozásnak« nevezünk, a valódi értelme az egó-tudat, vagyis az individualitás maradéktalan felszámolása. S annak, hogy a tanítvány megkaphassa a tanítást, ez az előfeltétele. Mert ha hiányzik belőle az *ebben az értelemben* vett ráhagyatkozás, akkor a tanítást *bizonyosan* félreérti. Még azzal a korlátozott egoizmussal is, amellyel jelen pillanatában rendelkezik, az ember ki van téve a dühkitöréseknek, annak, hogy zsarnoki természetűvé válik, a fanatizmusnak és a többi hasonlónak. Mert mi az, amit nem tenne meg, ha azt mondanák neki, hogy ő maga Isten? Képtelen volna arra, hogy ezt a tanítást valódi értelme szerint ragadja meg – hanem úgy gondolná, hogy individuális lelke, egója az Isten. Márpedig erről szó sem lehet, tekintve, hogy az egó egyszerűen nem létező.⁹¹

Ha a világ a testtől függetlenül létezik, akkor miért nem jelenik meg alvás közben, amikor testetlenek vagyunk?⁹²

De hát az álomtalan alvásból a tudat minden formája hiányzik!

Ön csak *akkor* mondja ezt, miután felébredt. Alvás közben nem így vélekedik. Az, ami önben most azt mondja, hogy alvás közben a tudattalanság sötétségébe süllyedt, az elméje. Csakhogy elméje nem volt jelen akkor, amikor ön aludt, s így az természetesen mit sem tud az alvás közbeni tudatról. Minthogy semmilyen tapasztalata nincs az alvásról, képtelen visszaemlékezni arra, hogy az milyen lehetett, és ezért az alvásról [szükségképpen] hamis ítéletet alakít ki. A mélyalvás állapotát túl van az elmén.⁹³

⁹⁰ »WHO« 1996, p. 71.

⁹¹ »WHO« 1996, pp. 74–75.

⁹² »WHO« 1996, p. 87.

⁹³ »WHO« 1996, p. 88.

◆
*De hát hogyan lehet valótlan a világ,
amikor mindazok tapasztalhatják, akik
ébrednek?*⁹⁴

Őn valóságosnak tekinti a világot, mert az – akárcsak egy álombeli világ – saját elméjének teremtménye. Alvás közben viszont nem tapasztalja, mert akkor megszűnik, és – az egóval és az elmével egyetemben – elmerül az Önvalóban, s miközben ön alszik, csupán magszerű formában létezik. Amikor felébred, megjelenik az egó, azonosítja magát a testtel, s ugyanakkor látja maga körül a világot. Ahogy álombeli világa elméjének produktuma, úgy ébredési világa is az. De kell lennie valakinek, aki mind az ébredési, mind az álomvilágot látja. Ki ő? A test?

Nem.

Az elme?

Alighanem az.

De ön nem lehet az elme, mivel ön akkor is létezik – mint például alvás közben –, amikor híjával van az elmének.

*Akkor nem tudom... Talán arra az időre
megszűnök létezni.*

Ha alvás közben nem létezne, akkor hogyan emlékezhetne vissza előző napi tapasztalataira? Komolyan azt gondolja, hogy ekkor megszakad önnön létének kontinuitása?

Nem elképzelhetetlen.

Ha így lenne, akkor az este lefekvő Johnson reggel Bensonként ébredhetne fel. De nem ez történik. Hogyan magyarázza azt, hogy azonosságának tudata folyamatos? Amikor az mondja, »elaludtam«, majd pedig azt, hogy »felébredtem«, akkor ez azt is magában foglalja, hogy ön most ugyanaz az ember, mint aki tegnap este aludni tért.

Amikor ön felébred, azt mondja: »De jót aludtam! Teljesen frissnek érzem magamat.« Vagyis az alvás az ön tapasztalata volt. Az, aki azt mondva, hogy »jót

⁹⁴ Felhívjuk az olvasó figyelmét arra, hogy Maharsi beszélgetőpartnere e hosszú beszélgetés során egy nyugati látogató volt.

aludtam«, visszaemlékszik arra, hogyan aludt, nem lehet más, mint az, aki megtapasztalta ezt a »jó«-t. E kettő egy és ugyanaz.

Ha – mint ahogy ön mondja – a világ akkor is létezik, amikor ön alszik, tudatja akkor a világ ezt önnel?

Nem – de most tudatja. A világ létezését az bizonyítja, hogy ha beleütöm a lábamat egy kőbe az ösvényen, akkor keletkezik rajta egy seb. A sérülés igazolja a kőnek és annak a világnak a létét, amelynek ez a kő a része.

A láb mondja azt, hogy ott egy kő?

Nem, én mondom azt.

Ki ez az »én«? A test nem lehet. Az elme sem lehet. Csak a három állapot – az ébrenlét, az alvás és az álmodás – szemtanúja lehet az. Ezek nincsenek hatással az Énre. A három állapot jön és megy – miközben az Én állandóan és mozdulatlanul megmarad. Ő a valódi, örökké boldog és tökéletes Önvaló. Ennek az Önvalónak a megtapasztalása minden elégedetlenség gyógyszere, a boldogságnak és a tökéletességnek a megvalósulása.

Önzés volna, ha bárki is ebben az állapotban maradván élvezné a boldogságot, különösen, ha semmit sem tenne a világ boldogságának előmozdításáért.

Önnek azért beszéltem erről az állapotról, hogy elérje, s ezáltal felismerje az igazságot: a világnak nincsen az ön valódi Énjétől független léte. Ha ezt felismeri, az »önzés« elveszíti az értelmét, mivel a világ belemerül az Önvalóba.

Tud arról a bölcs, hogy a világban háborúk zajlanak, s hogy az emberiség szenved? S ha tud róla, akkor hogyan lehetne boldog?

Ha egy áradás vagy egy tűzvész képe átsuhan a mozivásznon, akkor ezek a képek vajon hatással vannak-e a vászonra? A valódi Önvaló ehhez a vászonhoz hasonló. A világ eseményei nincsenek rá hatással. A szenvedés csak addig tart, amíg az objektum és szubjektum közötti megkülönböztetés fennáll. Az egótlan állapot nem ismeri e megkülönböztetést. Ebben az állapotban egyedül csak az Önvaló létezik. A bölcs ebben az állapotban ezzel az Önvalóval azonos. Tiszta szellem ő,

[maga] a Szent Szellem [ang. *Holy Ghost* = Szentlélek]. Számára a világ nem más, mint a mennyek országa. És ez az ország önben van.¹⁹⁵

A valóság nem oszlik részekre, és semmiféle korlátozást nem szenved. Csupán *látszik* ilyennek. Az elme az, ami a valóságot, miközben a burkokból álló testekkel alaptalanul azonosítja, megpróbálja korlátok közé zárni, előidézve ilyen módon a részek jelenségét. Az elme, minthogy magát végesnek tekinti, a valóságot is végesnek képzei. Ezek a korlátozások és megosztottságok azonban csak az elmében léteznek. De az elmének nincs az Önvalótól független léte. Az aranyból készült ékszer nem egyszerűen arany, hanem névvel és formával felruházott arany. De akkor is csak arany. Az elme az Önvaló egyik titokzatos képessége, amely által az egyetlen Önvaló látszólagosan megsokszorozza önmagát. Az Isten-lélek-világ hármassága csak az elme előbukkanása után jelenik meg. Alvás közben e három se nem látható, se nem elgondolható.¹⁹⁶

Lét plusz változatosság egyenlő világ. Lét plusz individualitás egyenlő lélek. Lét plusz a minden eszméje egyenlő Isten. Mindháromban egyedül a *lét* eleme képviseli a valóságot. Változatosság, individualitás és minden-ség: ezek pusztán valótlanságok. Ezeket az elme teremti és vetíti ki az Önvalóra. A lét mindenféle fogalmat transzcendál, ideértve még Isten fogalmát is. Amennyiben az »Isten« nevet használjuk, az »Isten«-fogalom nem lehet igaz. Az Istennel kapcsolatos igazságot a leghűségesebben az »én vagyok« fejezi ki. Isten héber neve, a »Jahve« – amely annyit jelent, hogy »Én Vagyok« – tökéletesen fejezi ki Isten igazságát.¹⁹⁷

Csupán egyetlen, mindenütt ugyanolyan mértékben eloszlott tudat [létezik]. Ön a káprázat révén úgy tesz, mintha ez a tudat egyenlőtlenül oszlana el. [Valójában azonban] nincs sem »szétoszlás«, sem »mindenütt«.¹⁹⁸

¹⁹⁵ »WHO« 1996, pp. 89–90.

¹⁹⁶ »WHO« 1996, p. 92.

¹⁹⁷ »WHO« 1996, p. 94.

¹⁹⁸ »WHO« 1996, p. 96. Maharsi e szavakat angolul mondta egy amerikai tanítványának.

◆
*Hogyan lehet a megszabadulás állapotát
összhangba hozni a világgal?*

Ez az összhang magában a megszabadulásban van.⁹⁹

◆
A csönd az Önvaló nyelve – és ez a legtökéletesebb tanítás. A beszéd olyan,
mint a volfrámszál izzása az elektromos lámpában; a csend ellenben a drótban
lévő villamos áramhoz hasonló.¹⁰⁰

◆
Bhagaván mikor vált szabaddá?

Velem semmi nem történt. Én az vagyok, ami mindig is voltam.¹⁰¹

◆
Az egót nem képes leigázni az, aki valóságosnak tekinti. Pontosan úgy van vele,
mint a tudatlan ember saját árnyékával. Képzelden el valakit, aki nem tudja,
hogy saját árnyéka tulajdonképpen mi. Mivel azt látja, hogy kitartóan követi,
meg akar szabadulni tőle. Megpróbál elfutni előle, de az továbbra is a nyomá-
ban van. Ás egy mély gödröt, hogy abba temesse – de az árnyék feljön a felszín-
re, és ismét követi őt. Csak akkor tud megszabadulni árnyékától, ha elfordul tő-
le, és önmaga, vagyis az árnyék forrása felé fordul. Az árnyék akkor többé már
nem aggasztja majd. Azok, akik a megszabadulást keresik, olyanok, mint e pél-
dázat embere: képtelenek észrevenni, hogy az egó csupán az Önvaló árnyéka. A
mi feladatunk tehát az, hogy az egótól, az Önvaló árnyékától elfordulva az Ön-
való felé forduljunk.¹⁰²

◆
[»...Azok nem az ön sajátjai; azok Isten tevékenységei.« – végidézet a könyvből]

⁹⁹ »WHO« 1996, p. 100.

¹⁰⁰ »WHO« 1996, p. 100.

¹⁰¹ »WHO« 1996, p. 110.

¹⁰² »WHO« 1996, p. 113.

Egy ilyen beállítottság hatására az ember egyszerűen üresfejű lesz, tevékenységét pedig teljesen beszünteti.

Igyekezzen elérni ezt az ürességet, s majd akkor nyilatkozzon róla.¹⁰³

El kell hagynom az otthonomat, vagy otthon maradhatok?

Ön van a házban, vagy a ház önben? Önnek pontosan ott kell maradnia, ahol éppen most van. *Onnan* ön nem tud elmenni.

Ezek szerint maradjak otthon?

Én nem ezt mondtam. Jól figyeljen! Önnek azon a helyen kell szilárdan kitartania, amely mindig természetes módon az öné.¹⁰⁴

Az a családfő, aki nem gondolja azt, hogy »én egy családfő vagyok«, igazi aszkéta, míg az az aszkéta, aki azt gondolja, hogy »én egy aszkéta vagyok«, nem az. Az Önvaló se nem aszkéta, se nem családfő.¹⁰⁵

Vajon nem kötelessége-e a dzsnyáninak, hogy hirdesse az igazságot, s ilyen módon hozzásegítse az embereket a megszabaduláshoz?

Vajon álmából felébredve felmerül-e a kérdés az emberben: »Azok az emberek, akiket álmomban láttam, felébredtek-e?« Éppígy a *dzsnyánít* sem nyugtalanítják azok az emberek, akiket a világban lát.¹⁰⁶

¹⁰³ »WHO« 1996, p. 120.

¹⁰⁴ »WHO« 1996, p. 121.

¹⁰⁵ »WHO« 1996, p. 121.

¹⁰⁶ »WHO« 1996, p. 137.

Nem önzés az, hogy miközben az ember eléri a szabadságot, nem foglalkozik a rabságban sínylődő világgal?

Ez az érvelés hasonló az álmodó kijelentéséhez: »Mindaddig nem ébredek fel, míg ezeket az álomembereket fel nem sikerül ébresztenem.«¹⁰⁷

Az, ami kivétel nélkül mindenki Szívében színtiszta tudatosságként lakozik, az ön igazi valója; amikor szíve belemerül a[z Isten iránti] szeretetbe, s eléri a Szív Átala beragyogott barlangját, felnyílik tudatosságának szeme, és Istent valódi Önmagaként ismeri fel.¹⁰⁸

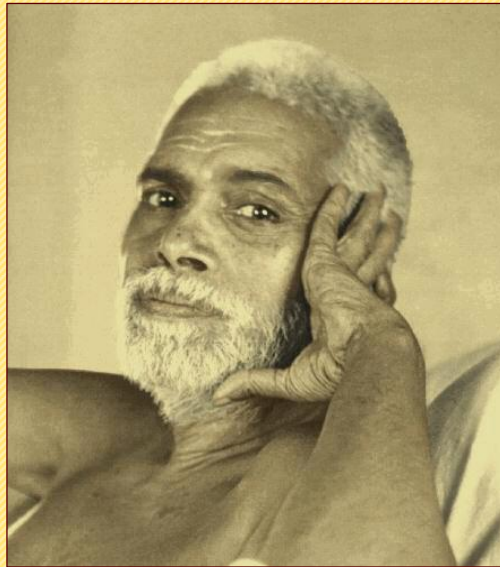
[Vaisnavizmus] *A ráhagyatkozásnak csak akkor van értelme, ha az ember nem egyesül Istennel, hanem mindketten megőrzik különálló voltukat. Ha a ráhagyatkozó és a ráhagyatkozott valójában egy és ugyanaz, akkor mi értelme van a ráhagyatkozásnak?*¹⁰⁹

Az embernek pusztán annyit kell tennie, hogy ráhagyatkozik önmaga forrására. És még ha Istennek is nevezi ezt a forrást, akkor se gondolja, hogy az valahol kívül van. Az ember forrása önmagán *belül* van. Erre a forrásra kell ráhagyatkoznia – vagyis az embernek ezt a forrást kell keresnie, s e kutatás (*vicsára*) révén kell e forrásba belemerülnie. Az a kérdés, hogy hol a forrás, csak akkor bukkanhat fel, ha azt gondolja az ember, hogy az Önvaló különbözik e forrástól. Ha az egó belemerült forrásába, akkor nincs többé egó, nincs többé individuális lélek – vagyis a kereső eggyé vált a forrással. S ha egyszer az ember elért ide, mi szükség lenne még a ráhagyatkozásra?! Egyáltalán kinek kellene ráhagyatkoznia, és kire? És mi az, amit ekkor még rá lehetne bízni Istenre? Az odaadás (*bhakti*), a

¹⁰⁷ »WHO« 1996, p. 137.

¹⁰⁸ »WHO« 1996, p. 146.

¹⁰⁹ E kérdés az eredeti szövegben nem szerepel, csupán a szerkesztő által visszakövetkeztetett kérdés.

bölcsesség (*dzsnyána*), a kutatás (*vicsára*) nem egyéb, mint a valójában már most sem létező individualitás elvesztése.

A *vaisnava* szent, Nammálvár így fogalmazott egyik himnuszában: »Miközben önmagammal kapcsolatban mit sem tudtam az igazságról, félrevezetett az »én« és »enyém« eszméje; de amint megismertem magamat, rájöttem, hogy mind az »én«, mind az »enyém« – Te vagy.« Az igazi odaadás tehát nem egyéb, mint helyes önismeret; és ez határozottan összhangban van a *vaisnavák* hitvallásával.

Mindazonáltal tradicionális hitüket ők a következőképpen fogalmazzák meg: a lelkek Isten teste; tisztává kell válniuk, majd Istenre kell hagyatkozniuk, s akkor Isten mennyei birodalmába jutnak, hogy ott örvendezzenek Benne. Azt mondják, hogy ha a lélek Istenné válna, akkor nem volna lehetősége örvendezni, mint ahogy az sem tudja megízlelni a cukrot, aki maga cukorrá vált; így hát ők Istentől elkülönültek akarnak maradni, és örvendezni akarnak Benne. Csakhogy amit ők megtisztuláson értenek, az az énség kioltása. [És hát] Isten érzéketlen lenne, mint a cukor?¹¹⁰ Ha a ráhagyatkozás valódi és teljes, hogyan lehetne még bármi elkülönültség?

Ráadásul [a *vaisnavák*] azt gondolják, hogy miközben Isten mennyei birodalmában elkülönültek maradnak Tőle, szolgálniuk és imádniuk kell Őt. De vajon megtéveszti-e Istent ez a szolgálatról szóló tanítás? Vajon törődik-e Ő egyáltalán az ő szolgálatukkal? Vajon Ő, a tiszta tudat, nem azt mondaná-e az ő szolgálatukra: »Ki vagy te nélkülem?«

A *vaisnavák* azt mondják, hogy ha az individuális lélek ráhagyatkozik Istenre, a lélek mintegy Isten testeként megmarad, és ennek a lélek-testnek Isten az Önvalója; az individuális lelket kis önmagának, Istent pedig nagy Önmagának nevezik.¹¹¹ [De hát] elképzelhető az, hogy egy önmagának Önmagamja

¹¹⁰ Utalás a *vaisnavák* cukor-hasonlatára.

¹¹¹ Az Európában meghonosodott terminológia szerint talán jobb lett volna a kérdéses kifejezéseket »kis én«-nel és »nagy Én«-nel fordítanunk, mi azonban inkább tartottuk magunkat eddigi eljárásunkhoz, és a szanszkrit *átmá* megfelelőjéül szolgáló angol *self*t »önvaló«-val/»Önvaló«-val, illetve hogy Maharsi gondolatmenetének voltaképpen értelme még jobban kidomborodjon, »önmagam«-mal/»Önmagam«-mal fordítottuk.

legyen? Milyen sok önmagam lehet? Valójában mi az Önmagam? Egyedül az az Önmagam, ami minden nem-Önmagam (a test, az elme és így tovább) kiküszöbölése után továbbra is fennmarad. Amit e folyamat során az ember kiküszöböl, az mind nem-Önmagam. Ha valaki azt mondaná, hogy e folyamat során a fennmaradó [elem] a kis önmagam, és hogy Isten ennek a kis önmagamnak az Önmagamja, akkor ez csak azt mutatná, hogy a kiküszöbölés folyamata valójában befejezetlen maradt; ha azonban ténylegesen végigvinné ezt az ember, akkor világossá válna előtte, hogy a kis önmagam nem a valódi Önmagam, s hogy egyedül a nagy Önmagam a valódi Önmagam; a fennmaradó [elem] a végigvitt [kiküszöbölési] folyamatban a nagy Önmagam; ebből pedig az következik, hogy a *vaisnavák* nem a valódi Önvalót, hanem valami mást ragadnak meg.

Ez az egész félreértés az *átmá* szó többértelműségéből ered. Az *átmá* ugyanis hol az »én«-re, hol az »elmé«-re, hol a »képzelet«-re, hol pedig az állítólagos »kis én«-re avagy a valódi »nagy Én«-re utal; ilyen módon a kis ént akár a nagy Én testeként is le lehet írni. De a Gítának az a verse, amely szerint »én vagyok a mindenek szívében lakozó Önvaló« (10,20), világossá teszi, hogy maga Isten mindenek valódi [és egyetlen] Önvalója – ugyanis nem az áll ott, hogy ő az önvaló Önvalója.

Ha ön a forrástól, vagyis Istentől különállónak tekinti magát, az nem más, mint lopás. Ezáltal ugyanis magának tulajdonítja azt, ami Istenhez tartozik. Ha pedig még akkor is elkülönült akar maradni, amikor már megtisztult, s így akarja örömét lelteni Istenben, az nagy tételű lopás. [És hát éppen] Ő ne tudna minderről?¹¹²

Mihelyt megjelenik a kettéosztottság (*vibhakti*), szükség van az odaadásra (*bhakti*); mihelyt megjelenik az elkülönültség (*vijóga*), szükség van az újraegyesítés metódusára (*jóga*). Mihelyt megjelenik a kettősség, színre lép Isten és a hívő. Az igazság kutatásában is jelen van a kettősség mindaddig, amíg az ember a forrást el nem éri. S így van ez az odaadással kapcsolatban is. Isten elérésével azonban megszűnik a kettősség – mint ahogyan Isten már most sem különbözik [tőlünk]; Isten ugyanis az Önvaló gondolatában és gondolata által van, s ez éppen azt támasztja alá, hogy ő valójában egy az Önvalóval.¹¹³

¹¹² »WHO« 1996, pp. 149–150.

¹¹³ »WHO« 1996, p. 142.

A keresztény ember csak akkor nyugszik meg, ha azt mondják neki, hogy Isten valahol a távoli mennyben lakozik, melyet ő isteni segítség nélkül nem érhet el; Istent egyedül Krisztus ismerte, és egyedül ő tudja az embereket Istenhez vezetni. Ha azt mondják neki, hogy »Isten országa *te*benned van«, akkor ő ezt nem e kijelentés nyilvánvaló értelmében fogja föl, hanem valamilyen bonyolult és erőltetett értelmet lát bele. Egyedül az érett elme képes felfogni és elfogadni az egyszerű és meztelen igazságot.

A tanok közötti ellentétek csupán látszólagosak, és amint az ember az Istenre való ráhagyatkozást gyakorolja, azonnal eltűnnek; [ugyanis] ez a ráhagyatkozás vezet az Önvalóhoz, amelyhez végül is mindenkinek vissza kell térnie – hiszen az Önvaló az igazság. A hitvallások közötti viszálykodásokat sosem lehet kiküszöbölni értékeik és érdemeik összemérésével – ugyanis e művelet mentális processzus. Sőt maguk a hitvallások is mentálisak, vagyis egyedül az elmén belül léteznek, míg az igazság túl van az elmén. Éppen ezért az igazságot a hitvallások nem képesek magukba foglalni.¹¹⁴

A szent tudomány hatalmas kiterjedésű, minthogy különböző – a legkülönbözőbb keresők más és más igényeihez igazodó – részei vannak. A keresők [ideális esetben] egymás után haladják meg e részeket; az a rész, amely valaki számára meghaladottá vált, egyúttal hasznavehetetlenné, sőt hamissá is lesz számára; a kereső végül is a szent tudomány egészét meghaladja.¹¹⁵

◆

Mi a véleménye önnek az eredeti bűnről, amelytől csak a Jézus Krisztusba vetett hit szabadíthatja meg az embert?

Azt mondják, hogy [ez] a bűn az emberben van – csak hogy alvás közben az ember ember volta eltűnik; az ember ember volta csupán a felébredéssel, az »én vagyok ez a test« gondolatának felbukkanásával együtt jelenik meg. *Ez a gondolat az igazi eredeti bűn! Ezt a gondolatot kell felszámolni az egó megölése révén.* Az egó halálát követően e gondolat aztán többé már nem jelentkezik.¹¹⁶

¹¹⁴ »WHO« 1996, p. 152.

¹¹⁵ »WHO« 1996, p. 153.

¹¹⁶ »WHO« 1996, p. 153.

A test a kereszt; az egó Jézus, az »emberfia«; keresztre feszítését követően ő támad fel »Isten Fia«-ként; »Isten Fia« nem más, mint a dicsőséges valódi Önvaló. Ha az ember élni akar, el kell veszítenie egóját.¹¹⁷

A sorsnak kezdete – oka – van, és ez a *tett*; e tett nem képzelhető el szabad akarat nélkül. Éppen ezért a szabad akarat az első ok, a túlsúlyban lévő tényező, és az ember a szabad akarat gyakorlásával győzedelmeskedhet a sors fölött.¹¹⁸

Amit közönségesen önbizalomnak tekintenek, az semmi egyéb, mint egó-bizalom, s ennél fogva még csak súlyosabbá teszi az ember rabságát. Egyedül az Isten-bizalom a valódi Ön-bizalom – mert ő az Önvaló.¹¹⁹

Szükség van-e gurura?

Mihelyt az ember kicsinek – *laghunak* – gondolja önmagát, rászorul a nagyra – a *gurura*.¹²⁰

Mindaddig, amíg az ember születettnek tekinti magát, képtelen lesz megszabadulni a halál gondolatától. Amit éppen ezért az embernek meg kell kérdeznie önmagától, az az, hogy egyáltalán megszületett-e valaha is. Akkor aztán rájön arra, hogy az igazi Önvaló örökkön örökké létezik, s hogy a test csupán egy gondolat – az összes gondolat közül az első, minden baj gyökere.¹²¹

A halottak valójában boldogok, minthogy megszabadultak a test nyomasztó terhétől; ők nem szomorkodnak. [Vagy talán] félnek az emberek elaludni? El-

¹¹⁷ »WHO« 1996, p. 153.

¹¹⁸ »WHO« 1996, p. 154.

¹¹⁹ »WHO« 1996, p. 155.

¹²⁰ »WHO« 1996, p. 155.

¹²¹ »WHO« 1996, p. 158.

lenkezőleg, szeretnek aludni, és [esténként] készülnek is az alvásra. Márpedig az alvás ideiglenes halál, míg a halál pusztán hosszadalmas alvás! Azt, aki már akkor meghal, amikor még él, vagyis azt, aki – az egó kioltása révén – olyan halált hal, amely valójában nem halál, többé senkinek a halála nem képes elszomorítani. Sőt, ha egyszer tudjuk, hogy mindhárom állapotban – akár a testtel együtt, akár anélkül – fennmaradunk, miért kellene vágyakoznunk az után, hogy meghosszabbítsuk testi rabságunkat?¹²²

Az embernek úgy kell cselekednie, mint ahogy a színész játszik a színpadon. A háttérben az összes tett mögött ott az Önvaló mint a tettek alapjául szolgáló princípium. Emlékezzék erre, és cselekedjen!¹²³

A kinyilatkoztatás miért nem tárja fel előttünk azt, hogy mi az Önvaló?

Mindaz, amire az embernek az Önvaló megtalálásához szüksége van, a nem-Önvalók, vagyis a burkok lehántása. Képzelden el egy embert, aki nem tudja, hogy ő vajon ember-e, ezért hát felkeres valakit, hogy megkérdezze őt erről. Ez utóbbi közli vele, hogy ő nem fa, nem tehén és így tovább, ilyen [negatív] módon téve világossá számára azt, hogy ő nem más, mint ember. Ha az illető ezzel nincs megelégedve, és azt mondja: »De hát azt nem mondtad meg nekem, hogy én *mi* vagyok«, akkor azt a választ kapja: »Azt nem mondtam neked, hogy ember nem vagy...« Ugyanis ha egyszer képtelen belátni azt, hogy ő ember, akkor hasztalan lenne ezt közölni vele. Így nekünk is csak azt mondják meg [a szent iratok], hogy mik nem vagyunk, hogy mindezeket kiküszöbölve megtalálhassuk a Visszamaradót, a valódi Ént.¹²⁴

A »Ki vagyok én«-kérdésre az elmében és az elme által megfogalmazott válasz *egyáltalán nem válasz.*¹²⁵

¹²² »WHO« 1996, p. 158.

¹²³ »WHO« 1996, p. 159.

¹²⁴ »WHO« 1996, p. 161.

¹²⁵ »WHO« 1996, p. 162.

◆

Megfelekedezni az Önvalóról: ez a halál. Az élet az Önvaló emlékezetben tartása. Ön az örök életre vágyakozik. Miért? Mert jelenlegi életét elviselhetetlennek tartja. De miért tartja annak? Mert nem ez az ön valódi mivolta. Valójában ön szintiszta szellem, de azonosítja magát egy testtel, mely az elme projekciója, vagyis egy tárgyiasult gondolat, valamint azonosítja magát azzal az elmével, amely e tiszta szellemből ered. A test pusztá kicserélésének semmi értelme, mert az csak az egó áthelyezése egy új testbe. Sőt, mi az élet? Az élet [maga] a lét, és ez nem más, mint Önmaga. Ez az igazi, örökkévaló élet! A testi élet feltételekhez kötött élet. De ön kondicionálatlan élet. Akkor fogja fölfedezni önnön mivoltát kondicionálatlan életként, ha az »én vagyok a test« eszméjét felszámolja. |¹²⁶

◆

*A Biblia azt mondja, hogy a lelket el lehet veszíteni.*¹²⁷

Az egót lehet – és kell! – elveszíteni; az Önvalót azonban sohasem. |¹²⁸

◆

Amint felbukkan az »én«, egyszerre válik szubjektummá és objektummá. Ha nincs jelen az »én«, sem szubjektum, sem objektum nincs. Az érett embernek ennél többet nem is kell mondani: amint ráébred erre, elméjét mindentől elvonva befelé fordítja. Ahhoz, hogy az ember ezt képes legyen véghezvinni, hősosznak, *dhírának* kell lennie. De miféle heroizmusra lenne szükség ahhoz, hogy az ember megtalálja Önmagát? A *dhí* jelenti az elmét, a *ra* pedig a gondolatok formájában elpazarolt energia visszatartását. Az a *dhíra*, aki képes arra, hogy megállítsa a gondolatok áradatát, elméjét pedig befelé fordítsa. |¹²⁹

¹²⁶ »WHO« 1996, p. 162.

¹²⁷ Vö. Lukács evangéliuma 17,33. A Biblia eredeti görög szövegében szereplő *pszükhé* (»lélek«, »élet«) szót az újabb fordítások az »élet«-tel adják vissza.

¹²⁸ »WHO« 1996, p. 162.

¹²⁹ »WHO« 1996, p. 163.

Ha a boldogságot keresve azonosítja Önmagát a testtel, az olyan, mintha egy krokodil hátán próbálna átkelni egy folyón. Amikor az egó felbukkan, az elme elkülönül forrásától, az Önvalótól, és nyugtalanná válik, akárcsak a felhajított kő vagy a folyó vize. Ellenben amikor a kő illetve a folyó eléri kiindulási helyét, vagyis a föld felszínét illetve az óceánt, megnyugszik.¹³⁰ Ugyanígy az elme is lecsillapodik és boldog lesz, amikor visszatér forrásába és megnyugszik benne. S ahogy a kő és a folyó *bizonyosan* visszatér kiinduló helyére, éppígy az elme is – a maga idejében – *elkerülhetetlenül* visszatér forrásához.¹³¹

Az ön voltaképpen természete maga a boldogság – s ilyen módon helytelen lenne vágyakoznia a boldogságra. Ott véti el a dolgot, hogy kívül keresi azt, ami belül van.¹³²

[Egy egyenlőségpártinak.] A legbiztosabb módon úgy érheti el a tökéletes egyenlőséget, ha aludni tér.¹³³

Előre menni könnyű – de visszafelé menni már szinte lehetetlen.

Bármilyen messze is menjen az ember, nem mehet máshová, mint oda, ahol mindig is volt. *Hol* történik az előre és a visszafelé mozgás? Az *Ísa upanisad* [5. vers] azt mondja. »Közel is van, messze is.«¹³⁴ | ¹³⁵

Az álomvilág azért érdekli az álmodót, mert azt – önmagán kívüli és önmagától különböző – objektív realitásnak tekinti. Az ébren lévőt úgyszintén emiatt érdekli ébrenléti világa. Ha azonban az Önvaló megtapasztalása révén ráébred ar-

¹³⁰ Maharsi itt arra céloz, hogy a hegyekből lezúduló és folyókká összeálló vizek a csapadék-ból származnak, az viszont a tengerek, óceánok vizéből párolog el.

¹³¹ Természetesen itt nem a különféle pseudospiritualizmusokra jellemző »happyendizmus-ról« (Julius Evola) van szó, vagyis arról, hogy végül is mindenki arra ítéltetett, hogy előbb-utóbb felébredjen; Maharsi itt nyilvánvalóan az elmének a mélyalvás mintájára való *öntudatlan*, tudatkontinuitás nélküli visszatérésére gondolhatott – amely legkésőbb a jelenlegi világkorszak végén fog végbemenni.

¹³² »WHO« 1996, p. 163.

¹³³ »WHO« 1996, p. 165.

¹³⁴ Vekerdi József fordítása.

¹³⁵ »WHO« 1996, p. 165.

ra, hogy a világ csupán egy gondolat-forma, többé nem érdeklődik majd iránta.¹³⁶

Minél inkább ráhagyatkozik az ember [Istenre], annál kedvezőbbé válik számára a környezete, és annál több ereje lesz ahhoz, hogy munkáját végezze.¹³⁷

A világot, minthogy a valódi Én pusztá árnyéka, nem lehet a valóságnak megfelelően megismerni avagy megragadni. [Olyan ez, mint amikor] a gyerek megpróbálja megérinteni saját árnyékának fejét, de nem tudja, mert ahogy arrébb megy, az árnyék is arrébb megy. Akkor aztán az anyja megfogja és a fejére teszi a kezét, s megmutatja neki, hogy az árnyékfejet máris sikerült megérintenie. S ugyanígy a világot is csak az Önvaló megragadása révén lehet megragadni és a valóságnak megfelelően megismerni.¹³⁸

Én csak hab vagyok a tudat óceánjának felszínén.

Éppen az minden baj gyökere, hogy az ember így gondolkozik, és ez az a gondolat, amit fel kell adni. Az Önvaló az óceán, míg habjának a világ és a lelkek (*dzsiva*) felelnek meg. Ha az ember tudja és folyamatosan tudatosítja magában ezt, akkor szilárdan fog állni, szabadon minden kétségtől és aggodalomtól. Azt, hogy ez így van, a Szívbe való belemerülés igazolja. De az ember még e belemerülés nélkül is Az – és semmi egyéb, mint Az. A »belül« és »kívül« eszméje csak akkor jelenik meg, ha az ember nem a valóságnak megfelelően tekint a világra és önmagára, s ha nem ragaszkodik ehhez az adekvát szemlélethez. A megszabadulásra vágyakozónak az a dolga, hogy befelé forduljon – hiszen még összetéveszti a nem létező individuális lelket azzal az Önvalóval, aki végtelen, és magában foglalja mindazt, amit a szem csak láthat. Az, aki így ismeri [Önmagát], nem fog vágyakozni semmi után, hanem mindig a tökéletes megelégedettség állapotában lesz. Még mielőtt Önmagába merülne, már tapasztalja Önmagát. [Hiszen] senki sem vonhatja kétségbe önnön létét! Ez a lét az Önvaló tudata.

¹³⁶ »WHO« 1996, p. 165.

¹³⁷ »WHO« 1996, p. 166.

¹³⁸ »WHO« 1996, p. 166.

Ha ön nem létezne, nem tudna kérdéseket feltenni. Így hát ön [szükségképpen] tudatában van Önmagának. Az Önvaló igazságának megvalósítására irányuló erőfeszítése jelenlegi téveszméinek lerázásához fog vezetni. A megvalósítás révén semmi új nem valósul meg.¹³⁹

◆
Hátat kell fordítanom a munkámnak és a védántáról szóló könyvekbe kell merülnöm?

Ha az objektumoknak független létük volna, vagyis ha azok önön kívül is léteznének, akkor ön hátat fordíthatna nekik. Csakhogy nem függetlenek öntől, hanem önnek, az ön gondolatainak köszönhetik létüket. Úgyhogy hová is menekülhetne előlük? Ami pedig a *védántával* kapcsolatos könyveket illeti, annyit olvas belőlük, amennyit csak akar. Annál többet úgysem mondhatnak önnek, mint hogy valósítsa meg Önmagát önmagában. Önmagát úgyse fogja megtalálni a könyvekben. Önnek önmaga számára és önmagában kell megtalálnia Önmagát.¹⁴⁰

◆
Bhagavan azt mondja, hogy a világ csupán egy álom. De az álom és az ébrenlét állapota közötti különbséget nem lehet kétségbe vonni. Például álmomban látom, hogy barátaim és rokonaim ezt és ezt tesznek; ám amikor felébredek és megkérdeszem őket az álombeli eseményekről, fogalmuk sincsen róluk. Amit viszont az ébrenléti állapotban látok és hallok, azt mások is igazolják.

Nem szabad összekeverni az álomállapotot az ébrenléttel. Ahogyan ébrenléttel kapcsolatos tapasztalatainak igazolását azoknál keresi, akiket ébrenléte alatt lát, az álomtapasztalatokkal kapcsolatos álláspontjának igazolását is azoktól kell kér-

¹³⁹ »WHO« 1996, pp. 167–168.

¹⁴⁰ MUDALIAR 1995, p. 1.

nie, akiket az álomállapotban látott, vagyis akkor, amikor éppen álmodott. [Ha így tesz,] akkor álmában látott barátai és rokonai igazolni fogják önt álmában.

Nyilvánvaló, hogy amikor felébred, eszébe sem jut az, hogy álombeli tapasztalatainak bármelyikét is valóságosnak tekintse. Hasonlóképpen van ezzel az is, aki ráébred a *dzsnyánára*: ébrenléti tapasztalatai valóságát többé nem tudja elfogadni. Az ő szempontjából az ébrenlét állapota álom. |¹⁴¹

Vannak a dzsíván muktának álmái?

Ha egyszer a *dzsnyánának* van ébrenléti állapota, mi különös van abban, hogy álomállapota is van?! Természetesen azonban az ő ébrenléti állapota más, mint a hétköznapi emberé – s így álomállapota is különbözik a hétköznapi ember álomállapotától. Ő akár ébren van, akár álmodik, sosem szakad el valóságos állapotától. |¹⁴²

Hogyan győzhetők le a szenvedélyek?

Ha a szenvedélyek rajtunk kívül lennének, akkor fegyvert ragadhatnánk ellenük, felsorakozhatnánk velük szemben, és megtámadhatnánk őket. [Csakhogy] a szenvedélyek bensőnkől törnek elő. Ha azonban mélyére pillantva annak a forrásnak, ahonnan származnak, felismernénk azt, hogy a szenvedélyek nem lépnek ki belőlünk, [hanem bennünk maradnak,] legyőznénk őket. A világ és a benne lévő tárgyak azok, amelyek felkeltik szenvedélyeinket. De a világ és ezek a tárgyak pusztán elménk teremtményei. Miközben alszunk, nem léteznek. |¹⁴³

Ha két ember közül az egyik gyerekkorában meghal, míg a másik magas kort ér meg, melyik közülük a nagyobb bűnös?

Nem tudom. |¹⁴⁴

¹⁴¹ MUDALIAR 1995, pp. 2–3.

¹⁴² MUDALIAR 1995, p. 4.

¹⁴³ MUDALIAR 1995, p. 7.

¹⁴⁴ MUDALIAR 1995, p. 17.

*Az ahamkára felszámolásával az aham
vritti is eltűnik?*

Az, ami van, mindig van. Ha az *ahamkára* elpusztul, ez, vagyis a valóság továbbra is az marad, ami mindig is volt – függetlenül attól, hogy van-e *aham vritti*je vagy egyszerűen csak *aham*ja. Ez nem számít. Az, ami létezik, a »vag yok«, vagyis az *aham*.¹⁴⁵

Az idő és a tér valójában nem létezik. Még a rádió is ennek az igazságnak a bizonyítéka. Hyderabad itt van az *ásramban*. Amit ott énekelnek, mi itt halljuk – még hozzá ugyanabban a pillanatban és ugyanazt. Hol hát az idő, hol a tér?¹⁴⁶

Alvás közben az egó alámerül [forrásába], az érzékszervek működése pedig szünetel. Mivel a *dzsnyáni* már elpusztította elméjét, azzal a gondolattal, hogy ő a cselekvő, sosem adja át magát semmiféle érzéki tevékenységnek; ilyen módon ő [bizonyos értelemben] alszik. Ugyanakkor – ellentétben a közönséges ember alvásával – nincs a tudatalanság állapotában, hanem maradéktalanul tudatában van Önmagának; ilyen módon az ő állapota kizárja az alvást. Ez az alvás nélküli alvás,¹⁴⁷ ez az éberalvás – vagy bárhogyan is nevezzük – az Önvaló *turija*-állapota, amelyen mint váznon a három *avaszhá*, az ébrenlét, az álom és az alvás állapotok átvonul, anélkül, hogy a legkisebb nyomot is hagyná rajta.¹⁴⁸

Amikor belül azt kutatjuk, hogy »ki vagyok én?«, akkor valójában ezzel a kérdéssel mire kérdezzük rá?

Az egóra. S úgyszintén az egó az, ami a *vicsárát* végzi. Az Önvalónak nincs szüksége a *vicsárára*. Az egó az, ami a *vicsárát* végzi, és az az »én«, amire a kutatás

¹⁴⁵ MUDALIAR 1995, p. 33.

¹⁴⁶ MUDALIAR 1995, pp. 35–36.

¹⁴⁷ Az ang. *sleepless sleep* magyar megfelelője az »álomtalan alvás«, szó szerint azonban azt jelenti, hogy »alvástan alvás«, és Maharsi is ebben az értelemben használja.

¹⁴⁸ MUDALIAR 1995, p. 36.

irányul, úgyszintén az égó. A kutatás eredményeképpen az égó megszűnik, és az ember ráésmél arra, hogy egyedül csak az Önvaló létezik.¹⁴⁹

Mivel a testtel azonosítjuk magunkat, bármit is tesz a test, azt mondjuk, hogy azt mi tesszük. A *Bhagavad Gítában* az áll: »A bölcs ember, aki tudja, hogy csupán az érzékek mozognak az érzékek tárgyai között, az érzékszervek tevékenységéhez nem tapad hozzá.«¹⁵⁰ Én még ennél is továbbmennék, és azt mondanám, hogy a *dzsnyáni* még ezt a gondolatot sem tartja önmaga számára elfogadhatónak. Ő az Önvaló, és önmagán kívül semmit nem lát. Amit a *Bhagavad Gítá* a imént idézett helyen mond, azt az *abhjászának*, vagyis a gyakorlónak mondja.¹⁵¹

Mi történt Bhagavánnal akkor, amikor a madurai ház emeleti szobájában először szerzett tapasztalatot az Önvalóról?

Amikor kinyújtott végtagokkal végigfeküdtem a padlón, és a halált lélekben átélve azt láttam, hogy miközben a testet elviszik és elhamvasztják, én mégis élek, valamilyen erő (nevezzük ezt átmikus erőnek vagy bármi másnak) felébredt bennem és birtokba vett engem. Ezzel újjászülettem, új emberré váltam. Ezt követően közömbös lettem mindennel szemben, semmihez nem vonzódtam többé, és semmitől nem idegenkedtem.¹⁵²

A légzés és az elme ugyanonnan származik, és az egyik uralásával a másik is uralttá válik. Valójában a kutatás – amelynek alapkérdése nem annyira az, hogy »Ki vagyok én?«, mint inkább az, hogy »Honnan származom?«¹⁵³ – nem egyszerűen egy kiküszöbölési folyamat, amelynek során azt mondjuk magunknak, hogy »én nem a test vagyok, nem az érzékek és így tovább«, hogy ilyen módon

¹⁴⁹ MUDALIAR 1995, p. 37.

¹⁵⁰ Vö. *Bhagavad Gítá* 3,28 és 5,9.

¹⁵¹ MUDALIAR 1995, p. 37.

¹⁵² MUDALIAR 1995, p. 41.

¹⁵³ Ang. *Whence am I?* Szó szerint: »Honnan vagyok én?«

érjük el a visszamaradó végső realitást – hanem általa próbáljuk meg felkutatni azt, hogy az egó lényegét alkotó »én«-gondolat honnan bukkan föl bennünk. Ráadásul ez a módszer, ha nem is kifejezetten, de burkoltan a légzés figyelését is magában foglalja. Amikor ugyanis azt figyeljük, hogy honnan tör elő az »én«-gondolat – vagyis az összes gondolat gyökere –, szükségképpen a légzés forrására figyelünk, minthogy az »én«-gondolat és a légzés ugyanabból a forrásból fakad. |¹⁵⁴

Az emberek attól félnek, hogy az egó, vagyis az elme elpusztulásának nem boldogság, hanem pusztaság lesz az eredménye. Pedig ilyenkor valójában az történik, hogy a gondoló, a gondolt és a gondolás egyaránt belemerül az egyetlen forrásba, amely maga a tudat és az üdvösség, s így ez az állapot se nem élettelen, se nem üres. Nem értem, hogy miért kell félniük az embereknek attól az állapottól, amelyben a gondolatok megszűnnek és az elme elpusztul – hiszen alvás közben mindennap átéljük ezt. Az alvás során az elme és a gondolkodás megszűnik. Mégis, amikor az ember felébred, azt mondja: »De jót aludtam!« Az alvást mindenki annyira kedveli, hogy senki sem tud meglenni nélküle – legyen bár herceg vagy koldus. S ha egyszer valaki aludni akar, akkor ettől a szándékától még a világi örömök leginkább csábító változata sem tudja eltéríteni. Ha például a király aludni akar, akkor még kedves hitvese, maga a királyné is hiába próbálja ettől eltántorítani: nem fog törődni vele, hanem inkább az alvást fogja választani. Világos jele ez annak a magasztos boldogságnak, amely a gondolatoktól mentes állapotban uralkodik. S ha az ember nem fél attól, hogy aludjon, nem értem, miért kellene félnie az elme, vagyis az egó *szádhana* révén való elpusztításától. |¹⁵⁵

Abhoz, hogy nemzetünk a haladás útjára léphessen, vajon nem kellene-e megszüntetnünk a varnásrama [kaszttrendszer] által teremtett különbségeket?

Mit is mondhatnék erről a kérdésről? Az ilyen és ehhez hasonló témákról én sosem beszélek. Gyakran jönnek ide olyanok, akiket az érdekel, hogyan véleke-

¹⁵⁴ MUDALIAR 1995, p. 47.

¹⁵⁵ MUDALIAR 1995, pp. 65–66.

dem a *varnásrámáról*. Ha bármit is mondanék, azonnal mennének és világgá kürtölnék: »Ennek és ennek erről ez és ez a véleménye.«

Ugyanazok a szentírások, amelyek a *varnásráma dharmát* [a kasztrendszer törvényeit] lefektették, az egész élet egységét és az *abhéda buddhit* [a különbözőség eszméjétől való mentességet] tekintették az egyetlen valóságnak. Elképzelhető-e bárki számára is magasabb igazságot tanítani, mint az egységet [ang. *Unity*], vagyis az egész élet egy voltát [ang. *oneness*]? Semmi értelme annak, hogy az ember önmaga megreformálása előtt az ország vagy a nemzet reformálásán törje a fejét. Mindenkinek az az elsődleges kötelessége, hogy voltaképpen természetét megvalósítsa. Ha ezt megtette, s utána még mindig kedve van az ország vagy a nemzet reformjához, ne halogassa terve megvalósítását. Ram Tirtha azt mondta: »Szükségünk van reformerekre – de olyan reformerekre, akik előbb magukat reformálják meg.« Nincs két ember, aki ugyanolyan lenne vagy ugyanolyan módon tudna cselekedni. A külső különbségek mindenképpen fennmaradnak, bármennyire kemény harcot is folytatunk ellenük. Az úgynevezett társadalmi reformerek kísérletei, amik azoknak az osztályoknak és alosztályoknak a megszüntetésére irányultak, amelyeket a *varnásráma* teremtett, nemcsak egyszerűen sikerteleneknek bizonyultak, hanem még új alosztályokat is teremtettek, vagyis pusztán növelték a már meglévő kasztok és osztályok számát, mint ahogy azt a Brahma Szamádzs-isták és az Árja Szamádzs-isták esetében láthattuk. Bárkiről is legyen szó, számára az egyetlen megoldás önnön valódi természetének megvalósítása.¹⁵⁶

Miért kellene a megvalósítással próbálkoznom?Egyébként is ki fogok kerülni ebből a jelenlegi állapotból, mint ahogy az álm is véget ér egyszer. Alvás közben sem próbálkozunk azzal, hogy kilépünk az álból.

Miközben álmodik, sejtelve sincs arról, hogy az csupán álm, s így nem is érzi kötelességének, hogy saját erőfeszítése révén kilépjen belőle. De önnök saját alvástapasztalata, olvasmányai és mások szavai alapján már van intuíciója arról, hogy ez az élet olyan, mint egy álm – s így már felébredt önben a kötelesség érzése, hogy erőfeszítést tegyen, és kilépjen belőle. Mindazonáltal ha ön nem

¹⁵⁶ MUDALIAR 1995, pp. 73–74.

akarja megvalósítani Önmagát, akkor erre senki nem akarja önt rávenni. Ha előnyben részesíti az álmot, maradjon továbbra is ebben az állapotban |¹⁵⁷

Ha egyszer – mint ahogy Ardzsuna mondta – a sors mindegyikünk számára azt rendelte, hogy bizonyos munkát elvégezzünk, s mi végül is szükségképpen elvégezzük ezt a munkát, bármennyire is nem tetszik nekünk, és bármennyire is tiltakozunk ellene, akkor hol van itt a szabad akarat?

Kétségtelen, hogy a számunkra elrendelt munkát el kell végeznünk. De az már tőlünk függ, hogy szabadok maradunk-e az örömtől és fájdalomtól, vagyis a munka kellemes vagy kellemetlen következményeitől, nem azonosítva magunkat a testtel, illetve azzal, ami a munkát végzi.¹⁵⁸ Ha ön felismeri igazi természetét és ráébred arra, hogy nem ön az, aki a munkát végzi – legyen az bármiféle munka –, nem fogják érinteni azoknak a munkáknak a következményei, amelyekbe a test a sorssal, vagyis a múltbeli *karmával*, vagy – ha úgy tetszik – az isteni tervvel összhangban belemerült. Ön mindig szabad, és ezt a szabadságot semmi nem korlátozza. |¹⁵⁹

A papok különféle rítusokat és púdzsákat írnak elő, és azt mondják, hogy ha az emberek ezeket az előírásokat a bűjtökkel, ünnepekkel és hasonlókkal egyetemben nem tartják be, akkor bünt követnek el. Szükség van egyáltalán az ilyen szertartásokra?

Igen, szükség van az ilyen szertartásokra is. Mindazonáltal az nem biztos, hogy *önnek* is szüksége van ezekre. De ez nem jelenti azt, hogy ezek senkinek nem

¹⁵⁷ MUDALIAR 1995, p. 76.

¹⁵⁸ Például – intellektuális munka esetén – az elmével.

¹⁵⁹ MUDALIAR 1995, p. 77.

szükségesek és egyáltalán nem jók. Amire az elemista tanulónak szüksége van, az az egyetemet végzett felnőtt számára már fölösleges. De még a diplomás ember is használja azt az ábécét, amit elemistaként sajátított el. Sőt, igazán csak *akkor* tudja használni az ábécét, és igazán csak *akkor* tudja felmérni a jelentőségét. |¹⁶⁰

[*Kájakalpák.*] Ki venné a fáradságot magának, hogy ennyire törődjön a testével? Mint ahogy a szent szövegek magyarázzák, a legsúlyosabb betegség maga a test, vagyis a »születés betegsége«, és ha az ember különféle szerekkel igyekszik megerősíteni testét és meghosszabbítani testének életét, akkor ez olyan, mintha az ember gyógyszerekkel próbálná stabilizálni és meghosszabbítani betegségét. |¹⁶¹

Vannak, akik úgy gondolják, hogy testet halhatatlanná lehet tenni, és különféle – egészségügyi és egyéb – recepteket ajánlanak, amelyek révén a test tökéletessé és a halállal szemben ellenállóvá tehető. A Dél-Indiában *sziddha*-iskolának nevezett irányzat úgy hiszi, hogy birtokában van e tannak. Vénkaszvámi Raó Kumbakonamban egy olyan iskolát alapított, amely ugyancsak hitt ebben. És van egy [hasonló] társaság Pondicherryben is. Vannak továbbá olyan iskolák, amelyek azt hiszik, hogy az ember az isteni hatalom megidézésével felsőbbrendű emberré teheti magát. De mindazok, akik hosszú értekezéseket írtak testük romolhatatlanságáról, mindazok, akik a test tökéletesítése és halhatatlanná tévése érdekében különféle egészségügyi szabályokat és *jógagyakorlatokat* írtak elő – mindezek egytől egyig eltávoztak az élők sorából. |¹⁶²

*Mi az értelme az olyan kijelentéseknek, mint amilyeneket például a Gítá második énekének hetvenkettedik, vagy nyolcadik énekének hatodik verse fogalmaz meg.*¹⁶³

¹⁶⁰ MUDALIAR 1995, p. 79.

¹⁶¹ MUDALIAR 1995, p. 93.

¹⁶² MUDALIAR 1995, p. 129.

¹⁶³ 2,72: »Ez [a béke] a Brahman-lét, Príthá fia; aki ezt eléri, nem tévelyeg tovább. S ha ebben éri halála, a Brahman-*nirvánába* jut« (Vekerdi József fordítása). 8,6: »Ki mire gondol végső

Az ön által említett versek a *Gitá* egészének összefüggésében arra utalnak, hogy az embernek földi élete során kell elérnie a megszabadulást. Ha azonban ezt elmulasztaná, akkor legalább halála pillanatában kell Istenre gondolnia, mivel az ember azzá válik, amire halála pillanatában gondol. De ha élete során nem gondol folyamatosan Istenre, vagyis ha földi élete során nem merül bele szakadatlanul Isten *dhjánájába*, nem lesz képes arra, hogy halála pillanatában Istenre irányítsa gondolatait.¹⁶⁴

Vegyünk például egy levelet. Aki azt mondja, hogy ő csupán a világot látja, az Önvalót azonban nem, az olyan, mintha azt mondaná: »Látom a betűket, de nem látom a papírt« – miközben éppen a papír léte teszi lehetővé a betűk létét.¹⁶⁵

Azt mondják, hogy az elmében nem lehet egyszerre két különböző dolog. Vagy Isten tölti be, vagy a szanszára. S mivel e pillanatban az elmét a szanszára tölti be, a szanszárát fokozatosan ki kell szorítani az elméből, hogy helyét Isten foglalhassa el.

Már most is Isten van jelen benne, és nem a *szanszára* – csak nem látja a sok szanszáríkus kacat miatt, amelyekkel elméjét teletömte. Távolítsa el a kacatokat, és azonnal megpillantja Istent. Hiába zsúfolják tele a raktárt különféle árucikkkel, a raktárban levő tér sehová nem tűnik el. Ha helyet akarunk csinálni a helyiségben, akkor azt nem kell külön létrehozunk, hanem csak el kell távolítanunk a raktárból az árucikkeket. Éppígy Isten is [mindig] jelen van [az elmében]. Ha kifelé, vagyis a dolgok világa felé forduló elméjét befelé fordítaná, akkor azt látná, hogy elméje belemerül abba az egyetlen egységbe, amin kívül más nem létezik.¹⁶⁶

órájában, amikor testét elhagyja, ahhoz megy az, óh Kunti fia, mert természete azzal rokon« (Gömöryné Maróthy Margit fordítása).

¹⁶⁴ MUDALIAR 1995, pp. 147–148.

¹⁶⁵ MUDALIAR 1995, p. 149.

¹⁶⁶ MUDALIAR 1995, p. 150.

A puránákban az áll, hogy a kali-juga [a jelenlegi sötét kor] sok ezer évből áll, és hogy ennek jó része már elmúlt, de még mindig nagyon sok van hátra belőle. Megtudhatnám, hogy mikor ér véget ez a juga?

Az időt én nem tekintem valóságosnak, s így az efféle dolgok nem érdekelnek. A múltról avagy a múltbeli *jugákról* [világkorszakokról] semmit sem tudunk. És hasonlóképpen a jövőről sem tudunk semmit. Azt azonban tudjuk, hogy a jelen létezik. Először is tehát a jelent kell megismernünk. Akkor aztán minden kétség eloszlik.

Az idő és a tér folyamatosan változik. De van valami, ami örök és változatlan. Ami például a világot és az időt, a múltat és a jövőt illeti: alvás közben egyik sem létezik számunkra. De mi [ekkor is] létezőnk. Azt kell megtalálnunk, ami változatlan és mindig létezik. Miféle előnyünk származhatna abból, ha megtudnánk, hogy a *kali-juga* ekkor és ekkor kezdődött, s hogy majd ennyi meg ennyi idő múlva fog véget érni?

Tisztában vagyok vele, hogy annak, akinek tudatszínvonalja túl van az időn és a téren, az ilyen kérdések érdektelenek. De számunkra, küszködő lelkek számára fontos lehet ez a kérdés. Azt mondják, hogy a korábbi jugákban, például a szatja-jugában az ember sokkal magasabb színvonalon állt, mint most, a kali-jugában, s hogy akkor sokkal könnyebb volt elérnie a megvalósítást, mint most.

A *puránák* viszont azt is leírják, hogy a jelenlegi *jugában* sokkal könnyebben kivívható az üdvösség, mint a *szatja-jugában*. A bűnbánat néhány napja vagy órája ebben a *jugában* ugyanazt eredményezi, mint amit a korábbi a *jugákban* csak hosszú évek vezeklése biztosíthatott. Ez áll a könyvekben.

Továbbá semmi nincs, amit el kellene érni, és nincs idő, amin belül [a megszabadulást] el kellene érni. Ön mindig *az*. Önnek nem kell semmit sem elérnie. Csupán önmaga korlátozott voltának gondolatát kell feladnia – azt a gondolatot, hogy ön ez az *upádhi* [korlátozó feltétel], vagyis a test.

Akkor miért határozzák meg a puránák minden egyes juga pontos időtartamát oly sok esztendőben?

A *jugák puránák*ban említett időtartamának minden bizonnyal allegorikus értelme van. Vagyis nem elképzelhetetlen, hogy pusztán azért tulajdonítanak a *jugák*knak ilyen hatalmas intervallumokat, hogy ráirányítsák az ember figyelmét arra a tényre, hogy még ha száz évig is él, élete csupán elenyésző, jelentéktelen töredéke a mindenség életének, s hogy éppen ezért be kell látnia: őt az egész világrendben csak fölöttébb szerény hely illeti meg, és ilyen módon nem járkálhat öntelten, önmaga fontosságának tudatában. Ahelyett, hogy azt mondták volna, »Mi az ember élete az örökkévalósághoz viszonyítva?!«, így figyelmeztették az embert arra, hogy fontolja meg földi életének rövidségét.

Továbbá azt mondják még, hogy az ilyen *jugák* újra meg újra megismétlődnek. És hát ki tudja, hogy hány ilyen ciklus van már a hátunk mögött. Aztán meg minden egyes *juga* négy további *aljugára* oszlik. [Úgyhogy] az efféle számításoknak se vége, se hossza. A különféle iskoláknak mind megvan a maguk elképzelése arról, hogy a jelenlegi *kali-juga* mikor fog véget érni. Csakhogy ha egyszer már maga az idő sem létezik – mint például alvás közben –, mi haszna lenne ilyen kérdésekkel terhelnünk magunkat?!¹⁶⁷

*Maguk az upanisadok is azt mondják:
»Én vagyok Brahman.«*

Ezt nem így kell érteni. Ez egyszerűen csak annyit jelent: »Brahman Én-ként létezik« – s nem azt, hogy »Én vagyok Brahman«. |¹⁶⁸

A szat, a csit és az ánanda alkotja az ahamot [az Én-t], a náma és a rúpa pedig az idamot [az »ez«-t].

Igen. Az Én és az »ez« között jön létre minden. |¹⁶⁹

¹⁶⁷ MUDALIAR 1995, pp. 151–153.

¹⁶⁸ MUDALIAR 1995, p. 157.

¹⁶⁹ MUDALIAR 1995, p. 166.

◆
Nem az a tökéletes állapot, ha mindenben és mindenütt Brahmant látjuk?

Valójában az a kijelentés, hogy mindenben és mindenütt *Brahmant* kell látnunk, nem egészen állja meg a helyét. Egyedül az az állapot tekinthető véglegesnek, amelyben nincs látás, s amelyben nincs idő és nincs tér. Ott sem látó, sem látás, sem látni-való nem lesz. Ebben az állapotban egyedül csak a határtalan Szem létezik.¹⁷⁰

◆
Van-e érdemszerző hatása a pradaksinának [a guru körüljárásának]?

Ha jól meggondoljuk, az igazi *pradaksina* az Önvaló körüljárása, pontosabban annak felismerése, hogy mi vagyunk az Önvaló, s hogy a szférák megszámlálhatatlan sokasága körbe-körbe futva bennünk kering, mint ahogy azt a *Ribhu Gítá* egyik versszaka is megfogalmazza:

Aki arra gondol, hogy »én vagyok az üdvösséggel teljes Önvaló«, az valójában ugyanazt csinálja, mintha szavakkal imádkozna és virágokkal fejezné ki hódolatát. A valódi *pradaksina* az a gondolat, hogy »bennem hömpölyög az univerzumok sokasága«. Aki leborul a *mahálinga-átmá* [Siva mint Önmaga] előtt, annak – mivel tudja, hogy minden lény meghajol előtte – senki előtt nem kell már térdet hajtania.¹⁷¹

Maga Bhagaván is azt tanácsolta nekünk, hogy újra és újra zarándokoljunk körül Arunácsala hegyét. Azt is tudom, hogy Bhagaván nem ellenzi a templomi képek körüljárását sem. Vannak, akik hisznek abban, hogy Bhagaván körüljárása éppen annyira érdemszerző cselekedet, mint a templomi képek vagy Arunácsala

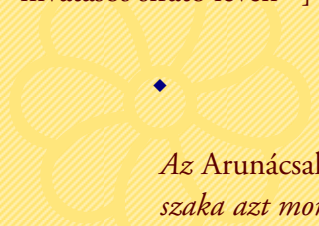
¹⁷⁰ MUDALIAR 1995, p. 166.

¹⁷¹ A mondat pontos fordítása a következőképpen hangzik. »Az, aki tudja, hogy minden lény leborul előtte, míg ő senki előtt [nem borul le], az leborul a *Mahálinga-átmá* előtt.«

hegyének körbejárása. Mi kifogásunk lehetne ez ellen?

Én nem azt mondtam, hogy ilyeneket nem kell csinálni. De a legjobb *pradaksina* az, amikor az ember körülmege önmagán, vagyis az a *bháva* [beállítottság] a leghasznosabb, amit az imént idézett vers is megfogalmazott. Ez természetesen nem jelenti azt, mintha a többi *pradaksina* hatástalan volna. A *dzsnyáni*, habár tudja, hogy az Önvaló feletti meditáció az imádás legkiválóbb formája, mások javára és mintegy példát adva nekik az imádás összes többi fajtájából is kiveszi a részét. Valójában a *dzsnyáni* az imádás összes többi módját még kifogástalanabbul és állhatatosabban gyakorolhatja, mint azok, akik csak ezeket végzik, és mit sem tudnak a *dzsnyánáról*. Erre utal a következő vers, úgyszintén a *Ribhu Gítá*-ból:

Ha a *guru* a *dvaitára* hivatkozik, miközben egyébként az *advaitát* tanítja, azt éppen annyira nem szabad saját valóságos tanításának tekinteni, mint ahogy annak az embernek a bánata sem tekinthető valóságosnak, aki pusztán azért sír, mert [– hivatásos sirató lévén –] fizetnek neki.¹⁷²

Az Arunácsala Panycsaratna ötödik versszaka azt mondja, hogy »mindenben a Te formádat kell látni«. ¹⁷³ Tulajdonképpen milyen formáról van itt szó?

Ez a versszak azt hangsúlyozza, hogy az embernek teljesen fel kell adnia az elméjét, befelé kell fordítania, és »Téged«, vagyis Önmagát kell látnia belül, utána pedig »Benned« és mindenben is meg kell látnia Önmagát. Az ember csak akkor képes meglátni Önmagát mindenben, ha már belül is meglátta. Először is azt kell felismernie, hogy az Önvalón kívül semmi nincs, s hogy ő ez az Önvaló – s csak ezután láthat mindent az Önvaló formájaként. Ez a kijelentés értelme:

¹⁷² MUDALIAR 1995, pp. 172–174.

¹⁷³ Az *Arunácsala Panycsaratna* (Öt versszak Srí Arunácsalához) Maharsi egyik – szanszkrit nyelvű – verses műve. Ötödik versszakának prózafordítása a következőképpen hangzik:

Az, aki elméjét Neked ajánlja, és a mindenségben mindig a Te formádat látva Téged lát; aki minden pillanatban nem másvalakiként, hanem saját Önvalójaként magasztal Téged és szeret Téged – az, minthogy egy Veled, ó Arunácsala, a Te üdvösséged óceánjába merülve vetélytársak nélküli úr (*Collected Works*, p. 112).

»Mindenben Önmagát látja, és mindent Önmagában lát« – mint ahogy az a *Gítában* (6,29) és más könyvekben áll. Ugyanezt az igazságot fejezi ki a *Negyven versbe foglalt Valóság* negyedik versszaka is.¹⁷⁴ Ha ön úgy gondolja, hogy van valamilyen formája, illetve ha úgy véli, hogy e test körülhatárolja, s hogy önnek e testbe zárva ezeken a szemeken keresztül kell néznie, akkor Isten és a világ is valamilyen formában fog megjelenni önnek. Ha [viszont] felismeri, hogy nincs formája, hogy határtalan, hogy egyedül *ön* létezik, s hogy ön *a* szem, a végtelen Szem – akkor mit láthatna még e végtelen Szemen kívül? Ahhoz, hogy egy tárgy látvánnyá váljék, lennie kell egy látónak, mint ahogy a tér és az idő is előfeltétele a látás aktusának. De ha egyedül Önmaga létezik, akkor ön egyszerre látó és látott, s [ugyanakkor] fölötte van a látásnak és a látottnak [is].¹⁷⁵

*Ez a test halálra van ítélve. De lennie kell egy romolhatatlan testnek is.*¹⁷⁶

A »romolhatatlan test« kifejezés önellentmondást hordoz magában. Maga a *sáríra* [»test«] szó egy olyan dologra utal, ami pusztulásra van ítélve. Természetesen van valami, ami romolhatatlan, s ami a test halála után is fennmarad.¹⁷⁷

Azt mondják, hogy a szemben az Úr fénye lakozik.

A szem [önmagában] nem lát. Az, ami a szemnek a fényt adja, a valóság, akár az Úr fényének nevezzük ezt, akár valami másnak.¹⁷⁸

¹⁷⁴ A *Negyven versbe foglalt valóság* (szanszkrit címe *Szad Vidjá*, tamil címe *Ulladu Nárpadu*) Maharsi egyik – tamil nyelvű – verses műve. Negyedik versszakának prózafordítása a következőképpen hangzik:

Ha az Önvalónak formája lenne, akkor a világ és Isten is formával rendelkezne. Ha az Önvaló forma nélküli, akkor ki és hogyan láthatna formát? Szem nélkül lehetséges-e látás és látvány? Az Önvaló, a Valódi Szem végtelen (*Collected Works*, p. 124).

¹⁷⁵ MUDALIAR 1995, pp. 176–177.

¹⁷⁶ Maharsi beszélgetőpartnere ezúttal egy muzulmán látogató.

¹⁷⁷ MUDALIAR 1995, p. 178.

¹⁷⁸ MUDALIAR 1995, p. 178.

Zarándokutam során különféle szent helyeket érintettem, ahol különféle képeket imádtam. Valójában milyen formája van Istennek?

Egyetlen dolgot kell ezzel kapcsolatban megjegyeznie: azt, hogy van egy lényegiség, aki [sic!] mindezekben a formákban jelen van, de aki nem azonos e formák egyikével sem. Az Egyet mi a sokban látjuk. Az Egyet mint sokat látjuk: a formátlant a formákban. |¹⁷⁹

A tehetség kiművelése csupán egy formája az elme aktiválásának. Minél inkább foglalkoztatja az ember az elméjét, minél nagyobb sikereket ér el a költészet vagy a *satavadana* [az egyszerre több dologra is figyelés] terén, annál inkább híjjával lesz a békének. Mi haszna annak, ha az ember ilyen teljesítményekkel büszkélkedhet, miközben nélkülözni kénytelen a békét? De ha az ilyen embereknek felhívják erre a figyelmét, akkor a figyelmeztetést egyszerűen elengedik a fülük mellett. Képtelenek csendben maradni. Úgy érzik, az a legfőbb feladatuk, hogy himnuszokat költsenek. Mint ahogy Najana szokta volt mondani: »Ha arról van szó, hogy előre kell menni, akkor az ember bármilyen távolságot bármilyen sebességgel végigszáguldhathat; de ha arról, hogy hátrafelé kellene menni, azaz befelé fordulni, már egyetlen lépést is csak kemény munkával tud megtenni.« |¹⁸⁰

Akik ételeket hoznak ide, azt gondolják, hogy én különösen kedvelem ezt vagy azt az ételt; pedig valójában ez nem így van. Számomra minden ennyivaló ugyanolyan. Ha rajtam múlna, összekeverném a különféle ételeket, és egyszerre enném meg őket[, hogy mindenkinek a kedvében járjak] – de mivel tudom, hogy azoknak, akik készítették őket, és akik azt gondolják, hogy »Bhagaván ezt szereti« vagy »Bhagaván azt szereti«, ezzel csalódást okoznék, nem keverem össze őket. Volt idő, amikor örömet leltem a változatosságban, de az egységet megvalósítva ebből már semmi sem maradt. |¹⁸¹

¹⁷⁹ MUDALIAR 1995, p. 186.

¹⁸⁰ MUDALIAR 1995, p. 194.

¹⁸¹ MUDALIAR 1995, p. 199.

◆
*Bhagavan, te miért nem utazol el innen
soha, és miért nem jössz el néha hozzánk?*¹⁸²

Te látni akartál engem, így hát eljöttél ide, s mivel én mindig itt vagyok, találkozhattál velem; de ha én ide-oda utazgatnék, nem találtál volna itt engem. Sokan jönnek ide, s ha én éppen valahol távol lennék, akkor ők csalódottan menének el. De még ha el is indulnék hozzátok, ki tudja, hogy eljutnék-e valaha a házatokba, hiszen olyan sok ember van Tiruvannámalaiban és a felétek vezető út melletti városokban, akik meghívnának engem otthonukba. Ha beleegyeznek abba, hogy elmenjek hozzátok, akkor azt sem utasíthatnám vissza, hogy őket is meglátogassam, s így soha nem érnék el hozzátok. Ráadásul ez a rengeteg ember, akit itt látsz, úgyszintén velem jönne. Még itt sem mehetek egyedül sehová, mert mindig velem tart egy sereg ember.

[Súgva.] Fogságban tartanak. Ez itt a börtönöm. |¹⁸³

◆
A *Kaivalja Navanítá*ban hat kérdés és hat válasz található a *májáról*. Fölöttébb tanulságosak.

Az első kérdés: »Mi a *májá*?« A válasz: »A *májá* definiálhatatlan.«

A második kérdés: »Ki az, aki *máját* tapasztalja?« A válasz: »Az az elme, vagyis az az egó, amelyik elkülönült lényegiségnek tekinti magát, s aki azt gondolja, hogy ›én csinálom ezt‹ vagy ›ez az enyém.«

A harmadik kérdés: »Honnan származik és hogyan keletkezett a *májá*?« A válasz: »Nincs, aki tudná.«

A negyedik kérdés: »Hogyan jön létre a *májá*?« A válasz: »A *vicsára* hiánya, vagyis a ›Ki vagyok én?‹-kérdés fel nem tétele révén.«

Az ötödik kérdés: »Ha az Önvaló is létezik és a *májá* is, akkor ez nem érvényteleníti-e az *advaita*-elméletet?« A válasz: »Nem, mivel a *májá* éppúgy az Önvalótól függ, mint ahogy a festmény is a vászontól. A festmény nem valóságos abban az értelemben, ahogyan a vászon valóságos.«

¹⁸² Ezt a kérdést Maharsi egyik közeli hívének, Suri Nagammának kilencéves unokahúga tette fel.

¹⁸³ MUDALIAR 1995, p. 204.

A hatodik kérdés: »Ha az Önvaló és a *májá* egy, akkor ez nem azt jelenti, hogy az Önvaló is ugyanolyan, mint a *májá*, vagyis illuzórikus?« A válasz: »Nem. Az Önvaló anélkül is káprázatot idézhet elő, hogy maga illuzórikus lenne. A bűvész szórakoztatásunkra emberek, állatok és dolgok illúzióját keltheti, és mi azok mindegyikét éppoly tisztán fogjuk látni, mint őt magát, de a produkció után egyedül ő marad meg, míg az általa teremtett víziók mind eltűnnek. Ő nem része az illúciónak, hanem valóságos és maradandó.«¹⁸⁴

Annak idején, amikor ide érkezett Tiruvannámalaiba, járt koldulni Bhagaván?

Legelőször Rámacsandra Aijar apjától kaptam ételt, aki erőszakkal vitt be a házába, hogy ott megetessen;¹⁸⁵ de én először Csinna Gurukkal feleségétől koldultam ételt.

Nem tudják elképzelni azt a fenséget és méltóságot, amit koldulás közben éreztem. Az első nap, amikor Gurukkal feleségétől koldultam, neveltetésem miatt szégyelltem a koldulást, de azután teljesen megszabadultam a lealacsonyodás érzésétől. Királynak éreztem magam, sőt királynál is többnek! Néha poshadt zabkását kaptam, amit só vagy bármilyen más ízesítő nélkül vettem magamhoz, ott a nyílt utcán, a nagy *panditok* és más tekintélyes emberek szeme láttára, akik felkerestek az *ásramban*, hogy tiszteletüket tegyék előttem; akkor aztán a hajamba töröltem a kezemet, és olyan magasztos boldogsággal eltelve és olyan tudattal mentem tovább, amelyben még a császárok is csak jelentéktelen figuráknak tűntek a szememben. El sem tudják képzelni ezt az állapotot! Tudtam, hogy én olyan ösvényen járok, amelynek érdekében a régi elbeszélések szerint még a királyok is lemondtak trónjukról.¹⁸⁶

¹⁸⁴ MUDALIAR 1995, pp. 205–206.

¹⁸⁵ Maharsinak ekkoriban a külvilágról és a saját testével kapcsolatos dolgokról alig volt tudomása.

¹⁸⁶ MUDALIAR 1995, p. 207.

*A háborúban elveszítettem a fiamat. Vajon mit tehetnék az üdvösségéért?*¹⁸⁷

Gyötrődése a gondolkodás következménye. Az aggodalom az elme produktuma. Az ön valódi természete a béke. A békét nem kell elérni; a béke legbelső valónk. Vigasztalást találhat a gondolatban: »Isten adta, Isten elvette. Ő tudja, mi a legjobb.« De az igazi orvosság valódi természetünk felkutatása.

Ön azért szomorú, mert úgy érzi, hogy a fia nem létezik. Ha tudná, hogy létezik, nem szomorkodna. Ez azt jelenti, hogy a szomorúság forrása mentális, s nem tényleges valóság. Ezzel kapcsolatban több könyvben is megtalálható az a történet, amely szerint két fiú zarándokútra ment, és néhány nap múlva az otthoniak azt a hírt kapták felőlük, hogy egyikük meghalt. A hírvivő azonban összekeverte a fiúkat, aminek az lett az eredménye, hogy az az anya, aki elvesztette a fiát, továbbra is nyugodtan járt-kelt, míg az, akinek semmi sem történt a fiával, keservesen siratta őt. Vagyis nem egy adott dolog vagy helyzet tesz bennünket szomorúvá, hanem pusztán a reá vonatkozó gondolatunk.¹⁸⁸

Az ön fia az Önvalóból jött és az Önvalóba tért vissza. Hiszen születése előtt hol lett volna, ha nem az Önvalóban? Ő valójában a mi Önvalónk. A mélyalvásban az »én«, a »gyermek« és a »halál« gondolatáról ön mit sem tud, pedig ön most is ugyanaz az ember, mint aki alvás közben volt. Ha ennek megfelelően felkutatja önnön valódi természetét, fia valódi természetét is meg fogja ismerni. Ő mindig létezik. Pusztán *ön* gondolja azt, hogy elveszett. Teremt egy fiút az elméjében, aztán meg azt gondolja, hogy elveszett; de az Önvalóban ő mindig létezik.¹⁸⁹

Miért akadályoznák mindennapos elfoglaltságai vagy kötelezettségei szellemi erőfeszítéseit? Itt van például az otthoni és hivatali tevékenységei közötti különbség. Hivatali tevékenységeit kötődés nélkül végzi, és mindaddig, amíg kötelességét teljesíti, nem törődik azzal, hogy mi történik, s hogy munkája hasznára vagy hátrányára van-e munkaadójának. De otthoni kötelességei közepette korántsem mentes a kötöttségtől, s folyamatosan az a gondolat nyugtalanítja, hogy azok előnyére vagy hátrányára válnak-e önnek és családjának. Pedig egyáltalán

¹⁸⁷ Ezt a kérdést egy angol látogató, egy volt misszionárius tette fel Maharsinak.

¹⁸⁸ Jellegzetes sztoikus gondolat. Epiktétosz szerint »nem a tények zavarják az embereket, hanem a tényekről alkotott vélemények« (Epiktétosz, *Kézikönyvecske*. Budapest: Európa Könyvkiadó, 1978, p. 8).

¹⁸⁹ MUDALIAR 1995, p. 208.

nem lehetetlen az élet összes tevékenységét kötöttség nélkül végezni, és csak az Önvalót tekinteni valóságosnak. Helytelen azt feltételezni, hogy ha az ember megállapodott Önmagában, akkor mindennapi kötelességeit nem fogja tudni megfelelően teljesíteni. Éppúgy van ez, mint a színész esetében: egyszer ilyen, másszor olyan jelmezt ölt magára, különféle szerepeket játszik, sőt mélyen átéli az adott szerepet – miközben persze tudja, hogy a valóságos életben ő nem az a szereplő, hanem másvalaki. S ugyanígy miért kellene a test-tudatnak vagy az »én vagyok a test« érzésének megzavarnia önt, ha egyszer bizonyos abban, hogy nem a testtel, hanem az Önvalóval azonos?! Önmagába merültségéből semmi olyan-
nak nem szabad önt kizökkentenie, amit a test tesz. Az ilyen Önmagában tartózkodás éppen annyira nem zavarja a test kötelességeinek megfelelő és hatékony teljesítését, mint ahogy a színészt sem zavarja színpadi szerepének eljátszásában az, hogy tudatában van valódi helyzetének az életben. |¹⁹⁰

A test maga egy betegség, s így minden betegség egy betegség betegsége. |¹⁹¹

Ha az adzsnnyána is Brahman, akkor miért csak az adzsnnyána, vagyis a világ látható, és miért nem látható Brahman?

Brahmant nem lehet látni vagy megismerni. Brahman túl van a látó, a látott és a látás, avagy a megismerő, a megismert és a megismerés hármasságán. A valóság mindig az marad, ami; az, hogy van *adzsnnyána*, vagyis világ, a *móhamnak*, azaz a káprázatnak tulajdonítható. Sem a megismerés, sem a tudatlanság nem valóságos; a valóság éppúgy túl van e kettőn, mint az összes többi ellentétpáron. A valóság se nem fény, se nem sötétség, hanem mindkettőt transzcendálja, habár néha úgy beszélünk róla, mintha fény lenne, míg a tudatlanságot a fény árnyékának nevezzük. |¹⁹²

Hogyan fog alakulni az életem a jövőben?

¹⁹⁰ MUDALIAR 1995, p. 211.

¹⁹¹ MUDALIAR 1995, p. 214.

¹⁹² MUDALIAR 1995, p. 216.

Miért a jövő foglalkoztatja? Miért nem a jelen érdekli? Az ön jövője éppen olyan lesz, mint amilyen a jelenje. |¹⁹³

Minden, amit látunk, változik, folytonosan átalakul. Lennie kell tehát valami változatlanoknak, ami a változás e világának alapját és forrását képezi. |¹⁹⁴

*Azt mondják, hogy saját nevének ismétlé-
sével Tennyson is gyakran belemerült egy
olyan állapotba, amelyben a világ teljesen
eltűnt, s ilyen módon ő is felismerte a vi-
lág illuzórikus voltát.*

Igen. Az *Upadesa Saram*¹⁹⁵ angol fordításának egyik lábjegyzete a következő részletet idézi Tennyson egyik leveléből:¹⁹⁶ »Egészen gyermekkoromtól fogva magányos óráimban gyakran átéltem egyfajta éber révületet. Rendszerint úgy jutottam el ebbe az állapotba, hogy kétszer-háromszor csendesen elismételtem saját nevemet, míg egyszer csak – valamiképpen az individualitás tudatának fel-fokozódása révén – maga az individualitás fokozatosan feloldódni látszott, majd beleveszett a határtalan létbe. És ez nem valamiféle zavaros állapot volt, hanem az összes elképzelhető állapot közül a legisztább, a legegységesebb és a legkülönösebb – egy olyan állapot, amely messze túl van a szavakon, s amelyben a halál csaknem nevetséges képtelenségnek, a személyiség elvesztése (ha egyáltalán ez történt) pedig nem kialvásnak, hanem az egyetlen valódi életnek bizonyult.«

Ezt az állapotot nevezik »Önmagamban tartózkodásnak« (*átmanisthá*). |¹⁹⁷

Ha megismeri a jelent, ismerni fogja a jövőt is. Különös, hogy az emberek nem akarnak tudni a jelenről, vagyis arról, aminek létevel kapcsolatban senkinek

¹⁹³ MUDALIAR 1995, p. 217.

¹⁹⁴ MUDALIAR 1995, p. 218.

¹⁹⁵ Maharsi egyik verses műve.

¹⁹⁶ Maharsi a levélrészletet egyik tanítványával olvastatta fel.

¹⁹⁷ MUDALIAR 1995, pp. 219–220.

nem lehetnek kétségei, hanem mindig arra áhítoznak, hogy megismerjék a múltat és a jövőt, amelyek pedig egyaránt homályba vesznek előttük. Mi a születés és mi a halál? És *ki* születik vagy *ki* hal meg? Miért kellene a születéshez és a halálhoz fordulnia azért, hogy megértse alvása és ébrenléte során átélt mindennapi tapasztalatait? Amikor ön alszik, ez a világ és ez a test az ön számára nem létezik, s így a jövőre vonatkozó kérdések sem foglalkoztatják önt – miközben ön mégis létezik, és azonos azzal, aki most, az ébrenlét állapotában is létezik. Csak akkor van teste, és csak akkor látja a világot, ha felébred. Ha megérti, hogy mi az ébrenlét és mi az alvás, az életet és a halált is meg fogja érteni. Az emberek csupán azért kutatják az élet és halál titkát, mert – hétköznapi volta miatt – nem veszik észre az ébrenlét és az alvás csodáját.¹⁹⁸

Nemrégem beavatást nyertem a thengalai iskola egyik képviselőjétől, aki jártas a vaisnavita irodalom ezoterikus értelmezésében. Kaptam tőle egy számszanamot és száma ásrjamot, és megtanított ezek ezoterikus értelmére is. Előadásokat is szokott tartani, a szegények között pedig rendszeresen végez karitatív tevékenységet. A vaisnavita tanítás szerint az embernek szolgálnia kell Istent.

Isten talán rászorulna az ő szolgálataikra? Ellenkezőleg, Isten azt kérdi: »Ki vagy te, hogy szolgálni akarsz nekem?» Isten mindig azt mondja: »Én benned vagyok. Te ki vagy?» Az embernek erre a kérdésre kell megtalálnia a választ, s nem Isten szolgálatáról kell morfondírozni. Az engedelmisség és a ráhagyatkozás a vaisnavizmus alaptanítása, csakhogy ez nem egyszerűen azt jelenti, hogy a beavatásért ön tiszteletdíjat fizet a *gurunak*, s aztán közli vele, hogy ráhagyatkozott. Ahányszor csak megpróbál az ember ráhagyatkozni [Istenre], az egó igyekszik felülkerekedni, és az embernek ilyenkor újra meg kell próbálnia elhallgatni. A ráhagyatkozás nem valami könnyű dolog. Az egó elpusztítása nem gyerekjáték. A teljes ráhagyatkozást csak akkor éri el az ember, ha kegyelme révén maga Isten vonja az elmét befelé. De ilyen kegyelmet csak azok remélhetnek, akik jelenlegi életükben vagy előző életeik során már meghozták azokat az áldo-

¹⁹⁸ MUDALIAR 1995, p. 221.

zatokat és elvégezték mindazokat a *szádhaná*kat, amelyek az elme kioltásának és az ego elpusztításának előkészítését szolgálják.

Nammálvár így szól egyik himnuszában: »Miközben önmagammal kapcsolatban mit sem tudtam az igazságról, az ›én‹ és ›enyém‹ gondolata töltötte be lényemet; de amint megismertem magamat, rájöttem, hogy az ›én‹ ›Te‹, az ›enyém‹ pedig ›Tiéd‹, ó Istenem.« Ez félreérthetetlen advaitizmus, de a vaisnaviták igyekeznek mindezt úgy értelmezni, hogy összhangba kerüljön dualisztikus nézeteikkel. Azt mondják, hogy létezniük kell nekik is, és léteznie kell Istennek is. De hogyan lehetne ezt összeegyeztetni Nammálvár szavaival? Úgy látszik, nekik az a rendeltetésük, hogy örökre Vaikunthában maradvá szolgálják Istent; de vajon hánynak kell közülük Isten szolgálatába állnia, és vajon van-e elég hely ott e rengeteg vaisnavita számára? (Nevet.)¹⁹⁹

Nem gondolt még Bhagaván arra, hogy körbeutazza Indiát?

Soha nem gondoltam még erre, habár többször is javasoltak már nekem hasonlót. Rádzsésvaránanda egyszer azt mondta, hogy ő szívesen megszervezne egy indiai körutazást számomra. De mi haszna lenne annak, ha bárhová is elmennék? Képtelen lennék arra, hogy bármit is lássak.²⁰⁰ Azt mondják, hogy el kell mennem és *darsant* kell adnom azoknak az embereknek, akik nem képesek eljutni ide az *ásramba*. De még ha el is mennék, ki venne tudomást egy koldusról, akinek egyetlen viselete egy ágyékkötő? Vagy talán valamilyen feliratot kellene a homlokomra erősítenem, netán táblát akasztanom a nyakamba: »Ez itt egy *maharsi*.« Vagy nagy kísérettel kellene ide-oda utazgatnom, akik előttem mennének és mindenfelé szétkürtölnék: »Itt jön a mi nagy Ramana Maharsink?« És még ha el is mennék, abból a sok-sok emberből, aki nem tud eljutni ide, hánynak tudnék *darsant* adni?²⁰¹

Amikor az ember eléri az Ön-megvalósítást, honnan tudhatja biztosan, hogy va-

¹⁹⁹ MUDALIAR 1995, pp. 227–228.

²⁰⁰ Mudaliar e kijelentéssel kapcsolatban megjegyzi, hogy nézete szerint Bhagaván itt arra gondolt, hogy ő mindenben csak Önmagát látja.

²⁰¹ MUDALIAR 1995, pp. 228–229.

lóban el is érte azt, és nem csupán csalódás áldozata, akárcsak az az elmebeteg, aki azt gondolja magáról, hogy ő Napóleon?

Ön-megvalósításról beszélni bizonyos értelemben kétségtelenül megtévesztő. Mivel azonban a törekvő áldozatául esett annak a hamis elképzelésnek, hogy a nem-Önvaló az Önvaló és a valótlan a valóságos, ahhoz, hogy ettől az illúziótól megszabaduljon, szüksége van egy másik illúzióra, nevezetesen arra, amit Ön-megvalósításnak neveznek. Mert valójában az Önvaló mindig Önvaló, vagyis semmiféle megvalósításra nem szorul rá. Ki, mit és hogyan valósítana meg, amikor mindaz, ami létezik, az Önvaló, és semmi egyéb, csupán az Önvaló?²⁰²

A halottak szerencsések; csak a hátramaradottak érzik magukat szerencsétlenek. Mi arra vagyunk kárhóztatva, hogy viseljük a test terhét és gondoskodjunk szükségleteiről. Látástól vakulásig vele kell foglalkoznunk: fürdés, evés, lábunk masszírozása²⁰³ és így tovább. Sosincs vége! Ha meghalunk, négy ember kell ahhoz, hogy testünket vigye – és mi mégis állandóan magunkkal hurcoljuk, anélkül, hogy akár csak egy pillanatra is megállnánk és elgondolkoznánk azon, hogy mit teszünk. A vízben még egy nehéz követ is könnyű felemelni, de amint kivesszük a vízből, rájövünk, hogy mennyire súlyos; és hasonlóképpen nem érezzük a test súlyát mindaddig, amíg a *csaitanja*, vagyis életerő áthatja.

Valódi természetünk a haláltalanság [ang. *deathlessness*], míg mi a haláltalanságot tévesen a testnek tulajdonítjuk, mert azt hisszük, hogy örökké fog élni, és szem elől tévesztjük azt, ami valóban halhatatlan – pusztán mert a testtel azonosítjuk magunkat. Az *upanisadok*ban az áll, hogy a *dzsnyáni* alig várja azt a pillanatot, amikor megszabadulhat testétől, mint ahogyan a nehéz terhet cipelő hordár is vágyakozva gondol arra a pillanatra, amikor terhét rendeltetési helyén leteheti.²⁰⁴

²⁰² MUDALIAR 1995, pp. 232–233.

²⁰³ Maharsinak, mivel élete utolsó évtizedeiben reumában szenvedett, rendszeresen masszírozni kellett a lábát.

²⁰⁴ MUDALIAR 1995, p. 235.

A könyvekben az áll, hogy ha az ember elő akarja készíteni magát az Ön-megvalósításra, akkor a jó, vagyis a daivikus tulajdonságokat kell erősítenie magában.

Ahogy a *dzsnyána* az összes jó avagy daivikus tulajdonságot magában foglalja, éppúgy az *adzsnýána* is magában foglalja az összes rossz avagy aszurikus [démoni] tulajdonságot. Ha megjelenik a *dzsnyána*, az *adzsnýána* mindenestől meghátrál, és az összes daivikus tulajdonság automatikusan megjelenik. Ha az ember *dzsnyáni*, akkor képtelen arra, hogy hazudjon vagy bármi rosszat tegyen.

Kétségtelenül az áll a könyvekben, hogy az embernek sorra meg kell szereznie bizonyos kvalitásokat, s így kell előkészülnie a betetőző *móksára*; de azoknak, akik a *dzsnyána*-, vagyis a *vicsára-márgát* követik, *szádhanájuk* már önmagában is teljesen elegendő ahhoz, hogy az összes daivikus tulajdonságot megszerezzék; nekik mást nem kell tenniük. |²⁰⁵

Ha az eszközök nem rendelkeznének a cél természetével, nem vezethetnének el hozzá. |²⁰⁶

Meditáció közben elérek egy olyan állapotba, amelyben már csak vákuum, üresség van. Hogyan lehet erről a szintről továbblépni?

Akár látomásai vannak, [természetfölötti] hangokat hall, vagy bármilyen más jelenséget észlel, akár az üresség tapasztalatával szembesül, ne törődjön vele. Mindezek közepette *ön* van jelen, nem? Önnek még az üresség átélése során is képesnek kell lennie konstatálni azt, hogy az ürességet ön tapasztalja. Az Én utáni kutatás a folyamat kezdetétől a legvégéig nem egyéb, mint megmaradás ebben az »ön«-ben. A *védántáról* szóló könyvekben is felvetik a tanítványok az üresség és a semmi kérdését, melyet aztán a *guru* válaszol meg. Az elme az, ami az objektumokat látja és tapasztalatokkal rendelkezik, s amikor megszűnik látni és tapasztalni, ugyancsak az elme az, ami az ürességgel szembesül – és nem »ön«.

²⁰⁵ MUDALIAR 1995, p. 239.

²⁰⁶ MUDALIAR 1995, p. 240.

Ön az az állandó fényforrás [ang. *illumination*], amely a tapasztalatokat és az ürességet egyaránt megvilágítja. Hasonló ez a színházi lámpához, amelynek a fénye mellett láthatja a színházat, a színészeket és az előadást, amíg az előadás tart – és ha az előadást követően nem oltják el a lámpát, ugyancsak ennek fényénél konstatálhatja azt, hogy az előadás végén befejeződött a színészek játéka. Vagy itt van egy másik példa: tárgyakat látunk magunk körül, de ha teljes sötétség borul ránk, akkor már nem látjuk őket, és ilyenkor mondjuk: »Semmit sem látok«; mindazonáltal még ekkor is a jelenlévő szem konstatálja azt, hogy semmit sem lát. Hasonlóképpen ön még az ön által említett ürességben is ott van.

Az Önvaló, vagyis az Én lényege szerint szükségképpen fényforrás. A [tapasztalati világban végbemenő] módosulásokat és azok hiányát is *ön* érzékeli. Aki azt állítaná, hogy a fényt [ang. *illumination*] ön valaki mástól kapta, az kénytelen lenne szembesülni azzal a kérdéssel, hogy ez a másvalaki honnan kapta, s így aztán soha nem érnék a sor végére. Vagyis *ön* a fényforrás. Ezt a következőképpen szokták illusztrálni: ha ön különféle alapanyagokból különféle jellegű és formájú édességeket állít össze, akkor azok mind édesek lesznek, hiszen mindegyikükben van cukor, és a cukor lényege éppen az, hogy édes. Nos, ugyanilyen módon nemcsak a tapasztalatok, hanem azok hiánya is magában foglalja azt a fényt, amely az Önvaló lényege. Önvaló nélkül ezek éppúgy nem tapasztalhatóak, mint ahogy az édességet sem tehetnék édessé cukor nélkül a felhasznált alapanyagok.

Az ember Önmagát először a tárgyak világaként látja; utána Önmagát ürességként látja; utána Önmagát Önmagaként látja; és csak legvégül jut el oda, ahol már nincsen látás, mert a látás [ott már] lét.²⁰⁷

E könyv összes betűje együttvéve egyenértékű azzal az egyetlen, romolhatatlan betűvel, amely vég nélkül ontja sugarait a Szívben. Ki volna képes azt leírni?²⁰⁸

[Maharsi idézte egy tamil újságból:]

- Csak akkor gondolunk Istenre, ha bánat ér vagy gond gyötör bennünket.
- Ó te bolond! Ha mindig Istenre gondolunk, hogyan férközhetne hozzánk bármiféle bánat vagy gond?!²⁰⁹

²⁰⁷ MUDALIAR 1995, pp. 240–241.

²⁰⁸ *Collected Works*, p. 159.

◆
Az elme mindig a vágyak tárgyai felé fordul, s éppen ezért aligha marad meg egy tetszőlegesen kiválasztott tárgynál.

Mindenki csak afelé fordul, amitől boldogságot remél. Mivel ön azt gondolja, hogy a boldogság a tárgyakból és a többi [külső] dologból fakad, ezeket hajszolja. Vizsgálja csak meg, hogy a boldogság legkülönfélébb formái – ideértve azokat a formáit is, amelyekről ön úgy gondolja, hogy az érzéki objektumokból fakadnak – valójában honnan származnak! Ilyen módon meg fogja érteni azt, hogy a boldogság összes változata nem másból, mint az Önvalóból származik, s akkor majd mindig Önmagában fog maradni.²¹⁰

◆
Az, aki látja Önmagát, a világ felé fordulva is csak Önmagát látja.²¹¹

◆
A nyugati misztikában jól ismert a megtisztulás, megvilágosodás és egyesülés három fokozatából álló »misztikus út« fogalma. A megtisztulás megfelel annak, amit mi a szádhana állapotának nevezünk. Volt valaha ilyen gyakorlási időszak Sri Bhagaván életében?

Soha semmiféle szádhanát nem végeztem. Még csak nem is tudtam, hogy mi az a szádhana! Csak jóval idejövetelem után hallottam először arról, hogy van szádhana, s hogy a szádhanának számtalan változata létezik.

A szádhana magában foglal egy tárgyat, amit el kell érni, valamint egy eszközt, amely az adott cél elérését szolgálja. De vajon létezhet-e bármi is, amit eredendően ne birtokolnánk?! Amit a meditációban, koncentrációban és kontemplációban tennünk kell, az mindössze annyi, hogy ne gondoljunk semmire, hanem egyszerűen csak legyünk. Ha eszerint járunk el, természetes állapotunk-

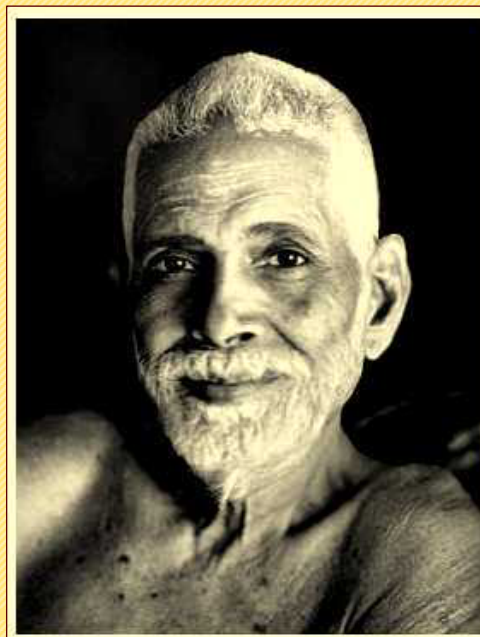
²⁰⁹ MUDALIAR 1995, p. 246.

²¹⁰ MUDALIAR 1995, p. 258.

²¹¹ MUDALIAR 1995, p. 266.

ban időzünk. Ennek a természetes állapotnak sok nevet lehet adni (úgy-
mint *móksa*, *dzsnyána*, *átmá* és így to-
vább), ám ezek a megnevezések szá-
mos problémát vetnek fel.

Volt idő, amikor szememet zárva
tartottam. Mindazonáltal ez koránt-
sem jelenti azt, mintha én akkor vala-
miféle *száadhanát* gyakoroltam volna.
Még mostanában is előfordul, hogy
időnként lezárom a szemem. Ha az
emberek erre azt mondják, hogy i-
lyenkor én valamiféle *száadhanát* vég-
zek, ám mondják. Számomra ez nem
jelent semmit. Az emberek úgy gon-
dolják, hogy bizonyos bonyolult *szá-
adhanát* gyakorolva az Önvaló egy
napon, mint valami áradat, ellenállhatatlan erővel és vakító dicsőséggel felra-
gyog előttük, és akkor elérik azt, amit *száksátkáramnak* [közvetlen meg-
tapasztalásnak]²¹² neveznek. Az Önvaló kétségtelenül *száksát* [közvetlen], csak-
hogy semmiféle *káramra* [cselekvésre] vagy *kritamra* [cselekvés eredményére]
nem szorul rá. A *káram* szó magában foglalja azt, hogy az ember csinál valamit.
Csakhogy az Önvaló nem akkor valósul meg, ha az ember csinál valamit, ha-
nem akkor, ha – csendben maradva, vagyis egyszerűen megmaradva annak, ami
– tartózkodik attól, hogy bármit is tegyen.²¹³

◆
*Bhagaván bátyja vagy mások tudtak-e
Bhagaván Önmagába merültségéről és a
külső dolgok iránti közömbösségéről?*

Hogyne. Nem lehetett nem észre venni. Hiába próbáltam a legjobb tudásom
szerint úgy tenni, mintha odafigyelnék a külső dolgokra, igyekeztem nem volt
igazán meggyőző. Én is leültem olvasni, mint akárki más, kinyitottam egy
könyvet, és úgy csináltam, mintha olvasnék, sőt időnként még lapoztam is; egy

²¹² Tulajdonképpen »megvalósítás«.

²¹³ SUBBARAMAYYA, pp. 152–153. MUDALIAR 1995, pp. 274–275. Subbaramayya és
Mudaliar kissé eltérő szövegváltozatát egyesítettük fordításunkban.

idő múlva aztán felvettem egy másik könyvet. De mindenki tudta, hogy a hozzáállásom teljesen megváltozott. [Az iskolában] rendszeresen kigúnyoltak szórazottságom miatt, de én sosem sértődtem meg, minthogy gúnyos megjegyzéseikkel szemben teljesen közömbös voltam. Ez aztán arra bátorította őket, hogy tovább folytassák csúfolódásukat. Ha zavart volna a magatartásuk, egyetlen ütéssel elhalgattathattam volna őket. Csakhogy én egyáltalán nem törődtem velük. »Halál«-tapasztalatom után már más világban éltem. Hogyan tudtam volna odafigyelni hát a könyvekre?! Azelőtt legalább odafigyeltem arra, ami az órákon elhangzott, és amit hallottam, azt vissza is tudtam mondani. De ezt követően még erre sem voltam képes. Az iskolában egyszerűen képtelen voltam odafigyelni a tanulásra. Azt képzeltem, minden pillanatban azt vártam, hogy egyszer csak megnyílik az ég, és Isten ott terem előttem.²¹⁴

Igaz lenne az, hogy semmi többet nem kell tudni a szádhana technikájáról annál, mint ami az önök könyveiben újra meg újra megjelenik? Azért fogalmazódott meg bennem ez a kérdés, mert a szádhanában összes többi rendszerében a szadguru csak a beavatás, vagyis a díksá során fejt ki tanítványának a meditáció titkos technikáját.

Annál többet nem kell tudni, mint amit a könyve[*in*]kben talál. Nincs titkos technika. Ebben a rendszerben minden nyílt titok.²¹⁵

Azt, ami nyilvánvaló, magától értetődő és számunkra a leginkább közvetlen, vagyis Önmagunkat – mint mondják – képtelenek vagyunk szemügyre venni. Másrészt azt mondják, hogy csak az tekinthető *pratjaksának* [közvetlen tapasztalatnak], amit ezzel a két szemünkkel látunk. [Azonban] mielőtt bármit is látni lehetne, léteznie kell egy látónak. *Őn* az a szem, ami lát. Mindazonáltal *ön* mégsem ismeri a dolgokat látó szemet, hanem csak a látott dolgokat. De az *Ön*való,

²¹⁴ MUDALIAR 1995, p. 279.

²¹⁵ MUDALIAR 1995, p. 281.

a Végtelen Szem számára mi lehetne látható? Ön el akarja érni a *száksátkáramot* [közvetlen tapasztalatot]. A látott dolgokból ön most »káram«-ot [tapasztalatot] csinál, [mintegy] megvalósítja őket, vagyis – valóságosnak tekintve őket – [ön-maga számára] valóságossá teszi azt, ami nem valóságos. Ha [azonban] a valótlan jelenlegi *száksátkáramjából* [közvetlen megtapasztalásából] feladja ezt a *káramot* [a dolgok megtapasztalását], akkor az, ami ennek révén megmarad, a valóságos, vagyis a *száksát* [maga a közvetlenség] lesz.²¹⁶

Az elme csak addig létezik, amíg ön külső dolgokra gondol. Amint visszavonja elméjét a külső dolgoktól, és rábírja arra, hogy önmagára, vagyis az »én«-re irányuljon – más szavakkal befelé forduljon –, megszűnik létezni.²¹⁷

Abból áll az Ön-kutatás, hogy felteszem magamnak a kérdést: »Ki vagyok én?«, majd utána azt mondom, hogy én nem ezzel a testtel vagyok azonos, hanem egy szellemi lény vagyok, az isteni láng egyik szikrája?

Igen, nyugodtan csinálhatja ezt, vagy bármit, ami önnek szimpatikus. Végül e módszert követve is el fog jutni a célhoz.

A kezdeti stádiumban ön még testével azonosítja magát, vagyis testtudata van: úgy érzi, hogy különbözik a valóságtól, vagyis Istentől, és önmagát Isten hívének – szolgájának vagy éppen barátjának – tekinti. Ez az első fokozat. A második fokozatban az isteni tűz egyik szikrájának vagy az isteni Nap egyik sugarának tekinti magát. A különbözőség tudata és a testtudat azonban még ekkor is jelen van. A harmadik fokozat akkor következik be, amikor az összes ilyen különbözőség megszűnik, és felismeri, hogy egyedül Önmaga létezik.

Van egy »én«, amely jön és megy, de van egy másik Én is, amely folytonosan létezik és soha ki nem alszik. Mindaddig, amíg az előbbi »én« létezik, a testtudat és a különbözőség érzete, vagyis a *bhéda buddhi* [a különbözőség eszméje] is fennmarad. A valóság csak ennek az »én«-nek a halálával tárul fel. Például alvás

²¹⁶ MUDALIAR 1995, p. 284.

²¹⁷ MUDALIAR 1995, p. 288.

közben az előbbi »én« nem létezik: miközben alszik, sem testének, sem a világnak nincsen tudatában. Testének és a körülöttünk lévő világnak csak akkor ébred tudatára, ha ez az »én«-je – alvásból való felébredése pillanatában – felébred. De alvás közben egyedül csak ön létezik – ugyanis amikor fölébred, joggal mondhatja: »Mélyen aludtam.« Az, aki felébred és így szól, ugyanaz, mint az, aki alvás közben is ott volt. Eszébe sem jut azt mondani, hogy az az én, amely alvás közben létezett, más lenne, mint az az én, amely az ébrenléti állapotban létezik. Az az Én, amelynek léte soha nem ér véget, s amely anélkül létezik, hogy jönnie-mennie kellene, a valóság. A másik »én«, mely az alvás során eltűnik, nem valóságos. Az embernek meg kell próbálnia megvalósítani az ébrenléti állapotban azt az állapotot, amelyet alvás közben öntudatlanul mindenki elér – vagyis azt az állapotot, amelyben a kis »én« már nincs többé, hanem egyedül csak a valódi Én létezik.

De hogyan kell ezt csinálni?

Azt kell kutatnia, hogy honnan és hogyan bukkan elő ez a kis »én«. Az egész *bhédá buddhi* gyökere ez az »én«. Ez az »én« van ott az összes gondolat gyökerénél. Ha felkutatja, hogy honnan származik, akkor elenyészik.

Vagyis [a »Ki vagyok én?«-kérdésre válaszul] nem kell azt mondanom, hogy én nem ez a test vagyok, hanem egy szellem?

Nem. A »Ki vagyok én?«-kérdés vizsgálata valójában egy arra irányuló benső kutatás, hogy a testen belül honnan származik az »én«-gondolat. Ha figyelmét erre a kutatásra összpontosítja, akkor – mivel az »én«-gondolat az összes többi gondolat gyökere – az összes gondolat elpusztul, és egyedül a nagy Én, vagyis az Önvaló fog megmaradni, mégpedig örökkévalóan. Ön ezzel semmi újhoz nem jut hozzá, sehová nem jut el, ahol még nem volt korábban. Ha sikerül eltávolítania az összes gondolatot, mely Önmagát elrejtí ön elől, az Önvaló magától ontja majd sugarait.²¹⁸

*A dzsnyána örökös gyermekkor.*²¹⁹

²¹⁸ MUDALIAR 1995, pp. 296–298.

²¹⁹ SUBBARAMAYYA, p. 104.

Hogy hogy hívnak engem?... Fogalmam sincs róla.^{|220}

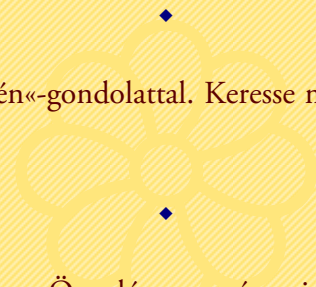
Hogyan lehetne egy mulandó, objektív, [a mélyalvásban] időnként eltűnő, tehetetlen, az érzékek, az elme, a *prána* és az egó által csak az elme ébrenléti állapotában tapasztalható forma az én valóságos, folytonos és nem-objektív létem, mely anélkül is nyilvánvaló, hogy bármi máshoz fordulnék, és amely az elme és a test állapotától függetlenül mindig jelen van?!^{|221}

A »Ki vagyok«-kérdésre a válasz maga a kutatás, és erre a kérdésre semmilyen más válasz nem fogadható el.^{|222}

A tudatlanság azonos az »én«-gondolattal. Keresse meg a forrását, s akkor [magától] elenyészik.^{|223}

Az Önvaló nem ez vagy az; az Önvaló nem más, mint a lét – az egyszerű lét. Legyen! – s azzal máris véget vetett a tudatlanságnak.^{|224}

Én nem ez a test vagyok. Én az az örök szellem vagyok, amely átmenetileg e testi hordozóban tartózkodik.^{|225}

²²⁰ *Centenary Souvenir*, p. 44.

²²¹ *Centenary Souvenir*, p. 60.

²²² *Centenary Souvenir*, p. 65.

²²³ *Centenary Souvenir*, p. 65.

²²⁴ *Centenary Souvenir*, p. 68.

²²⁵ *Centenary Souvenir*, p. 71.

Az összes bűn és vétség abból a hamis emberi eszméből fakad, amelynek révén az emberek testükkel azonosítják magukat. Nincs bűn, amelyben az önösség motívumát és a testtel való identifikáció gondolatát fel ne lehetne fedezni.²²⁶

Itt van például a víztároló zsilipje. Maga a zsilip csupán egy kis lyuk a gáton, és ezen keresztül csörgedezik a víz a termőföldre. A tárolóban lévő hatalmas víztömeg nélkül nem lehetne hasznára a növényeknek, s ha a gát átszakadna, szabályos árvíz lenne, és az összes termés elpusztulna. A víztároló csak akkor segíti elő a növények fejlődését, ha a benne lévő vizet a zsilipen keresztül megfelelő mennyiségben adagolják. Ugyanígy van ez a Brahman-tudattal is. A Brahman-tudat ugyanis csak akkor segítheti elő a *vászanák* elpusztítását, ha a lélek e tudat üdvösségéből a *guru* kegyelmén, vagyis egy tapasztalt »kifolyónyíláson« keresztül részesül (ugyanis e folyamatban az *átman* – Brahmannel való egységében időzve – a *guru* létállapotában található). Ha az ember kitart a *szat-csit* említett aspektusa mellett a gondolati formák megjelenésének alkalmával, hogy az elmét cselekvésre késztessek – vagyis *radzsaszikus* természetében megerősítsék –, a *vászanák* fokozatosan elpusztulnak. A *vászanák* elpusztítása csak a *guru* közelségében lehetséges. Éppen ezért a *guru* olyan, mint egy zsilip: kegyelmének tárházából öntözi a lelket kegyelmével, hogy az ember képes legyen a *vászanák* kiirtására és az Önmagában való megmaradásra. Ha viszont a gát átszakad, akkor a tároló teljes víztömege rázúdul a földekre, s ami útjába kerül, azt menthetetlenül elsöpri. Olyan ez, mintha a Brahman-tudat a *guru* zsilipjének mérséklő kegyelme nélkül a maga teljes hatalmával törne rá a lélekre, s így fizikailag elpusztítaná, anélkül, hogy a *vászanák* kiirtásában segítségére lenne.²²⁷

A siker és a kudarc pusztán a *prárabdhától* függ, s nem az akarat jelenlététől avagy hiányától. Ami az akarattól függ, az a minden körülmények között megőrzendő lelki egyensúly.²²⁸

²²⁶ *Centenary Souvenir*, p. 71.

²²⁷ *Centenary Souvenir*, p. 100.

²²⁸ *Centenary Souvenir*, p. 119. Kissé szabad fordítása annak a mondatnak, amely egészen pontosan a következőképpen hangzik: »A siker és a kudarc csak a *prárabdhától* függ, és nem az akarat gyakorlásától vagy annak hiányától. Egykedvűség minden körülmények között: ez az akarat gyakorlása.«

A gyakorlás célja a tudatlanság kiküszöbölése, nem pedig a megvalósítás kivívása. |²²⁹

Őn csak egyszerűen maradjon csendben, a többi majd Bhagaván elvégzi. |²³⁰

A tökéletes nyugalommal kombinált tökéletes tudatosság állapota ez. Két egymást követő gondolat közötti intervallum állapota, illetve azé a forrása, amelyből a gondolatok származnak. Jusson el a gondolatok gyökeréig, és érje el az alvás nyugalomát – de mindezt a keresés teljes intenzitásával, vagyis tökéletes tudatossággal. |²³¹

Hogy hívták Bhagaván szüleit?

Az igazi látó szíve és elméje mindig ugyanaz marad, és csak a naplemente fényében fürdő Arunácsolából léphet elő. Mindazonáltal atyám Szundara volt az erdővel övezett Tirucsuliból, anyám pedig Alagammal. |²³²

Eleinte, a Tiruvannámalaiba érkezésemet követő időszakban néha, amikor kinyitottam a szememet, láttam, hogy sötét van, néha meg azt láttam, hogy világos. Akkoriban mindössze ennyit tudtam a napok múlásáról. |²³³

Ugyanazokkal a szavakkal adtam önnek ezt a tanítást, mint amilyenekkel a mesterek is átadták legközvetlenebb tanítványaiknak. Mostantól fogva ha meditáci-

²²⁹ *Centenary Souvenir*, p. 202.

²³⁰ *Centenary Souvenir*, p. 204.

²³¹ *Centenary Souvenir*, p. 207.

²³² GREENBLATT–GREENBLATT, p. 3.

²³³ GREENBLATT–GREENBLATT, p. 28.

óba merül, gondolkodásának egészét ne a látás aktusa felé fordítsa, ne is a látott felé, hanem irányítsa mozdulatlanul arra, *ami* lát. |²³⁴

Rakja le terhét a mindenség urának lába elé. Ő visz véghez mindent. Maradjon meg folyamatosan és megingathatatlanul a Szívben, a mindenén túli Abszolútumban. Isten ismeri a múltat, a jelent és a jövőt. Az ön jövőjét Ő fogja meghatározni, s amit véghez akar vinni, azt véghez is fogja vinni. Aminek meg kell történnie, az a megfelelő időben meg is fog történni. Ne aggodalmaskodjon. Időzzék a Szívben, tetteit pedig engedje át az isteni valóságnak. |²³⁵

Szvámi, nekem csak egyetlen vágyam van: hogy fejemet Bhagaván lábára tehessem, s hogy ilyen módon kifejezhessem hódolatomat. Adja meg Bhagaván nekem ezt a kegyet!

Ó, tehát ez minden vágya! De hát melyik a »láb«, és melyik a »fej«?

[Kérdően néz.]

Az a »láb«, ahová az »én« elmerül.

És hol van ez a »láb«?

Hol? Az ember saját Önvalójában. A »fej« pedig az »én«-gondolat, vagyis az egó. Ahol az *aham-vritti* eltűnik, ott a *guru* lába. |²³⁶

Meg aztán hová is mehetne, ahol megszabadulhatna családjától?! Tán csak nem akar az égbe emelkedni?! Mégiscsak kénytelen itt maradni a földön. Bárhová is mennénk, a családtól nem szakadhatunk el. Én is eljöttem hazulról, mert min-

²³⁴ GREENBLATT–GREENBLATT, p. 45. E szavakat Maharsi F. H. Humphreys-höz, első európai tanítványához címezte.

²³⁵ GREENBLATT–GREENBLATT, p. 52. E szavakat Maharsi talán legközvetlenebb tanítványához, Ganapati Munihoz címezte.

²³⁶ GREENBLATT–GREENBLATT, p. 75.

denről le akartam mondani – de láthatja, milyen hatalmas családom lett itt! Az én családom százszor nagyobb, mint az öné. |²³⁷

Negyven éve már, hogy itt vagyok Bhagaván mellett, s most el kell költöznöm innen. Mit fogok én csinálni Bhagavántól távol?

Mennyi ideje van itt Bhagavánnal?

Negyven éve!

[A körülötte ülőkhöz fordulva.] Itt egy ember, aki már negyven éve hallgatja a tanításomat, és azt mondja, hogy távolra kerül Bhagavántól! |²³⁸

Meg tudná idézni nekünk halott rokonainkat?

Talán ismerte rokonait születésük előtt, hogy haláluk után is tudni szeretne róluk? |²³⁹

Egy utas elalszik a kocsiban. Az utazás során az ökrök hol haladnak, hol nyugodtan állnak, hol kifogják őket a járomból. Habár az utas ezekről az eseményekről mit sem tud, ébredése után mégis egy másik helyen találja magát. Hiába merült boldog tudatlanságba útja eseményeivel kapcsolatban, az utazás mégis sikeresen befejeződött. Hasonlóképpen van az ember Önmagával is. Az örökké éber Önvalót a kocsiban alvó utazóhoz hasonlíthatjuk. Az éber állapot az ökrök mozgása; a *szamádhi* az ökrök nyugodt állásának felel meg (mivel a *szamádhi dzságrat-szusuptit* [éberalvást] jelent, vagyis azt, hogy az ember tudatánál van, de nem vesz részt a cselekvésben; az ökrök be vannak fogva, de nem mozognak); az [álomtalan] alvás az ökrök járomból való kifogása, mivel az alvás

²³⁷ GREENBLATT–GREENBLATT, p. 76.

²³⁸ GREENBLATT–GREENBLATT, p. 90.

²³⁹ *A nyílegyenes ösvény*, p. 74.

során a cselekvés teljes megszűnése az ökrök járomból való kifogásának felel meg.²⁴⁰

Ha az elme pusztán árnyék, akkor az ember hogyan szerezhethet tudomást az Önvalóról?

Az Önvaló az önfényű Szív. Az agyat, az elme székhelyét a Szívből származó fény világítja meg. A világot az elmével látjuk; ily módon a világot az Önvaló tükrözött fényének segítségével láthatja. A világot az elme aktusa észleli. Ha az elme fényt kap, tudatában van a világnak; ha az elme nem kap fényt, nincs tudatában a világnak.

Amikor az elme befelé, a fény forrása felé fordul, az objektív megismerés megszűnik, és egyedül az Önvaló, a Szív ragyog.

A Hold fénye a Nap fényének visszatükröződése. Amikor a Nap lemegy, a Hold világítja meg a tárgyakat. Ha a Nap felkel, senkinek sincs szüksége a Holdra, még ha tányérja látható is az égen. Így van ez az elmével és a Szívvel is. Az elme tükrözött fénye miatt hasznos. Segítségével észleljük a tárgyakat. Amikor befelé fordul, belemerül a magától ragyogó fény forrásába. Ilyenkor az elme olyanná válik, mint a nappal látható Hold.

Ha besötétedik, és mégis szükségünk van valamilyen fényre, akkor lámpát gyújtunk. Ha azonban felkel a Nap, nincs szükség lámpára; a tárgyak [anélkül is] láthatóvá válnak. És akkor sincs szükségünk lámpára, ha a Napot akarjuk látni: elég, ha szemünket a magától ragyogó Nap felé fordítjuk. Hasonlóképpen van ez az elmével is: a tárgyak látásához szükségünk van az elméből származó tükrözött fényre. Ha viszont a Szívet kívánjuk látni, elég, ha az elme a Szív felé fordul. Ekkor az elme elveszíti jelentőségét, a Szív pedig magától ontja fényét.²⁴¹

Amikor az ember megkísérli a meditációt, a gondolatok szinte rátámadnak!

²⁴⁰ *A nyílegyenes ösvény*, p. 77.

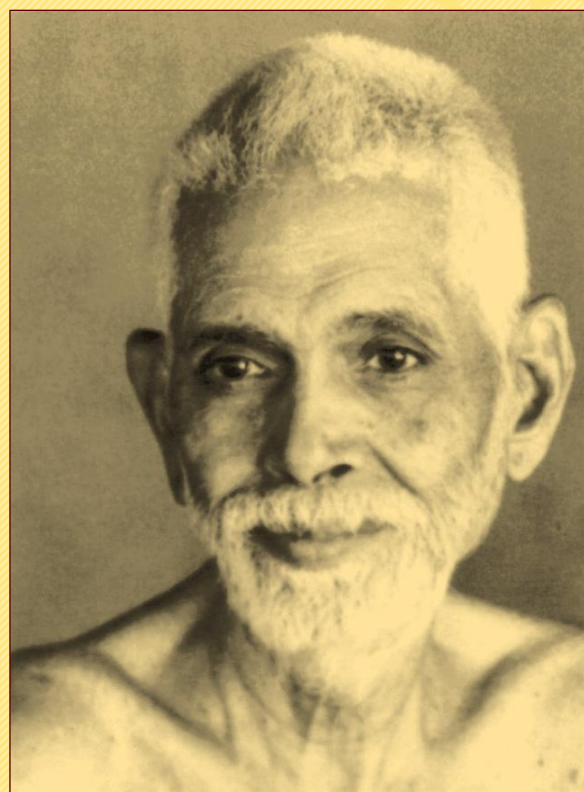
²⁴¹ *A nyílegyenes ösvény*, pp. 87–88.

Igen, a meditációban mindenfajta gondolat megjelenik. És ez így van jól; mert ami önben rejtőzik, ilyenkor kerül felszínre. Ha nem jelennének meg ezek a gondolatok, hogyan pusztítaná el őket? A gondolatok mintegy maguktól jelentkeznek, de csak azért, hogy a megfelelő pillanatban kioltsák őket. Így szolgálják ezek az elme megerősödését.²⁴²

Az ébrenléti állapothoz hasonlóan nem maradhatok-e akaratlagosan a szusuptiban mindaddig, amíg szeretnék? Egyáltalán hogyan éli meg a dzsnyáni a három állapotot?

A *szusupti* az ébrenlét állapotában is létezik. Ön most is a *szusupti*ban van. Ebbe a *szusupti*ba kell tudatosan behatolnia, és ezt kell elérnie ebben az ébrenléti állapotban. Valójában a *szusupti*ba sem belépni nem lehet, sem pedig kilépni nem

lehet belőle. Tudatában lenni a *szusupti*nak a *dzságrat* állapotában: ez a *dzságrat-szusupti* [éberalvás] – ez a *szamádbhi*.

Az *adzsnyáni* nem képes sokáig *szusupti*ban maradni, mivel természete arra kényszeríti, hogy kilépjen belőle. Egója nem halott, s ezért újra meg újra felbukkan. A *dzsnyáni* azonban az egót forrásánál pusztította el. Néha úgy tűnik, mintha időnként a *prárabdha* hatására az ő esetében is felbukkanna az egó. Vagyis a kifelé irányuló szándékok vonatkozásában a *dzsnyáni* esetében is az a benyomás alakulhat ki [a külső szemlélőben], hogy a *prárabd-*

²⁴² *A nyílegyenes ösvény*, p. 89.

ha fenntartja, életben tartja az egót, akárcsak az *adzsnyáni* esetében. Van azonban egy alapvető különbség közöttük, mégpedig az, hogy amikor az *adzsnyáni* egója felbukkan (igazából a mélyalvás kivételével sohasem tűnik el), egyáltalán nincs tudatában forrásának: más szavakkal az *adzsnyáni* nincs tudatában *szusuptijának* álmában vagy ébrenléte alatt. Ezzel szemben a *dzsnyáni* esetében az egó megjelenése avagy léte csupán látszólagos, és ő az egó látszólagos felbukkanása avagy léte ellenére sem szakad el soha töretlen és transzcendentális tapasztalatától, mivel figyelmét mindig az elme forrására rögzíti. Az ilyen egó [tehát] értelmetlen; olyan, mint az elégett kötél maradványa – noha még őrzi eredeti formáját, alkalmatlan arra, hogy bármit is megkössenek vele. Ha az ember folytonosan az elme forrására összpontosítja figyelmét, az egó éppúgy eltűnik ebben a forrásban, mint a sóbábu a tengerben.²⁴³

◆
Mi a keresztre feszítés értelme?

A kereszttel a test. Jézus, az ember fia az egó, vagyis az »én vagyok a test« képzelet. Amikor az ember fiát keresztre feszítik, az egó megsemmisül, s ami megmarad, az az Abszolút Lény. Ez a dicsőséges Önvalónak, Krisztusnak – *Isten Fiának* a feltámadása.

*De mivel indokolható a keresztre feszítés?
A gyilkosság nem szörnyű bűn?*

Mindenki öngyilkosságot követ el. Az örökkévaló, üdvösséggel teljes, természetes állapotot megfojtotta ez a tudatlan élet. Ilyen módon a jelenlegi élet az örökkévaló, feltétlen lét meggyilkolásának következménye. S ez vajon nem egyfajta öngyilkosság? Úgyhogy miért aggasztja annyira önt [ez] a gyilkosság?²⁴⁴

◆
Őn [most] úgy gondolja, hogy a világot pusztán saját erőfeszítése révén is legyőzheti. Amikor majd csalódik a külső dolgokban, és figyelmét elkezd befelé fordítani, ráébred az igazságra: »Ó, hát van egy hatalom, amely nagyobb az embernél!«

Ha majd eljön az ideje, megtudja, hogy dicsőségét ott találhatja meg, ahol megszűnik létezni. Ahhoz, hogy ezt az állapotot elnyerje, le kell mondania ön-

²⁴³ *A nyílegyenes ösvény*, p. 99.

²⁴⁴ *A nyílegyenes ösvény*, p. 100.

magáról. Ekkor a mester látni fogja, hogy megfelelő állapotban van ahhoz, hogy a vezetést megkapja – és ő vezetni fogja önt.²⁴⁵

A Nap csak a világosságot ismeri. Ismeretlen előtte a sötétség. Ha felkel a Nap, a sötétség meghátrál előle. S ugyanígy a hívő tudatlansága is – akárcsak a sötétség káprázata – eltűnik a *guru* pillantására. Napfényvel van körülvéve; de ha látni akarja a Napot, akkor annak irányába kell fordulnia, és szemét rá kell szegeznie. S ugyanígy hiába van jelen a kegyelem mindig és mindenütt: ahhoz, hogy az ember rátaláljon, megfelelő hozzáállásra van szüksége.²⁴⁶

A tanult ember nem alkalmasabb-e a megvilágosodásra abban az értelemben, hogy neki nincs szüksége guru-kripára?

Még a tanult embernek is meg kell hajtania fejét a tanulatlan bölcs előtt. A műveletlenség tudatlanság, a műveltség pedig tanult tudatlanság. Az igazi cél vonatkozásában azonban mindkettő tudatlanságnak minősül. [Mindazonáltal] egy másik megközelítésből a bölcs is tudatlannak nevezhető: számára már nincs »más«.²⁴⁷

Könnyebben elnyerjük-e a guru kegyelmét akkor, ha ajándékokat ajánlunk fel neki? Ezért ajánlanak-e fel ajándékokat a látogatók Bhagavánnak?

Miért hoznak nekem ajándékokat? Kértem én azokat? És még ha vissza is utasítom őket, akkor is rám erőszakolják adományaikat! Miért? Vajon nem olyan-e ez, mint amikor a halat csalétekkel fogják meg? Talán az a fontos a horgásznak, hogy megegyesse őket? Nem, neki csak az a fontos, hogy megegye a halat!²⁴⁸

²⁴⁵ *A nyílegyenes ösvény*, pp. 108–109.

²⁴⁶ *A nyílegyenes ösvény*, pp. 109–110.

²⁴⁷ *A nyílegyenes ösvény*, pp. 110–111.

²⁴⁸ *A nyílegyenes ösvény*, p. 111.

Hogyan kell az embernek megvalósítania az Önvalót?

Kinek az Önvalóját? Derítse ki!

Az enyémet – de ki vagyok én?

Oldja meg a kérdést maga!

De hogyan oldhatnám meg?

Egyszerűen gondolkozzék ezen a kérdésen! Ki mondja azt, hogy »hogyan oldhatnám meg«? Ki az az »én«, aki ebben a kijelentésben rejlik? Mi az, amit nem ismer?

Valaki vagy valami bennem.

Ki az a valaki? [És] kiből?

Talán valamilyen erő.

Derítse ki!

Miért születtem erre a világra?

Ki született? A válasz minden kérdésre ugyanaz.

De hát akkor ki vagyok én?

(Mosolyogva.) Azért jött, hogy engem vizsgáljasson? Önnek kell meghatározni, hogy kicsoda ön.

Bármennyire is próbálom, úgy tűnik, hogy nem tudom az »én«-t megragadni. [Számomra] még nem ismerhető fel egyértelműen.

Ki mondja azt, hogy az »én«-t nem tudja felismerni? Talán két »én« van önben, hogy az egyik azt mondja, hogy a másikat nem tudja felismerni?

A »Ki vagyok én?«-kérdés helyett feltehetem-e magamnak a »Ki vagy te?«-kérdést? Akkor ugyanis elmémet Bhagavánra irányíthatom, és én Bhagavánt a guru formájában megnyilatkozó Istennek tekin-

tem. Nem kerülnék-e közelebb kutatásom céljához, ha a »Ki vagyok én?«-kérdés helyett a »Ki vagy te?«-kérdést tenném fel?

A kutatás bármelyik formáját alkalmazza, végül is az Énhez, az Önvalóhoz kell eljutnia.

Mindazon megkülönböztetések, amelyeket az »én« és a »te«, a mester és a tanítvány stb. között tesznek, csupán az emberi tudatlanság jelei. Egyedül a legfelső Én létezik. Ha másképpen gondolkozik, önmagát csapja be.

Ebben az összefüggésben különösen érdemes megfontolni Ribhu mester és tanítványa, Nidágha puránikus történetét.

Hiába oktatta tanítványát Ribhu az egyetlen Brahman legfőbb igazságára, Nidágha képzettsége és felfogóképessége ellenére sem volt képes elfogadni és követni a *dzsnyána* ösvényét, hanem letelepedett szülővárosában, hogy életét a vallási szertartások előírásai szerint irányítsa. A bölcs azonban éppen olyan mélyen szerette tanítványát, mint ahogyan tanítványa tisztelte mesterét, s magas kora ellenére [gyakran] elment tanítványához a városba, hogy megnézzze, milyen messzire jutott a szertartások gyakorlásában. Időnként álruhát öltött magára, hogy megfigyelhesse, miképpen cselekszik Nidágha, amikor nem tudja, hogy mestere figyel.

Egy ilyen alkalommal, amikor Ribhu paraszti álruhában kereste fel tanítványát, Nidágha éppen elmerülten figyelt egy királyi menetet. A vidéki »paraszt«, akiben a városlakó Nidágha nem ismerte fel mesterét, az iránt érdeklődött tőle, hogy mi ez a nyüzsgés mindenfelé, mire azt a választ kapta, hogy éppen a király megy ott a menetben.

– Ó, a király! Ott megy a menetben!... De hol van? – kérdezte a »paraszt«.

– Ott, az elefánton – mondta Nidágha.

– Azt mondd, hogy a király az elefánton van? Valóban kettőt látok ott – mondta a »paraszt« –, de melyik a király és melyik az elefánt?

– Micsoda? – kiáltott fel Nidágha. – Látod mindkettőt, de nem tudod, hogy az az ember ott felül a király, az az állat ott alul meg az elefánt?! Miféle szerzet vagy te?

– Könyörgök, ne légy türelmetlen egy olyan tudatlan emberrel szemben, mint amilyen én vagyok – kérlelte a »paraszt« –, de azt mondtad, hogy »felül« és »alul«. Mit jelentenek ezek a kifejezések?

A pohár betelt.

– Látod a királyt és látod az elefántot, az egyik *felül* van, a másik *alul*. Mégis azt akarod tudni, hogy mit jelent a »felül« és az »alul«? – fakadt ki Nidágha. – Ha a látott dolgok és a kimondott szavak ennyire keveset jelentenek neked, ak-

kor egyedül csak a példából fogsz tanulni. Guggolj csak le, és azonnal megérintesz mindent!

A »paraszt« úgy is tett, ahogy tanítványa mondta. Nidágha felült a vállára, és azt mondta:

– Most aztán jól figyelj! Én vagyok *felül*, mint a király, s te vagy *alul*, mint az elefánt. Elég világos?

– Sajnos még mindig van itt valami, amit nem nagyon értek – válaszolta alázatosan a »paraszt«. – Azt mondod, hogy te vagy felül, mint a király, és én vagyok alul, mint az elefánt. »Király« és »elefánt«, »felül« és »alul« – ez eddig világos. De, könyörgök, áruld el nekem, mit jelent az, hogy »én« és »te«?

Ekkor Nidágha hirtelen szembesült az »én«-en kívüli »te« meghatározásának hatalmas problémájával, és elméjében fény gyulladt. Azonnal leugrott mestere válláról, lábához borult, és azt mondta:

– Ki más, ha nem az én tiszteletreméltó mesterem, Ribhu az, aki elmémet a fizikai létezés felszínességéből az Önvaló igazi létébe emelte?! Ó kegyes mester, könyörgök az áldásodért.

Így hát miközben ön az *átma-vicsára* révén túl akar lépni itt és most a fizikai létezés felszínén, hogyan tehetnénk különbséget a csak a testre vonatkozó »te« és »én« között? Amikor gondolatai forrását keresve elméjét befelé fordítja, hol lehetne a »te« és hol lehetne az »én«?!

Önmagát kell keresnie, Önmagává kell válnia, mert az Önvaló mindent magában foglal.²⁴⁹

Az upanisadok mondják, hogy egyedül csak az ismeri az átmant, akit az átman kiválaszt. Miért kell egyáltalán az átmannak választania? És ha már választ, akkor azt milyen alapon teszi?

Amikor a Nap felkel, csak néhány bimbó nyílik ki, nem mind. De hát ki hibáztathatja ezért a Napot?! Viszont a bimbó sem képes magától virágot bontani: szüksége van a Nap fényére.

Nem mondhatjuk-e azt, hogy szükség van az átman segítségére, tekintve, hogy az

²⁴⁹ *A nyílegyenes ösvény*, pp. 115–118.

átman az, ami a májá fátylát magára vonta?

De mondhatja.

Ha azonban az átman vonta magára a bünt, akkor nem neki kell-e eltávolítania a fátylat?

El is fogja távolítani. Vizsgálja meg, hogy a fátyol kinek a látását homályosítja el.

Miért én vizsgáljam meg? Hadd távolítsa el a fátylat maga az átman!

Ha az *átman* beszél a fátyolról, akkor maga az *átman* el is fogja távolítani.²⁵⁰

Egy olyan embernek, mint amilyen én vagyok, akinek nincs közvetlen tapasztalata a Szívről, s ebből következően emlékképe sincs róla, ezt az egészet nem könnyű megértenie. Ami magát a Szív helyét illeti, talán valamiféle találgatásra kellene hagyatkoznunk?

Ha a Szív helyzetének meghatározása – még a hétköznapi ember esetében is – valamiféle találgatástól függne, akkor a kérdés minden bizonnyal nem érdemelné sok figyelmet. Nem, itt nem valamiféle találgatásról, hanem egy csalhatatlan intuícioról van szó.

De hát kinek van ilyen intuíciója?

Kivétel nélkül mindenkinek.

Srí Bhagaván úgy gondolja, hogy jelen van bennem a Szív intuitív ismerete?

Nem, a Szívé nem, csak a Szív helyéé saját azonosságát illetően.

Srí Bhagaván azt mondja, hogy a fizikai testben intuitíve ismerem a Szív helyét?

²⁵⁰ *A nyílegyenes ösvény*, p. 125.

Miért ne?

[Magára mutatva.] *Én vagyok az személyesen, akire Srí Bhagaván utal?*

Igen. Pontosan ez az intuíció! Hogyan mutatott önmagára az iménti pillanatban ezzel a kézmozdulattal? Vajon nem a mellkas jobb oldalára tette-e az ujját? Pontosan ez a Szív-központ helye.

Ilyenformán tehát a Szív-központ közvetlen ismerete híján erre az intuíciónak kellenie hagyatkoznom?

Miért lenne ez baj? Amikor a tanuló azt mondja az iskolában: »Én végeztem el pontosan az összeadást«, vagy amikor azt kérdezi öntől: »Én szaladjak el, és én hozzam el a könyvet?«, akkor ő talán a fejére mutat, amely az összeadást pontosan elvégezte, vagy a lábaira, amelyek gyorsan elviszik, hogy a könyvet elhozza? Nem, mindkét alkalommal teljesen természetesen a mellkas jobb oldalára fog mutatni, így adva öntudatlan kifejezést annak a mély igazságnak, hogy az énség forrása ott benn található. Egy *csalhatatlan* intuíció készítet arra mindenkit, hogy ilyen módon mutasson magára, vagyis a Szívre, amely az Önvaló. Ez a mozdulat teljesen *akaratlan és egyetemes*, azaz minden ember esetében azonos.

Kell-e ennél meggyőzőbb bizonyíték a Szív-központ testi helyét illetően? |²⁵¹

A megszabadulás után vágyakozónak meg kell-e ismernie a [mindenséget megalkotó] princípiumok (tattvák) természetét?

Mint ahogyan annak, aki a konyhai hulladékot ki akarja hajítani, semmi szüksége sincs arra, hogy a szemetet megvizsgálja, és megnézze, hogy mit dob ki, éppúgy annak sincsen szüksége a *tattvák* számbavételére avagy jellegzetességeik kutatására, aki az Önvalót akarja megismerni; amit tennie kell, az az Önvalót elérő valamennyi kategória elutasítása. A világra úgy kell rátekinenie, mint egy álomra. |²⁵²

²⁵¹ *A nyílegyenes ösvény*, pp. 140–141.

²⁵² *A nyílegyenes ösvény*, p. 37.

A dzsnyáni mindent tud?

Mindent, amit érdemes tudni.²⁵³

Az én gurum meghalt és eltemették, majd három évvel később tapintható testi formában megjelent előttem, hogy útmutatást adjon.

(Hosszas hallgatás után.) Ha az ember annyi testbe lép be, amennyibe csak akar, az talán azt jelentené, hogy már megtalálta valódi otthonát?²⁵⁴

Az, aki, szeretne birtokába jutni bizonyos sziddhiknek, és szádhanája révén már elérte a móksát, automatikusan hozzájut ezekhez a sziddhikhez?

(Mosolyogva.) Ha egyszer elérte a *móksát*, akkor már *sziddhijei* sem árthatnak neki.²⁵⁵

Önnek csak »meg kell valótlanítania« a valótlaniságot [ang. *to disrealize unreality*], és a valóság azonnal feltárul.²⁵⁶

Önnek a tapasztalatot nem annyira lokalizálnia, mint inkább megszereznie kell. Ahhoz, hogy lásson, nem kell kiderítenie, hogy hol van a szeme. A Szív ott van, örökké nyitva ön előtt, ha igyekszik bejutni oda, örökké támaszául szolgálva az

²⁵³ OSBORNE 1994, p. 10.

²⁵⁴ OSBORNE 1994, p. 22.

²⁵⁵ OSBORNE 1994, p. 22.

²⁵⁶ OSBORNE 1994, p. 36.

ön összes mozdulatának, még akkor is, amikor ön az öntudatlanság állapotában van. |²⁵⁷

Az Önvaló önfényű. Semmiféle mentális képpel nem szabad felruházni. Maga az elképzelés rabság. Mivel az Önvaló a sötétségen és a fényen is túllévő ragyogás, az embernek nem kell mentálisan megragadnia. Az ilyen képzelődés rabsághoz fog vezetni, minthogy az Önvaló magától ragyog abszolútumként. |²⁵⁸

Jóga Vászistha: Ha az ember nem távolítja el az isteni tudat (*csidákása*) Holdját eltakaró ›én‹, vagyis egó-érzet felhőjét, a szív lilioma, mely mit sem tud az ›én‹-érzésről (*ahamkára*), teljes pompájában sosem fog virágba borulni. |²⁵⁹

A világ, úgy ahogy van, semmi baj nincsen; *mi* halmozunk hibát hibára gondolkodásmódunk ferdesége miatt. Mindössze annyit kell tennünk, hogy felkutatjuk az elme háttérében rejlő kezdeti tévedést, s gyökerestől kitépjük. Akkor majd minden rendben lesz. |²⁶⁰

Vannak, akik azt mondják, hogy Isten és a lélek egy; mások ezt tagadják. Melyik a helyes nézet?

Arra figyeljen, amelyben mindkét szemlélet hívei egy véleményen vannak: vagyis arra, hogy az egótól meg kell szabadulni. |²⁶¹

Óm Tat Szat

²⁵⁷ OSBORNE 1994, p. 39.

²⁵⁸ OSBORNE 1994, p. 60.

²⁵⁹ MUDALIAR 1995, p. 7.

²⁶⁰ »WHO« 1996, p. 19.

²⁶¹ »WHO« 1996, p. 112.

FORRÁSOK

NAGAMMA 1992

Suri Nagamma, *Letters from and Recollections of Sri Ramanasramam*. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1992²

ARUNACHALA

Sadhu Arunachala (Major A. W. Chadwick), *A Sadhu's Reminiscences of Ramana Maharshi*. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1994⁵

VISWANATHAN – OSBORNE – KRISHNASWAMY

[Viswanathan Swami – Arthur Osborne – T. N. Krishnaswamy], *The Last Days and Maha-Nirvana of Bhagavan Sri Ramana*. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1997

NATARAJAN 1995

A. R. Natarajan (ed.), *Unforgettable Years. Memoirs of 29 old devotees of Bhagavan Sri Ramana Maharshi*. Bangalore: Ramana Maharshi Centre for Learning, 1995²

NATARAJAN 1996

A. R. Natarajan (ed.), *Ramana Maharshi's Miracles*. Bangalore: Ramana Maharshi Centre for Learning, 1996²

OM 1997

Sri Sadhu Om, *The Path of Sri Ramana I. The Jñana aspect of the teaching*. Tiruvannamalai: Sri Ramana Kshetra, 1997⁵

SUBBARAMAYYA

G. V. Subbaramayya, *Sri Ramana Reminiscences*. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1994³

Collected Works

The Collected Works of Ramana Maharshi. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1996⁶

GANESAN

V. Ganesan, *Moments Remembered. Reminiscences of Bhagavan Ramana*. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1994²

»WHO« 1996

»Who« [Lakshmana Sarma], *Maha Yoga or the Upanishadic Lore in the Light of the Teachings of Bhagavan Sri Ramana*. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1996⁹

MUDALIAR 1995

A. Devaraja Mudaliar, *Day by Day with Bhagavan*. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1995

Centenary Souvenir

Centenary Souvenir Commemorating the Advent of Bhagavan Sri Ramana at Arunachala. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1996

GREENBLATT–GREENBLATT

[Joan Greenblatt – Matthew Greenblatt,] *Bhagavan Sri Ramana. A Pictorial Biography*. Tiruvannamalai: Sri Ramanasramam, 1995³

A nyilegyenes ösvény.

A nyilegyenes ösvény. Ramana Maharshi tanításai. Budapest: Stella Maris Kiadó, 1998 (ford. Buji Ferenc – Németh László Levente)

SZÓJEGYZÉK

- abhéda buddhi** (*abheda buddhi*) a különbözőség eszméjétől való mentesség
- antarmukha** (*antarmukha*) befelé fordulás, introverzió
- arcsaka** (*arcsaka*) a szentképek virágokkal való feldíszítéséért felelős templomi személy
- Árja Szamádzs** (hindi *Ārya Samāḥ*) 1875-ben alapított konzervatív hindu irányzat, melynek legfőbb célja a *védák* tekintélyének visszaállítása
- Arunácsala Panycsaratna** (*Arunācala Pañcaratna*) Maharsi egyik szanszkrit nyelvű verses műve
- aszurikus** démoni; a szanszkrit *asura* (»démon«) szóból
- átmikus** *ātmani*, az *átmanra* jellemző; a szanszkrit *ātmā* szóból
- avatára** (*avatāra*) isteni alászállás, megtestesülés
- bhadzsana** (*bhajana*) vallásos ének, vallásos énekeket éneklő csoport
- bhágavata** (*bhāgavata*) Krisna tiszteletét középpontba állító *vaisnava* irányzat
- bhéda buddhi** (*bheda buddhi*) a különbözőség eszméje
- Brahma Szamádzs** (*Brahma Samāḥ*) 1828-ban alapított hindu irányzat, mely nem ismeri el a *védákat*, elveti a kasztrendszerét, és szertartásaiban keresztény elemeket alkalmaz
- Bráhmána Szvámí** (*Brāhmaṇa Svāmi*) Maharsi megszólítása, mielőtt Ganapati Muni a »Bhagaván Srí Ramana Maharsi« nevet adta neki
- brahmánanda** (*brahmānanda*) Brahman üdvössége
- Csúdála** (*Cūdāla*) Málava királynéja
- daivikus** angyali, isteni; a szanszkrit *deva* szóból
- dasara-ünnep** (*daśara*) az Egyetemes Anya imádásának tíznapos ünnepe
- dhíra** (*dhīra*) hős
- dhóti** (*dhōti*) derékra kötött hosszú ruhadrab
- dzságrat-szusupti** (*jāgrat-susupti*) éberalvás
- giripradaksina** (*giripradakṣiṇa*) egy szent hegy rituális körüljárása
- guru-kripa** (*guru-kripa*) a guru kegyelme
- Hari** (*Hari*) Visnu
- idam** (*idam*) »ez«; a *védántában* mint *terminus technicus* általában a világra vonatkozik
- indrija** (*indriya*) érzékelő- és cselekvőképesség; azok a »kapuk«, amelyeken keresztül az Önvaló megnyilvánul
- Jativara** (*Yativara*) Siva egyik neve
- juga** (*yuga*) korszak, világekorszak
- kali-juga** (*kali-yuga*) a jelenlegi – sötét – világekorszak
- kaljána mandapam** (*kalyāṇa maṇḍapam*) díszített tetővel fedett oszlopos templomcsarnok
- kamandalu** (*kamaṇḍalu*) az indiai aszkéták jellegzetes, rendszerint kókuszdióhéjból készített vízfordó edénye
- káram** (*kāram*) cselekvés, tett, tapasztalat
- Kávjakantha Ganapati Muni** (*Kāvyaḥaṇṭha Gaṇapati Muni*) Maharsi egyik legkiemelkedőbb tanítványa
- kósa/ák** (*kośa*) az Önvalót körülvevő burkok
- kritam** (*kṛtam*) befejezett cselekvés, a cselekvés eredménye, »tett«
- Kumbakonam** dél-indiai város
- Kumbha muni** (*Kumbha muni*) ősi, legendás *muni*
- laghu** (*laghu*) kicsi
- mahálinga-átmá** (*mahāliṅga-ātmā*) szó szerint: »a nagy [Siva]fallosz-Önvaló«; Sivának mint Önvalónak a szimbóluma

- mahápurusa** (*mahāpuruṣa*) nagy ember, vagy szent
- Málava** (*Mālava*) indiai hercegség
- Mánikkavászagar** (*Mānikkavāṣagar*) IX. századi tamil *śaiva* szent, költő
- márdzsáranjája** (*mārjāraṇyāya*) a *bhāgavata* irányzat úgynevezett »macska-elmélete«
- markatanjája** (*markaṭaṇyāya*) a *bhāgavata* irányzat úgynevezett »majom-elmélete«
- móham** (*moham*) káprázat, illúzió
- muni** (*muni*) látnok, bölcs, aszkéta
- Najana** → Kávjakantha Ganapati Muni
- námam** (*nāmam*) → *panganāmam*
- Nammálvár** (*Nammālvār*) VIII. századi tamil *vaiṣṇava* himnusz-költő
- Nidágha** (*Nidāgha*) a *Ribhu Gítá* egyik szereplője, Ribhu tanítványa
- padmászana** (*padmāsana*) lótuszülés
- Pálaniszvámí** (*Pālanisvāmi*) Maharsi egyik legkorábbi tanítványa
- panganámam** (*panganāman*) a *vaiṣṇavák* megkülönböztető jele
- paramátman** (*paramātman*) legfelső, magasztos Önvaló
- pradaksina** (*pradakṣiṇa*) valamilyen szent hely, tárgy, személy körüljárása, körbezarándoklása
- prapatti** (*prapatti*) Istenbe vetett, alázattal átítatott bizalom; a *bhāgavata* irányzat szerint a *prapatti* útja – ellentétben a csak felsőbb kasztok számára járható *bhakti*, *karma*- és *dzsnyána-márgával* – mindenki számára járható
- praszádam** (*prasādam*) olyan étel, amelyet előbb a *gurunak* vagy Istennek ajánlanak, majd szétosztanak a hívők között
- púdzsá** (*pūjā*) szertartás keretében végzett imádás
- purána** (*purāṇa*) mitologikus jellegű hindu legendagyűjtemény, elbeszélés, rege, krónika
- Rádzságópála Srama** Maharsi egyik tanítványa
- Rádzsésvaránanda** Maharsi egyik tanítványa
- Ram Tirtha** hindu társadalmi reformer
- Rámacsandra Aijar** Maharsi egyik közeli tanítványa
- Ribhu** (*R̥bhu*) a *Ribhu Gítá* egyik szereplője, Nidágha mestere
- Ribhu Gítá** (*R̥bhu Gītā*) a *Visnu-purána* egyik része
- rudrákša** (*rudrākṣa*) olvasó
- śaiva** (*śaiva*) sivai, sivaíta, Siva-követő, Siva-hívő
- sáríra** (*śārira*) test
- śatavadana** (*śatavadana*) különleges képesség (*śiddhi*), mely abban áll, hogy az ember egyszerre több dologra is képes odafigyelni
- Sikhidhavadza** (*Śikhidhvaja*) Málava királya
- Sivaguru** (*Śivaguru*) → Szubrahmanjam
- śáksát** (*śāksāt*) közvetlen, közvetlenség
- śáksátkáram** (*śāksātkāram*) közvetlen tapasztalat, megvalósítás
- śáma áśrajam** (*śāma āśrayam*) *vaiṣṇava* beavatási módszer
- Szambandar** (*Śambandar*) VII. századi tamil *śaiva* szent, költő
- śámsanam** (*śāmsānam*) *vaiṣṇava* beavatási módszer
- śatja-juga** (*śatya-yuga*) aranykor, édeni, paradicsomi korszak
- śiddha-iskola** dél-indiai beavatási iskola
- śthūljam** (*śthūlyam*) durvaság
- śtotra** (*śtotra*) vallásos költemény, himnusz
- Szubrahmanjam** (*Subrahmaṇyam*) az isteni sereg vezére a dél-indiai mitológiában; más néven Murugan/Murukan
- Szundarar** (*Sundarar*) VII. századi tamil *śaiva* szent, költő
- tattva/-ák** (*tattva*) a mindenséget megalkotó, szabályozó princípiumok
- thengalai iskola** *vaiṣṇava* irányzat
- upādhi** (*upādhi*) korlátozó feltétel, járulék, akcidencia
- upavászam** (*upavāsam*) böjt
- vaiṣṇava** (*vaiṣṇava*) visnui, visnuita, Visnu-hívő, Visnu-követő
- vaiṣṇavita** → *vaiṣṇava*
- vaiṣṇavizmus** a hinduizmus Visnu-imádó irányzata

Vararucsi (*Vararuci*) ősi risi
varnárama (*varṇāśrama*) kasztrendszer, a
kasztok és az életfokozatok rendje
varnárama dharma (*varṇāśrama dharma*) →
varnárama
Vászudéva (*Vāsudeva*) Krisna egyik neve

Vénkaszvámi Raó egy dél-indiai *jógaiskola*
alapítója
visistádvaita (*viśiṣṭādvaita*) minősített nem-
kettősség / a *védánta* egyik, visszafogottan
dualista ágazata; legfőbb képviselője Rámá-
nudzsa (sz. 1027)

